

Ajatusten yhteistyö

**Taiteellinen projekti sanojen, kuvien ja maalausten
tuottamisesta Aalto-yliopiston väen kanssa**

Taiteen maisterin opinnäyte 2013

Janne Kärkkäinen

Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu
Taiteen laitos
Kuvataidekasvatuksen koulutusohjelma

Ohjaajat: Mikko Ijäs ja Pirkko Pohjakallio
Tarkastajat: Riikka Haapalainen ja Akseli Virtanen

Tekijä Janne Kärkkäinen

Työn nimi Ajatusten yhteistyö: Taiteellinen projekti sanojen, kuvien ja maalausten tuottamisesta Aalto-yliopiston väen kanssa

Laitos Taiteen laitos

Koulutusohjelma Kuvataidekasvatus

Vuosi 2013

Sivumäärä 110

Kieli Suomi

Tiivistelmä

Taiteellisessa työssäni taidemaalarina olen tehnyt maalauksia yksin ideasta toteutukseen asti. Yksin tekemiseen turhautuneena ja sen kyseenalaistaakseni otin opinnäytteessäni haasteeksi muokata omaa taiteellista työskentelyäni suuntaan, joka mahdollistaisi taiteen nimissä tapahtuvaa toimintaa myös muiden kanssa. Taiteen nimissä haastattelin Aalto-yliopiston Kauppakorkeakoulun, Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun opiskelijoita ja henkilökuntaa pyytäen heitä kuvittelemaan ja kuvailemaan minulle sellaista maalausta, jonka he haluaisivat nähdä. Maalauskuvausten perusteella olen tuottanut kuvia tietokoneen kuvankäsittelyohjelmalla ja näistä maalauksia öljyväreillä. Toisen kohtaamista ja omaa merkitystäni teoksissa olen käsitellyt psykoanalyysiin perustuvan kirjallisuuden avulla.

Opinnäytteeni alussa oletin leikkimielisesti ja ennakkoluuloisesti Taideteollisen korkeakoulun, Teknillisen korkeakoulun ja Kauppakorkeakoulun väen olevan jollain tapaa erilaisia keskenään ja näin ollen antavan myös erilaisia vastauksia maalauksen kuvittelussa. Taideteollisessa korkeakoulussa esiintyi ainoana kuvauksia, jotka sisälsivät alastomuutta ja Aalto-yliopisto kriittisyyttä. Teknillisessä korkeakoulussa maalausta pohdittiin vertauskuvallisesti. Erona muihin korkeakouluihin mainittiin teknillisessä korkeakoulussa opiskelu raskaaksi. Opiskelun raskautta maalauksen tulisi myös kuvallisesti ilmaista. Kauppakorkeakoulussa puolestaan oli ennakkoluuloistani poiketen nykytalouden kriittistä pohdintaa, jota ei esiintynyt muissa korkeakouluissa.

Haastatteluissa huomasin mielikuvien sanallistamisen onnistuvan niin taiteen, tekniikan kuin kaupan välillä. Tärkeänä havaintona tutkimuksessani pidän taiteen väen lisäksi myös kaupan ja tekniikan väen halukkuutta osallistua ennakkoluulottomasti taiteen nimissä tapahtuvaan toimintaan. Opinnäytteeni myötä olen huomannut taiteen nimissä toimimisen keinoksi kytkeytyä muihin ihmisiin ja sitä kautta kohtaavani ajatuksia, joita en olisi itse löytänyt.

Avainsanat maalaustaide, yhteistyö, haastattelu, psykoanalyysi, Aalto-yliopisto

1. Johdanto ...7

Miksi kuvitella yhdessä maalausta? ...8

Taustani taiteen kentällä ...8

Tutkimustehtävän esittely ...10

Tutkimusaineisto ...10

2. Aalto-yliopisto kuvailujen hankintaympäristönä ...13

Miksi valitsin kohderyhmäksi Aalto-yliopiston? ...13

Aalto-yliopiston muodostaminen ...13

3. Tutkimuksen taustaa ja tutkimusmenetelmät ...14

Komar ja Melamid yleisen taidekäsityksen jäljillä ...14

Kiinnostuksen muotoutuminen ...15

Kollektiivimaalaus ...15

Haastattelu tiedonkeruun menetelmänä ...16

Haastatteluaineiston purkaminen ja analysointi ...17

4. Ajatusten puutarha ...18

Vapaa assosiaatio ...18

Tiedostamaton mieli ja ajatteleva käsi ...19

Yhdessätuotanto ...20

5. Kohtaaminen taiteen nimissä ...23

Haastattelukysymysten pohdintaa ...23

Haastatteluiden aloittaminen ja haastattelupaikkojen valitseminen ...24

Haastattelut Taideteollisessa korkeakoulussa ...25

Haastattelut Teknillisessä korkeakoulussa ...29

Haastattelut Kauppakorkeakoulussa ...33

Vastarintaa kohtaamassa ...35

Koulujen kulttuurierot ...35

6. Taiteilija sanojen ja kuvien äärellä ...37

Internet ja Google-hakukone kuvamateriaalin lähteenä ...37

Kuvien muokkaaminen kuvankäsittelyohjelmalla ...38

Maalauskuvailujen muuntaminen kuviksi ...38

Huomioita sanan ja kuvan erosta ...39

Tietokoneen ruudulta öljyvärimaalaukseen ...41

Jos olisin tekemässä julkista taidetta ...42

Esittävästä maalauksesta abstraktiin ilmaisuun ...42

7. Tulosten esittely ...43

Taideteollisen korkeakoulun kuvat ja sanat ...43

Aineiston teemoittelu sanoin ja kuvin ...44

Tiivistäminen yhdeksi kuvaksi ...54

Kuvien työstäminen maalaukseksi ...56

Teknillisen korkeakoulun kuvat ja sanat ...60

Aineiston teemoittelu sanoin ja kuvin ...60

Tiivistäminen yhdeksi kuvaksi ...70

Kuvien työstäminen maalaukseksi ...72

Kauppakorkeakoulun kuvat ja sanat ...76

Aineiston teemoittelu sanoin ja kuvin ...76

Tiivistäminen yhdeksi kuvaksi ...86

Kuvien työstäminen maalaukseksi ...89

8. Loppupäätelmät ...92

Erilaisuuksia korkeakoulujen kuvailuissa ...92

Sanomatta jääneitä aiheita ...94

Mitä seuraavaksi? ...95

Lähteet ...100

Liitteet ...104

Kysymyslomake

Haastatteluluettelo

1. Johdanto

Taidekasvatuksen opintojen ohella olen valmistunut kuvataiteilijaksi Kuvataideakatemian maalauksen koulutusohjelmasta, jossa suoritin kaksi vuotta kestäneet maisteriopinnot 2009 -2011. Kuvataidekasvatusta olen opiskellut vuodesta 2005 lähtien.

Taiteellisessa työssäni taidemaalarina olen tehnyt maalauksia yksin ideasta toteutukseen asti. Yksin tekemiseen turhautuneena ja sen kyseenalaistaakseni otin opinnäytteessäni haasteeksi muokata omaa taiteellista työskentelyäni suuntaan, joka mahdollistaisi taiteen nimissä tapahtuvaa toimintaa myös muiden kanssa. Tällä muiden kohtaamisella oletan törmääväni sellaisiin ajatuksiin, joita en olisi itse löytänyt.

Opinnäytteeni lähtökohtana on kahden venäläisen taidemaalarin Vitaly Komarin ja Alexander Melamidin taiteellinen projekti *Painting By Numbers: Komar and Melamid's Scientific Guide To Art*. Taiteellisessa projektissaan Komar ja Melamid selvittivät monivalintakysymysten avulla eri maiden ihmisiltä heidän mieltymyksiään maalaustaiteesta. Näiden kysymysten perusteella he maalasivat eri kansakuntien halutuimmat ja ei-halutuimmat maalaukset. (Komar & Melamid 1997, 103 – 205.) Komarin ja Melamidin hengessä haastattelin Aalto-yliopiston opiskelijoita ja henkilökuntaa pyytäen heitä kuvittelemaan ja kuvailemaan minulle sellaista maalausta, jonka he haluaisivat nähdä. Haastattelut toteutin käymällä konkreettisesti Aalto-yliopiston kolmella kampuksella pyytämässä ihmisiä haastatteluun. Kauppakorkeakoulun, Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun¹ maalauskuvausten perusteella olen

tuottanut kuvia tietokoneen kuvankäsittelyohjelmalla ja näistä maalauksia öljyväreillä. Kunkin korkeakoulun aineiston olen työstänyt omiksi kokonaisuuksiksi, jolloin eri korkeakoulujen sanoja, kuvia ja maalauksia on mahdollista vertailla keskenään.

Opinnäytteeni hypoteesin voisi kiteyttää seuraavasti. Oletan leikkimielisesti ja ennakkoluuloisesti Taideteollisen korkeakoulun, Teknillisen korkeakoulun ja Kauppakorkeakoulun väen olevan jollain tapaa erilaisia keskenään ja näin ollen antavan myös erilaisia vastauksia maalauksen kuvittelussa. Jos korkeakoulujen väki antaa keskenään erilaisia vastauksia, tulisi sen näkyä haastatteluaineistossa ja sen pohjalta tehdyissä kuvissa.

Koska haastatteluun osallistui useita ihmisiä, paljastavat maalauskuvausten erilaisia taidekäsitteitä ja ajatuksia millaiseen keskusteluun maalaustaiteen tulee ottaa kantaa (jos minkäänlaiseen). Ottamalla maalauksen suunnitteluun mukaan muita ihmisiä, pakotan itseni kohtaamaan ja maalaamaan sellaisia kuva-aiheita, joita en välttämättä muuten olisi edes ryhtynyt maalaamaan. Vaikka yritän opinnäytteessäni häivyttää itseäni toteuttamalla toisten toiveita, en voi sivuuttaa omaa osuuttani näiden kuvien ja maalausten tekijänä. Siirryttäessä sanoista kuviin ja maalauksiin tulee mukaan enenevässä määrin näkyväksi henkilökohtaisia näkemyksiä. Tämä ilmenee kuva-aiheiden valinnassa ja etenkin maalauksen henkilökohtaisessa kädenjäljessä. Opinnäytteeni sivulauseessa kulkee mukana sanatonta pohdintaa minuudesta.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi opinnäytteelläni on myös symbolinen merkitys. Opinnäytteellä pyrin taiteen keinoin toisen ihmisen ennakkoluulottoon kohtaamiseen ja kytkeytymiseen osaksi ympäröivää maailmaa.

¹ Opinnäytteessäni käytän selkeyden vuoksi korkeakoulujen vanhoja nimiä. Nykyisin Taideteollisen korkeakoulun nimi on Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu, johon kuuluu myös entisen Teknillisen korkeakoulun arkkitehtuurin osasto. Teknillinen korkeakoulu on puolestaan jakautunut neljään korkeakouluun: Insinööritieteiden korkeakouluun, Kemian tekniikan korkeakouluun, Perustieteiden korkeakouluun ja Sähkötekniikan korkeakouluun. Kauppakorkeakoulua on edelleen Kauppakorkeakoulu (Aalto-yliopiston kotisivu / korkeakoulut ja yksiköt)

Miksi kuvitella yhdessä maalausta

Taidemaalaus on pohjimmiltaan yksinkertaista puuhaa, jossa tyhjälle kankaalle voi värin ja siveltimen avulla luoda mitä vain. Maalaus voi perustua abstraktiin muotojen väliseen sommitteluun tai maalata voi vaikka tietoisesti poliittisia näkemyksiään.

Pyytämällä muita kuvittelemaan kanssani maalausta, joudun astumaan tuntemattomaan suuntaan, sillä en voi ennakoida minkälaista maalausta muut kuvittelevat. Maalauksen kuvitteluun voi osallistua kuka tahansa, sillä maalauksen sanallisessa ideoinnissa ei vaadita maalaamisen taitoa. Pohjimmainen syy pyytää ihmisiä kuvittelemaan kanssani maalausta, johtuu halustani kohdata muitakin kuin vain taiteen parissa puuhastelevaa kaveripiiriäni.

Johdannossa esitin ennakkoluuloisen ajatuksen, jossa oletan eri korkeakoulujen väen olevan jollain tapaa erilaisia. Tätä ajattelua selventää sosiologian käsite tyyppi. Tätä tyyppin käsitettä käytämme muodostaessamme yleistyksiä varsinkin sellaisista ihmisryhmistä, jotka ovat itselle vieraita. Tällaiset ennakkoluuloiset yleistyksiset usein murtuvat kasvotusten tapahtuvassa kohtaamisessa, jossa toiseen tutustutaan paremmin, yksilönä. (Berger & Luckman 1966, 39 – 42.) Tyypittelyn kautta eri korkeakoulujen väkeä voisi ajatella tyypillisinä taikkilaisina, tyypillisinä teekkareina ja tyypillisinä kaupplaisina. Leikkimielisesti ennakkoluuloihin turvautuen voisi kärjistäen ennustaa, että tyypillisten taikkilaisten maalauksessa olisi vapaata värien räiskintää, teekkareiden maalauksessa hammasrattaita ja geometrisia muotoja ja kaupplaisilla puolestaan purjeveneitä ja ylellistä elämää. Taiteen nimissä saan tekosyyyn tutustua Aalto-yliopiston eri korkeakoulujen väkeen ja samalla murtaa tai vahvistaa edellä mainitsemani ennakkoluulot.

Taustani taiteen kentällä

Taiteellinen työni on ollut jo useamman vuoden ajan maalaamista. Maalaamiseen olen suhtautunut intohimoisesti jättäen muut taidemuodot vähemmälle huomiolle. Olen kuitenkin kokenut olevani taiteellisessa työssäni murroksessa, joka on heijastunut tarpeena kurkottaa taiteen keinoin taidemaailman ulkopuolelle altistamalla itseni konkreettisesti ihmisten kohtaamiselle. Tämä on heijastunut taiteelliseen työhöni muun muassa siten, että olen vienyt teoksiani esille kaikille avoimiin julkisiin tiloihin ja tehnyt maalauksen ripustamisen osaksi taiteellista toimintaani. Taidemaailman ulkopuolelle kurkottavalla toiminnalla olen pyrkinyt viemään taidetta osaksi arkipäivää ja mahdollistamaan taiteen kohtaamisen myös taidegallerioiden ulkopuolella.

Käsitteenä aikaisemmin mainitsemani taidemaailma liittyy institutionaaliseen taideteoriaan, jossa teosten katsotaan saavan asemansa taideteoksena vasta taidemaailman hyväksynnän kautta. Taidemaailmaan katsotaan kuuluvaksi taidemuseot, galleriat, taideoppilaitokset ja muut toimijat, jotka osallistuvat taiteen arvioimiseen tuottamiseen ja esillepanoon. (Seppä 2012, 113-114.) Edellä mainituista instituutiosta suhteeni etenkin galleriatoimintaan on risti-riittainen. Toivoisin taidetta enemmän osaksi katukuvaa ja tavallista arkipäivää. Seuraavaksi kuvaan talkoohengessä järjestettyä taidetapahtumaa, johon osallistuessani heräsin huomaamaan, että taidetta voi esittää muuallakin kuin sille varatussa ympäristössä.

Toukokuussa 2012 osallistuin taidetapahtuma Hekumaan, joka järjestettiin Helsingin Alppipuistossa. Tapahtumassa oli musiikkia, ruokaa ja muunlaista vapaamuotoista talkoohengessä tapahtuvaa toimintaa. Tapahtumassa ripustin puuhun maalauksen vanhasta miehestä, jonka ympärille sijoitin sirkusmaisia palloja. Edellä mainittua teosta puuhun ripustaessani huomasin altistuvani katseille ja tiedostin tekeväni sellaista, jota yleensä puistossa ei tehdä. Tästä sisälläni heräsi halu taiteen nimissä tapahtuvaan toimintaan, joka mahdollistaa monipuolisen ihmisten kohtaamisen ja taiteen viemisen taidegallerioiden ulkopuolelle.

Kuva 1. Helsingin Alppipuistoon Taidetapahtuma Hekumaan ripustamani teoskokonaisuus Profeetta.

Taiteen esittämisen ongelmallisuuden lisäksi olen kuvien ja maalausten tekemisessä kokenut ristiriidan, jossa toisaalta pyrin sanallistamaan teoksiini rationaalisen yhteiskunnallisen sanoman, mutta toisaalta koen tekeväni myös jotain sellaista, joka on epävarmaa ja vaikeasti sanallistettavaa. Yhä enemmän olen kokenut vetovoimaa lähestyä taiteen keinoin tätä epävarmuutta. Psykoanalyttinen teoria ehdottaa taiteelle rationaalisen pohdinnan lisäksi mahdollisuutta ilmaista ruumiillisten viettien ja halujen maailmaa. Nämä vietit ja halut ovat psykoanalyttisen teorian mukaan sellaisia, jotka eivät piittaa kulttuurisista ja vanhempiemme laatimista säännöistä. (Seppä 2012, 202.) Tähän liittyy seuraava esimerkki taidekerhosta, jota ohjaan kerran viikossa 5 – 6 - vuotiaille lapsille: Taidekerhossa oli paikalla viisi lasta, jotka istuivat pyöreän pöydän ääressä. Olin jakanut jokaiselle lapselle pienen kimpaleen savea ja hieman vettä sisältävän vesikupin. Tarkoituksemme oli luoda savesta uusi eläin yhdistämällä kahden eläimen piirteitä keskenään. Kaikki eivät tästä tehtävästä innostuneet, ja yksi lapsista ilmoitti kuuluvalla äänellä haluavansa tehdä savesta pissaa ja kakkaa. Itse heräsin tässä häveliäästi pohtimaan, olisiko kiellettyä antaa tehtävänanto, jossa käsiteltäisiin pissaa ja kakkaa. Kasvatuksen ja kulttuurin vaikutuksen myötä olen oppinut vaikenemaan näistä asioista, mutta lapsia pissaa ja kakkaa tuntuvat kiinnostavan.

Edellä mainitut pohdinnat tiivistäen taiteelliseen työhöni vaikuttavat seuraavanlaiset motiivit: toisaalta koen halua ilmaista itseäni ja omaa kokemustani maailmassa olemisesta vapaasti, mutta toisaalta haluan hakea taiteelle yhteisesti jaettavaa sisältöä. Tälle toiminnalle etsin opinnäytteessäni muotoa.

Tutkimustehtävän esittely

Esittelen opinnäytteessäni järjestelmällisesti matkan sanallisista maalauskuvaluista, tietokoneella luotuihin kuviin ja öljyvärimaalauksiin. Vaikka opinnäytteessäni yritän toimia eräänlaisena toiveiden toteuttajana, paljastan kuvien ja maalausten luomisessa jotain myös itsestäni. Tämä huomio kulkee opinnäytteessäni ikään kuin sivulauseessa. Opinnäytteeni lopussa pyrin vastamaan alussa esittämäni hypoteesiin, jossa oletan eri korkeakoulujen väen antavan erilaisia maalauskuvaluja. Opinnäytteeni lopussa vastaan myös kysymyksen, minkälaisia aiheita haastatteluissa ei kuvailtu.

Pyrkimykseni on jatkaa haastatteluun perustuvaa taiteellista työskentelyä myös tulevaisuudessa. Haastattelujen myötä saan selkeämmän käsityksen mielikuvien muodostamisesta ja sanallistamisesta ilman kuvallista materiaalia. Tämä tieto on hyödyllistä jatkosuunnitelmieni kannalta. Pohtimiani jatkosuunnitelmia esittelen tutkimukseni lopussa.

Tutkimusaineisto

Tutkimusaineistoni koostuu 120 haastattelusta, jotka olen kerännyt käymällä henkilökohtaisesti Aalto-yliopiston kolmella kampuksella Arabiassa, Otaniemessä ja Töölössä. Haastatteluissa eri korkeakoulujen opiskelijat ja henkilökunta kuvittelivat ja kuvailivat sellaista maalausta, jonka he haluaisivat nähdä. Haastattelut toteutin joulukuussa 2011 ja tammikuussa 2012 käyden jokaisella kampuksella kaksi kertaa. Kahden kierroksen aikana keräsin jokaiselta kampukselta 40 haastattelua. Haastattelumäärää pidän riittävänä siihen, jotta saadusta aineistosta voidaan löytää yhtäläisyyttä teemojen muodostamista varten. Äänittämäni haastattelut olen litteroinut sanatarkasti, jättäen kuitenkin

erilaiset äännähdykset ja toistot pois. Litteroiduissa haastatteluissa ilmoittamani haastateltavien ikä perustuu silmämääräiseen arvioon. Äänitallenteet ja litteroimani haastattelut olen tallentanut tietokoneelleni ja litteroidut haastattelut ovat hallussani myös tulosteina. Haastatteluiden lisäksi tein kampuksilla havaintoja kampusten yleisilmeestä ja reaktioista, joita haastatteluiden kerääminen kampuksilla aiheutti.

Haastatteluiden maalauskuvailut teemoittelin kuva-aiheiden ja kantaaottavien sanomien perusteella. Kuva-aiheiden perusteella omiksi teemoikseen jakautuivat muun muassa esittävät maalauskuvailut, abstraktit maalauskuvailut ja maisemamaalauskuvailut². Näissä maalauskuvailuissa pääpaino oli kuva-aiheiden konkreettisessa kuvaamisessa, joiden näkemistä maalauksena perusteltiin muun muassa iloisuuden ja kuva-aiheen näyttävyuden turvin.

Kuva-aiheiden konkreettisen kuvailun lisäksi osassa haastatteluista maalaukselle määriteltiin sanoma, jota maalauksen kuva-aiheiden tulisi viestittää. Tällaiset sanomat teemoittelin poliittisiin maalauskuvailuihin ja Aalto-yliopistoa käsitteleviin maalauskuvailuihin. Poliittisen maalauksen määrittelyssä tukeudun kuvataiteilija professori Teemu Mäkeen, joka on väitöskirjassaan pohtinut taidetta poliittisen ja filosofisen pohdinnan ilmaisukeinona. Mäkeä mukaillen määrittelen lyhyen kaavan mukaan poliittisen maalauksen sellaiseksi, jossa pyritään tuomaan esille henkilökohtaisia kannanottoja tai ajamaan yhteishyvänä pidettyjä asioita. Vastakohtana poliittiselle taidekäsitykselle voisi olla formalistinen ajattelu, jossa teoksia tarkastellaan vain värin, muodon ja elementtien sommittelun kautta. Poliittisen teoksen määrittelemisen tekee vaikeaksi, myös taiteen taipumus olla monitulkintainen, sillä melkein minkä tahansa kuvan ja maalauksen voi sanallistaa poliittiseksi. Tämän monitulkintaisuuden vuoksi selkeän sanoman välittäminen taiteen keinoin on vaikeaa. (Mäki 2008, 152-154.) Juuri edellä mainituista syistä maalauskuvailuja poliittisiksi määrittäes-

²Aineisto korkeakoulujen välillä jakaantui hieman eri tavalla. Kerron tarkemmin jokaisen korkeakoulun aineistosta sivulla 43 alkavassa kappaleessa 7. Tulosten esittely.

säni, pidin erityisen tärkeänä, että haastateltava itse sanallistaa ehdottamansa kuva-aiheet kantaaottavaksi.

Muodostamieni teemojen pohjalta olen tehnyt tietokoneen kuvankäsittelyohjelmalla kollaasimaisia kuvia. Kuvamateriaalin näihin kuviin olen hakenut Internetistä, käyttämällä hakusanoina haastateltavien maalauskuvailuissa esiintyneitä sanoja. Kuvalähteenä käytin Google-hakukoneen kuvahakupalvelua, koska se on itselleni tuttu ja sitä kautta voi hakea monipuolisesti muun muassa valokuvia, maalauksia ja piirustuksia.

Kuvankäsittelyohjelmalla tekemäni kuvat ovat olleet lähtökohtana öljyväri-maalauksille. Maalauksia on kolme, yksi kutakin korkeakoulua kohden. Vaikka maalaukset perustuvat jäljentämiseen, ovat ne maalatessa muuttuneet ja niihin on tullut uusia merkityksiä. Tietokoneella luomissani kuvissa pystyn perustelemaan jokaisen ratkaisuni. Maalaus puolestaan on muodostunut enemmän ristiriitaiseksi tekijäksi, joka vaatii selittämään ja pyytämään puolusteluja ja välillä jopa pakenee sanoja.

Kuva 2. Ennakkoluuloni eri korkeakoulujen väkeä kohtaan kuvien avulla ilmaistuna.

2. Aalto-yliopisto kuvailujen hankintaympäristönä

Miksi valitsin kohderyhmäksi Aalto-yliopiston?

Aalto-yliopiston muodostaminen herätti aikoinaan pelkoa minussa ja lähipiirissäni Taideteollisessa korkeakoulussa. Voin myöntää sortuneeni ajatteluun, jossa olen ennakoluuloisesti pelännyt ja kokenut Kauppakorkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun väen uhkaksi tuntematta kuitenkaan henkilökohtaisesti ainoatakaan näiden korkeakoulujen ihmisistä. Aalto-yliopiston valitseminen kohderyhmäksi juontuu halustani murtaa mielessäni olevia ennakoluuloja tekniikan ja kaupan väkeä kohtaan. Näitä ennakoluuloja voin muuttaa vain konkreettisella kohtaamisella. Tällä kohtaamisella pyrin muuttamaan taiteellista työskentelyäni suuntaan, joka mahdollistaisi taiteen nimissä tapahtuvan yhteistyön ja toimimisen myös taidemaailman ulkopuolella.

Tässä kohdassa on hyvä kiinnittää huomio käyttämäni käsitteeseen väki. Tällä sanalla on historiallinen ja käsitteellinen tausta, joka liittyy modernien 1600-luvun keskusjohtoisten valtioiden syntyyn. Tällöin käsitteet kansa ja väki olivat vastakkain. Tämän kilpailun voitti kansa, jonka koettiin ilmaisevan pyrkimystä yhteiseen tahtoon. Väki koettiin päätöksen monopolia uhkaavaksi ja hallitsemattomaksi käsitteeksi. (Virno 2006, 10-13.) Paolo Virnon Väen kielioppi kirjaa mukaillen tämä hallitsematon väki viittaa opinnäytteessäni toimintaan, jossa me kaikki yhdessä olemme eräänlainen vastaisku päätöksenteon monopolille (Virno 2006, 42). Tällä väen käsitteellä pyrin korostamaan, että tekemääni haastatteluun kuka vain (Aalto-yliopistosta) sai osallistua.

Aalto-yliopiston muodostaminen

Aalto-yliopiston taustalla on ajatus muodostaa uusi yliopisto yhdistämällä keskenään Kauppakorkeakoulu, Taideteollinen korkeakoulu ja Teknillinen korkeakoulu. Tämä päätös korkeakoulujen yhdistämisestä julkistettiin keväällä 2007, jolloin myös uuden yliopiston valmistelut käynnistyivät. Keskustelu Aalto-yliopiston muodostamisesta ajoittuu aikaan, jolloin koko Suomen yliopistokenttää oltiin uudistamassa. Tällä uudistuksella haluttiin lisätä yliopistojen itsestä päätäntävaltaa irrottamalla yliopistot valtion alaisuudesta. Virallisesti Aalto-yliopisto aloitti toimintansa 1.1.2010, jolloin astui voimaan myös uusi yliopistolaki, joka määritteli yliopistot valtiosta riippumattomiksi yksityisiksi oikeushenkilöiksi. (Opetus- ja kulttuuriministeriön kotisivu.) (Aalto-yliopiston kotisivu / historia.)

Vaikka korkeakouluja on Aalto-yliopistossa nimellisesti yhdistetty, sijaitsevat korkeakoulut edelleen pääosin vanhoilla paikoillaan. Ainoastaan Taideteollisesta korkeakoulusta kuvataiteen ja kuratoinnin maisteriopiskelijat ovat osittain muuttaneet Otaniemeen Taiteen taloon. (Aalto-yliopiston kotisivu / Taiteen talo)

3. Tutkimuksen taustaa ja tutkimusmenetelmät

Tutkimukseni innoittajana on toiminut kahden venäläisen taidemaalarin Vitaly Komarin ja Alexander Melamidin taiteellinen projekti Painting By Numbers: Komar and Melamid's Scientific Guide To Art. Taiteellisessa projektissaan Komar ja Melamid selvittivät monivalintakysymysten avulla eri maiden ihmisten taidemielityksiä erityisesti maalaustaiteesta. Saamiensa vastausten perusteella he maalasivat eri kansakuntien halutuimmat ja vähiten halutuimmat maalaukset. (Komar & Melamid 1997, 103 – 205.)

Monivalintakysymysten sijaan päätin opinnäytteessäni kokeilla vapaamuotoisempaa teemahaastattelua maalauksen kuva-aiheiden keräämisessä. Teemahaastattelun toimintaperiaatteista kerron myöhemmin tässä kappaleessa, jossa esittelen myös Teemu Mäen kehittämää kollektiivimaalauksen metodologiaa. Kollektiivimaalaus on ryhmässä tapahtuvaa maalaamista, jossa maalaus toteutetaan usean osallistujan voimin ideoinnista valmiiseen teokseen asti. (Mäki 2005, 352-353.)

Komar ja Melamid yleisen taidekäsityksen jäljillä

Komar ja Melamid toteuttivat taidemielityksiä käsittelevän kyselynsä yhdessätoista eri maassa: Yhdysvalloissa, Hollannissa, Islannissa, Keniassa, Kiinassa, Suomessa, Tanskassa, Turkissa, Ranskassa, Ukrainassa ja Venäjällä. Jokaisessa maassa kysely tehtiin 1001 ihmiselle, joiden katsottiin mahdollisimman monipuolisesti edustavan kunkin maan sosioekonomista väestörakennetta iän, sukupuolen, koulutuksen ja vuositulojen suhteen. Konkreettisesti toteuttamisessa Komar ja Melamid käyttivät apunaan eri

Kuva 3. Vitaly Komar & Alexander Melamid, Halutuimmat maalaukset, Suomi, jääkaapin oven kokoinen.

Kuva 4. Vitaly Komar & Alexander Melamid, Vähiten haluttu maalaukset, Suomi, kirjan kannen kokoinen.

maiden markkinointifirmoja, jotka toteuttivat kyselyn puhelinhaastatteluina. (Komar & Melamid 1997, 103 – 205.)

Projektissa selvisi, että Hollantia lukuun ottamatta ihmiset halusivat nähdä sinertävän maisemamaalauksen riippumatta tuloista, luokka-asteesta ja kansallisuudesta. Suomalaisten maisemamaalauksessa on järvimaiesema, jonka etualalla on perhe tekemässä pihatöitä. Perheen lisäksi maalauksen etualalla on myös hirvi. Hollannissa abstrakti maalaus oli halutuin, ja esittävä maisemamaalaus oli vähiten haluttu maalaus. (Komar & Melamid 1997, 103 – 205.) Monivalintakysymysten lisäksi Komar ja Melamid ovat järjestäneet avoimia keskustelutilaisuuksia maalaustaiteesta Yhdysvalloissa. Näissä keskusteluissa mainittiin monivalintakysymysten tapaan toistuvasti sininen maisema, joka koettiin paratiisimaisena vertauskuvana (Komar & Melamid 1997, 13).

Komar ja Melamid aloittivat taiteellisen uransa Neuvostoliitossa, jossa ainoa hyväksytty taidesuuntaus oli sosialistinen realismi. Sosialistisessa realismissa valtaa pitävät olivat yksinoikeudella päättäneet, miltä taiteen tulisi näyttää. Vastakohtana tälle Komar ja Melamid mainitsevat projektissaan olevan kyse myös demokratiasta. Demokratiassa kansa otetaan mukaan päätöksentekoon antamalla heille mahdollisuus äänestää. (Komar & Melamid 1997, 10-36.)

Kiinnostuksen muotoutuminen

Ensimmäinen reaktio kuullessani Komarin ja Melamidin projektista oli uteliaisuus. Halusin tietää, miltä maalaukset näyttävät ja minkälaisiin kysymyksiin maalaukset perustuvat. Nähtyäni maalaukset olin kuitenkin hieman pettynyt. Maalausten visuaalinen ilme ei mielestäni ollut kiinnostava ja ilman taustatietoa ne olisi ollut helppo ohittaa. Maalaukset näyttävät mielestäni 1800-luvun

maisemamaalausten kopioilta, joihin voisi törmätä esimerkiksi kirpputorilla, mutta ei ainakaan nykytaiteen museossa.

Komarin ja Melamidin projektin vetovoima muodostuu kyselyn ja maalausten luomasta vuorovaikutuksesta: vasta tieto maalauksien lähtökohtana olleesta kyselystä luo maalauksille kiinnostusarvon. Tätä kautta maalausten ilme muuttuu jopa humoristiseksi: ai tällaistaako me halutaan nähdä! Lisäksi kysely selvittää maalauksen kuva-aiheita. Esimerkiksi suomalaisten maalauksessa maata kaivava perhe on muodostettu vastauksesta, jossa maalauksessa haluttiin nähdä ihmisiä työn äärellä mieluummin kuin levossa (Komarin ja Melamidin kotisivu). Toisaalta Komar ja Melamid ovat päättäneet, että työn tekeminen on maan kaivamista, vaikka se voisi olla paljon muutakin.

Kollektiivimaalaus

Teemu Mäki on tehnyt yksin maalaamisen lisäksi myös ryhmässä tapahtuvaa maalaamista, jota hän nimittää kollektiivimaalaukseksi. Kollektiivimaalaukseen osallistuneet ryhmät ovat vaihtelevasti olleet aikuisia, lapsia ja ammattitaiteilijoita. Kollektiivissa työskentelyään Mäki perustelee seurustelunhaluna, mutta myös pyrkimyksenä maalata toisin ja yllättää itsensä. Työskentelymetodi kollektiivimaalauksessa on seuraavanlainen: aluksi ryhmän jäsenet luonnostelevat kuva-aiheita, joita maalaukseen haluaisivat. Tämän jälkeen kuva-aiheet esitetään muille ja jokainen ottaa työstettäväkseen ja maalattavakseen jonkun toisen tekemän kuva-aiheen. (Mäki 2005, 352-353.)

Mäki herättää myös kysymyksen, miksi maalaaminen on edelleen solistinen laji? Tähän hän toteaa, että maalauksen käytännöksi on vain jostain syystä nykyisin³ vakiintunut yksin tekeminen. Mäki toteaa kokemuksiinsa perustuen,

³ Toisaalta taiteen historiassa on perinteet maalaamiselle, jossa teoksen tekemiseen on osallistunut useampi henkilö.

että yhdessä maalatessa ihmiset maalaavat yleensä myös paremmin. Yhdessä tehtäessä kukaan ei ole yksin vastuussa lopputuloksesta, jolloin uskalletaan yleensä ylittää omat rajat. (Mäki 2005, 355.)

Opinnäytteeni ero kollektiivimaalaukseen on konkreettisen piirtämisen ja maalaamisen sijaan tuottaa maalauksen kuva-aiheita pelkästään sanoilla. Maalauksen kuvittelussa ei vaadita piirtämisen ja maalaamisen taitoa, jotka joillekin voisivat olla esteenä ajatustensa ilmaisemiselle. Sanallisessa muodossa maalauksen aiheita ei ehkä myöskään tule niin helposti hylättyä, koska maalauksen konkreettisesta toteuttamisesta ei tarvitse olla huolissaan. Ajatusten saattaminen kuvalliseen muotoon piirtämällä ja maalamalla vaati kokemukseni mukaan vuosien harjoittelua. Jonkin taidon oppiminen vaatii keskimäärin noin 10 000 tuntia harjoittelua (Siukonen 2011, 38-39 [Sennet 2008, 20 ja 172]). Ehkä sanallinen kuvailu ja kuvan tekeminen yhdessä voisivat olla tuottavin yhdessä maalaamisen muoto. Tällä tavalla saataisiin teokselle vankka sanallinen pohja, joka olisi myös maalauksen lähtökohtana.

Haastattelu tiedonkeruun menetelmänä

Haastattelu eri muodoissaan on käytetyimpiä tiedonhankinnan menetelmiä käyttäytymis- ja yhteiskuntatieteissä. Haastattelu on joustava menetelmä, jossa haastattelun edetessä voidaan esittää lisäkysymyksiä ja selventää vastauksia. Monivalintakysymysten sijaan haastattelussa ihminen nähdään aktiivisena ja merkityksiä luovana osapuolena, joka voi itse tuottaa vastauksia mahdollisimman vapaasti. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 10, 35-49.) Esimerkiksi aiemmassa kappaleessa, jossa pohdin miksi Komarin ja Melamidin suomalaisille tekemässä maalauksessa työn tekeminen on maan kaivamista, olisi haastattelussa voi-

nut esittää tarkentavan kysymyksen työn luonteesta.

Opinnäytteessä käyttämäni haastattelumenetelmää luonnehditaan teema-haastatteluksi. Teemahaastattelussa esitetyt kysymykset ovat ennalta määrättyjä, mutta kysymysten järjestys tai sanamuoto voi haastattelutilanteissa vaihdella. Teemahaastattelussa keskitytään nimensä mukaisesti teemoihin, joihin haastateltava saa vapaasti luoda vastaukset. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 47- 49.) Valitsin teemahaastattelun monivalintakysymysten sijaan, koska siinä haastateltavalla on vapaus itse luoda vastaukset. Monivalintakysymyksissä vastausvaihtoehdot ovat puolestaan ennalta määrättyjä.

Täysin ongelmattonta haastattelu ei kuitenkaan ole. Haastattelijan rooliin pitäisi kouluttautua, sillä ihmisten kasvokkain kohtaaminen vaatii taitoa ja kokemusta. Kasvokkain haastateltaessa ihmisillä on myös taipumus antaa sosi-aalisesti hyväksyttyjä vastauksia, joka heikentää vastauksien luotettavuutta (Hirsjärvi & Hurme 2008, 10, 35-49). Haastatteluissa huomasin haastateltavan kuuntelemisen olevan yllättävän vaikeaa. Alla esimerkki Kauppakorkeakou-lussa suorittamastani haastattelusta, jossa suorastaan tivaan haastateltavalta maalaukseen värejä, vaikka hän on aiemmin kuvaillut maalauksen värimaail-maa musta-valkoiseksi.

”No, nyt tulee tää vaikein kysymys. Mää pyydän sua nyt kuvittelemaan, et minkälainen olis semmonen maalaus, jonka sä haluisit nähdä... Mitä sel-lasessa vois olla?

Pitääks sen olla abstrakti vai joku esittävä?

Sää saat ite päättää? Sää saat olla se taiteilija.

No, mä voisi ottaa jonkun, jos me lähtään, että se ois abstrakti: ei mikään maisema, ei mikään talo, ei mikään, mikä esittää jotain muotoa, sydäntä

tai sirppiä tai mitään tällasta todellakaan. Hietasen tyyppinen, (Reino Hietanen) hyvin linjakas, joku Reino Hietasen tyyppinen... Viivoja... Joku tämän musta- harmaa- valkonen värisekoite.

Eli siis abstrakti... Voisikö yrittää kuvailla, että minkälainen tunnelma semmosesta maalauksesta vois oikein välittyä?

Tommosesta musta, harmaa valkosesta varmaan aika synkkä tunnelma, mutta ehkä se vois olla semmonen, mistä loistaa joku valo sillain sieltä takaa, että joku... Tulevaisuus, vaikka jos nytki ajattelee tän hetkistä taloudellista tilannetta, niin se on niinku synkeä, mutta sitte sieltä paistaa se valo.

Oisko tää sitte musta-valko-värillä tehty tää maalaus, ettei siinä ois tavallaan värejä?

Ei, ei kyllä siinä vois olla värejä, harmaitaki ja kaikkea. Mä nyt mietin tällast värimaailmaa, mikä on ihan kaunis niinkun mustasta, valkosesta ja harmaasta, niinku näin...

Voitsä kiteyttää sitä värimaailmaa sitte?

Mää oon nyt itekki ihan hämmentynyt tästä, ku mulla pyörii monenlaisia värimaailmoja päässä. Siks mää päädyin tähän harmaan, koska se ois helppo ja... ku ei tarttis miettiä nyt pelkkiä niitä värejä, mitä mulla pyörii päässä... mutta jos sää jotain värejä haluat metsästä, niin kyllä ne ois jotain tällaisia sammaleen vihree, poltettu oranssi... tällanen tiilen palanu oranssi ja sit niinku sonnan ruskee.”

(Haastattelu 38. Kauppa- ja korkeakoulu 2012)

Haastatteluaineiston purkaminen ja analysointi

Haastatteluaineiston analyysi ja tulkinta aloitetaan purkamalla äänite tekstiksi eli litteroimalla se. Päätelmiä ryhdytään tekemään vasta litteroidusta aineistosta. Litteroinnin voi suorittaa myös pikkutarkasti kirjoittamalla muun muassa haastateltavien erilaiset äänenpainot ja huokaukset mukaan. Aineiston litteroinnin tarkkuudesta ei ole mitään yksittäistä ohjetta, vaan se riippuu tutkimustehtävästä ja tutkimusotteesta. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 138-140.)

Olennainen osa aineiston analyysiä on aineiston luokittelu. Aineiston luokittelussa aineiston eri osia vertaillaan toisiinsa. Sen avulla aineistosta pyritään muodostamaan luokkia samankaltaisuuksien perusteella. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 147-149.)

4. Ajatusten puutarha

Opinnäytteeni myötä olen useaan otteeseen törmännyt käsitteisiin, jotka ovat peräisin psykoanalyttisesta teoriasta. Tässä kappaleessa selitän muun muassa käsitteet vapaa assosiaatio ja tiedostamaton. Näihin käsitteisiin taiteessa usein viitataan, niitä sen kummemmin kuitenkaan selittämättä. Sisällyttämällä psykoanalyysin käsitteitä mukaan osaksi opinnäytettäni haluan korostaa taiteen tekemisen irrationaalista puolta. Tämä on omassa taiteellisessa työskentelyssäni läsnä muun muassa vaikeutena sanallistaa maalatessa tekemiäni ratkaisuja. Viittaan tässä kappaleessa myös Jyrki Siukoseen (2011), joka on pohtinut konkreettisen käsillä tekemisen merkitystä taiteellisessa työskentelyssä tapahtuvalla ajattelulla. Tässä kappaleessa esittelen myös psykoanalyttikko ja taiteilija Bracha L. Ettingerin (2009) ajatuksia taiteesta eettisen ihmisyyden rakentamisessa, hänen kirjansa Yhdessätuotanto pohjalta.

Vapaa assosiaatio

Kuvataiteessa törmää usein vapaaseen assosiaatioon. Tämä ilmenee taiteen katsojan rohkaisuna sanallistaa vapaasti taideteoksen herättämiä mielikuvia. Maalatessa vapaa assosiaatio ilmenee luottamuksena muodostaa maalaus ilman ennakkosuunnitelmia. Vaikka vapaata assosiaatiota käytetään usein taiteessa, on sen alkuperä jäänyt minulle epäselväksi. Opinnäytettäni varten päätin ottaa tarkemmin selvää, mistä vapaa assosiaatio on peräisin ja minkälaiseen ajatteluun se pohjautuu.

Vapaa assosiaatio-menetelmän juuret pohjautuvat psykoanalyysiin ja sen kehittäjään Sigmund Freudiin. Psykoanalyttikko Sigmund Freud (1856 -1939)

kehitti ”vapaiden mielijohteiden menetelmää” (nyk. vapaa-assosiaatio) psykoanalyysiä varten. Menetelmässä potilasta rohkaistaan kertomaan mahdollisimman vapaasti kaikki ajatukset, jotka hänen mielessään liikkuvat. Vapaalla ajatusten ilmaisemisella pyritään lähestymään tietoisuuden ja alitajunnan (tiedostamattoman) rajalla olevalle alueelle, luopumalla ”minän” ja ”yliminän”⁴ kontrollista. Psykoanalyysissä vapaalla assosiaatiolla tuotetulla tiedolla uskotaan lähestyttävän ensimmäisten elinvuosien aikaisia kokemuksia. (Tähkä 1993, 168.) Psykoanalyysissä pidän mielenkiintoisena kiinnostusta myös epäjärjellisille ajatuksille. Pelkän rationaalisen pohdinnan sijaan, vapaassa assosiaatiossa pidetään arvokkaana myös irrationaalisia ajatuksia, jotka vain mieleen sattuvat pulpahtamaan. Siihen, että tämä tieto viittaisi aina lapsuuteen, olen kuitenkin ennakkoluuloinen.

Opinnäytteessäni en pystynyt etukäteen ennakoimaan, minkälaisiin ajatuksiin haastateltavien maalauskuvailet kytkeytyvät. ”Minkälaisen maalauksen sinä haluaisit nähdä, mitä sellaisessa maalauksessa voisi olla?” on vapaamuotoinen ja hieman irrationaalinen kysymys, johon voi vastata vapaasti. Täysin vapaata kuvittelu ei kuitenkaan ollut, sillä haastattelun alussa kerroin maalaavani aineiston perusteella jokaista kampusta kohden yhden maalauksen. Haastattelussa painotin kuitenkin olevani kiinnostunut henkilökohtaisista mielipiteistä, joiden ei tarvinnut mitenkään liittyä Aalto-yliopistoon tai omaan korkeakouluun. Koska haastattelut toteutettiin julkisessa tilassa oli ympärillämme koko ajan muitakin ihmisiä. Tämän lisäksi olimme haastateltavan kanssa toisillemme tuntemattomia, jolloin syvälliseen keskusteluun oli vaikea päästä.

Opinnäytteeni alussa kerroin esimerkin pitämästäni taidekerhosta, jossa lapset halusivat tehdä antamani tehtävänannon sijaan savesta pissaa ja kakkaa. Tässä huomasin törmääväni itsesensuuriin ryhtymällä ajattelemaan

⁴ Käsitteet ”minä” ja ”yliminä” avataan seuraavalla sivulla kappaleessa Tiedostamaton mieli ja ajatteleva käsi.

lasten vanhempien reaktioita, jos kerron tehneemme savesta pissaa ja kakkaa. Kulttuuri ja kasvatusta ikään kuin sanovat minulle, mikä on soveliaista ja mikä ei. Vastaavasti haastatteluissa kohtaamani ihmiset ovat mieltäneet kulttuuriset käyttäytymistavat siitä, mitä on soveliaista sanoa ja mitä ei⁵. Haastatteluissa ei esimerkiksi mainittu alastomuuteen tai seksuaalisuuteen viittavia kuva-aiheita⁶. Lapset puolestaan eivät edellä mainittuihin opetuskokemuksiini perustuen, ole vielä omaksuneet niin tiukasti kulttuurin ja kasvatuksen ruumiillisiin asioihin ohjaamaa itsesensuuria. Itsesensuurista kerron vielä tarkemmin seuraavassa kappaleessa, jossa tarkennan tiedostamattoman käsitettä. Aiheisiin, joita haastatteluissa ei käsitelty palaan vielä opinnäytteen loppupohdintaosuudessa tarkemmin.

Tiedostamaton mieli ja ajatteleva käsi

Maalatessa tapahtuu usein ”vahinkoja”, jotka muokkaavat maalausta suuntiin, joihin ei alkuperäisen suunnitelman mukaan ollut tarkoitus mennä. Onko tällainen toiminta tiedostamatonta vai pelkästään sattumaa ja mitä tiedostamattomalla oikein tarkoitetaan?

Tiedostamaton liittyy vapaan assosiaation tavoin Freudin kehittämään psykoanalyttiseen teoriaan. Freudin mukaan ihmisen persoonallisuus pitää sisälleen kolme minuuden tasoa: minä, se ja yliminä. Tässä jaottelussa ”minä”, on järkevä reaali maailman toimija, joka pitää asiat järjestyksessä ja tulkitsee analyttisesti itseään ja merkkejä. Psykoanalyysin tärkeimpiä keksintöjä on, että ”se” vaikuttaa myös aina minän toimintaan. ”Se” ei tottele järkimaailman komentoja, vaan on kuin viettiensä varassa elävä lapsi tai eläin. ”Yliminä” puo-

⁵ Psykoanalyttisen teorian mukaan ihmisen persoonallisuuden ”Yliminä” pyrkii tarkkailemaan ”minän” toimintaa kulttuurisista normistoista ja vanhempien opettamista arvoista. Tästä tarkemmin seuraavassa kappaleessa Tiedostamaton mieli ja ajatteleva käsi.

⁶ Poikkeuksena yksi haastattelu Taideteollisesta korkeakoulusta, jossa kuvailtiin kakkaavaa pyilyä.

lestaani pyrkii tarkkailemaan ”minän” toimintaa kulttuurisista normistoista ja vanhempien opettamista arvoista, palkinnoista ja rangaistuksista. 1900-luvun jälkipuoliskon tunnetuimpiin psykoanalyttisen teorian edustajiin kuuluva Jacques Lacan väittää kuvallisen luomisen pohjimmiltaan olevan viettien ylevöittämistä. (Seppä 2012, 201 – 202.) Tätä taustaa vasten ymmärrän tiedostamattoman irrationaalisena vaikuttimena, jonka myötävaikutuksesta maalauskaalle ilmaantuu tahattomasti muun muassa toiveita, haluja ja pelkoja.

Lähtökohtana öljyväreillä maalaamisessa olen koko 2000-luvun pitänyt kuvankäsittelyohjelmalla muokkaamiani kuvia. Tietokone osana maalaamista helpottaa etenkin maalauksen ideointia ja luonnostelua⁷, sillä kuvia voi hakea Internetistä ja niitä voi vaivatta muokata kuvankäsittelyohjelmalla. Muodostamani kuvat ovat kuitenkin maalatessa muuttuneet tahattomasti enemmän tai vähemmän erinäköisiksi. Tietokoneella luomani kuvat olen kokenut kesken-eräisiksi ja usein jopa tietoisesti jättänyt ne kesken. Tämän keskeneräisyyden olen ratkaissut maalatessa kuin itsestään maalaamalla kuvaa niin kauan, kunnes siitä ei löydy enää mitään muutettavaa. Tämä kokemus on ikään kuin maalaava käteni olisi ajattelut puolestani.

Seuraavaksi pohdin taiteen sanatonta ajattelua ja sanattomuuden suhdetta konkreettiseen käsillä tekemiseen. Tässä tukeudun kuvataiteilija Jyrki Siukosen ja häneen kirjaansa Vasara ja hiljaisuus (2011). Tässä kirjassa Siukonen pohtii nimenomaan käsityön merkitystä taiteellisessa työskentelyssä ja siinä tapahtuvassa ajattelussa. Käsillä tekemisen sanattomasta ajattelusta Siukonen kertoo esimerkin, jossa hän teki pientä veistosta työhuoneellaan useita tunteja, mutta ei päivän päätteeksi kyennyt sanomaan, mitä tuon tekemisen aikana oli ajatellut, vaikka oli saanut aikaan veistoksen. (Siukonen 2011, 15.) Taide-maalarina koen maalauksen ehdottavan maalaamisen aikana erilaisia ratkai-

⁷ Luonnostelu on eräänlaista esityötä ja kuvallista ajattelua, varsinaista teosta varten. Tätä luonnostelua taiteilijat ovat tehneet jo vuosisatoja, hahmottelemalla ajatuksiaan piirtämällä niitä paperille. Muun muassa Michelangelo Buonarrotin (1475–1564) Sikstuksen kappelin freskomaalauksia varten piirtämiä luonnoksia on Suomessa ollut nähtävillä Sinebrychhoffin taidemuseossa 15.2. – 19.5.2013. Näissä luonnoksissa Michelangelo on hahmotellut muun muassa freskomaalaukseen tulevien henkilöiden kasvojen ilmeitä ja käsien ja jalkojen asentoja. (Sinebrychhoffin taidemuseo)

suja, joihin maalauksen edetessä on mahdollisuus tarttua. Näitä ehdotuksia tarjoaa erityisesti maalauksen alkuvaiheen keskeneräisyys, jolloin luonnosmaiset muodot antavat mahdollisuuden nähdä niissä muitakin kuva-aiheita ja merkityksiä kuin alkuperäisessä suunnitelmassa. Näiden ehdotusten kautta luonnoksissa ollut keskeneräisyys on mahdollista ratkaista. Tässä törmään kuitenkin vaikeuteen määritellä sen osan minusta, joka päättää maalauksen suunnan. Kokemukseni mukaan sivellin tarttuu usein ehdotuksiin tietoista ajattelua nopeammin.

Joitain haastatteluita tekisi mieli psykologisoida ajatellen niiden taustalla olevan jotain sellaista, jota ei täysin haluta paljastaa. Tällaisessa haastattelussa välittyi jännittynyt tunnelma ja osittain maalauskuvailujen aiheet ja käytetyt sanat vaikuttivat latautuneilta. Esimerkiksi eräs haastateltava Teknillisessä korkeakoulussa oli silminnähden jännittynyt ja puhui värisevällä äänellä. Haastateltava kuvaili maalausta, jossa eläimet vaanisivat toisiaan ja joku eläimistä olisi jopa jäänyt saaliiksi. Kuvailemalleen maalaukselle haastateltava antoi nimeksi Elämä. Kuvauksesta tuli mieleeni paineet kilpailuyhteiskunnasta, jossa muut ihmiset nähdään kilpailijoina.

”Minkälainen tunnelma tässä, ku nyt kuvitellaani tätä maalausta, niin... Miten sä voisit kuvaila sitä tunnelmaa?”

Sekä rauhallinen, mutta toisaalta jännitteitä kuitenkin. Esim jos siellä on niitä eläimiä, niin joku eläin voi väijyä toista eläintä tai jopa jäädä toinen eläin toisen saaliiksi. Tai rauhallinen sillä tavalla, että ei tapahdu sillä tavalla mitään kovin tavanomaisesta poikkeavaa.

(-)

Oisko sulla ehdotta tälle maalaukselle jotain nimeä?

Elämä.”

(Haastattelu 21. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Yhdessätuotanto

Opinnäytteeni myötä olen myös tutustunut psykoanalyttikko, taiteilija ja feministinen teoreetikko Bracha L. Ettingerin kirjoituksiin (Ettinger 2009, 219). Työskentelyssään psykoanalyttikkona ja taiteilijana Ettinger on luonut omaa käsitteistöään sanallistamaan taiteen ja psykoanalyysin herättämiä kysymyksiä ihmisestä yksilönä ja osana ihmiskuntaa. Vapaa-assosiaatio ja tiedostamaton ovat psykoanalyysin perusteita, joista myös Ettingerin ajatukset osittain kumpuavat. Ettingerin ajatukset ovat kuitenkin edellä mainittuja käsitteitä vaikeammin hahmotettavia varsinkin kaltaiselleni lukijalle, joka ei ole aiemmin perehtynyt syvällisesti psykoanalyysiin ja sen käsitteistöön. Käsitykseni mukaan Ettingerin ajatusten ydin käsittelee kysymystä, voiko taiteen avulla lisätä ihmisten tapaa olla yhteydessä toisiinsa aidosti ja myötätuntoisesti vailla oman edun tavoittelua. Konkreettisen yhdessäolon sijaan Ettinger käsittelee yhdessäoloa enemmän ajatusten tasolla: kuinka ajatuksissamme liitymme osaksi muita ja meitä ympäröivää maailmaa.

Kirjassaan Yhdessätuotanto Ettinger toteaa opportunismin ja oman edun tavoittelun tunkeutuneen jokapäiväiseen elämäämme ja ihmissuhteisiimme. Ettingerin pyrkimys on kytkeä keskustelu nykytaiteesta alueelle, joka sijaitsee esteettisen ja eettisen välimaastossa (Ettinger 2009, 17). Ettingerin luomalla yhdessätuotanto käsitteellä viitataan tapahtumaan, jonka tehtävänä on paeta ja rikkoa itsestään selviä näkemyksiä ja pyrkiä sen sijaan tavoittelemaan epävarmaa toimintaa ja pyyteetöntä yhdessäoloa. Yhdessätuotannon käsite on vastareaktio talouskasvuajattelulle, jossa tuotanto yhdistetään tuottavuuteen ja

tuotannon rahalliseen maksimoimiseen. Yhdessätuotanto viljelee talouskasvun sijaan ”henkistä” kasvua. Pyyteettömyyden ja epävarmuuden tapahtuman aikaansaamiseen tarvitaan Ettingerin mukaan esteettisiä toimintatapoja ja taidetta: taiteessa ei ole sääntöjä ja taide liikuttaa voimakkaasti tunteitamme. (Ettinger 2009, 9-10.) Esteettinen tässä yhteydessä viittaa toimintaan, joka herättää ja ravistelee aistejamme, toimien vastakohtana lääketieteessä käytetylle termille anestesia, joka tarkoittaa aistien turruttamista (Duncum 2010, 16-22).

Ettinger kuvaa kirjassaan Yhdessätuotanto taiteilijaryhmää, jonka jäsen hän itsekkin oli. Ryhmässä toimiminen heijastuu ikään kuin metaforana yhdessätuotannolle. Ryhmässä toimiminen johtaa epävarmuuden tilaan, koska toisten toimintaa ei voi ennakoida. Ettinger kuvaa ryhmässä toimimisen hallitsemattomuutta tapahtumalla, jossa eräs ryhmän jäsen tekee taidenäyttelyssä spontaanin hypyn toisen taiteilijan näyttelyyn rakentaman taideteoksen sisään. Teko herätti ryhmässä pahennusta, mutta ryhmä päätti toistaa ja kuvata hypyn. Kuvaamalla ja toistamalla teko muotoutui taideteokseksi eräänlaisena hyppynä tuntemattomaan, jossa ryhmä käsitteli ristiriitaisia tunteita, joita ryhmän jäsenen teko herätti. (Ettinger 2009, 164.) Odottamaton hyppy toimii metaforana myös yhdessä tekemiselle ja taiteen kokemiselle, jossa on mahdollisuus hypätä omien rajojen tuolle puolen, jos vain myötätuntoisesti antautuu.

Hyppynä tuntemattomaan pidän myös opinnäytteeni haastatteluun perustuvaa maalaamista: en voi ennakoida muiden maalausehdotuksia ja ajatuksia. Tästä johtuen olen joutunut maalatessa sellaisille suunnille, joihin en olisi pelkästään itsekseni päätenyt tai halunnut edes mennä. Konkreettisen yhdessä tekemisen sijaan haastateltavat ovat kulkeneet maalatessa myötätuntoisesti mukana mielessäni: ajattelen maalavani itseni lisäksi myös haastatteluun osallistuneille. Tämä eroaa aikaisemmista

maalaamiskokemuksistani, joissa olen ollut vastuullinen pelkästään itselleni. Vastuullisuus haastateltaville ei kuitenkaan tarkoita miellyttämisen halua, vaan asennoitumista, jossa ei ylenkatso haastateltavien maalausehdotuksia, olivat ne mitä tahansa. Tämä vastuullisuus muille on aiheuttanut myös taakkaa omasta riittämättömyydestä. Maalauksissa en ole pystynyt toteuttamaan kaikkien toiveita ja olen maalatessa jopa poistanut ehdotettuja kuva-aiheita.

Kuva 5. Haastatteluja keräämässä Kauppakorkeakoulussa.

5. Kohtaaminen taiteen nimissä

Taiteen nimissä toimiessa saa vapauksia tehdä hullunkurisiakin asioita. Muun muassa performanssitaiteilija Pilvi Takalan teos *The Trainee* (2008) kuvaa tapahtumaa, jossa Takala soluttautui kuukaudeksi erääseen markkinointifirmaan harjoittelijaksi, tehden siellä kuitenkin kaikkea muuta kuin töitä. Harjoitteluaihana hän käytti toisinaan työpäiviään Facebookin selailuun tai hissillä edestakaisin ajelemiseen, videoiden samalla muiden työntekijöiden reaktioita tälle poikkeavalle toiminnalle (Pilvi Takalan kotisivu).

Edellä mainitun teoksen tuntien oli haastatteluiden kerääminen helpompaa suhtautumalla haastatteluihin performanssin kaltaisena, taiteen nimissä suoritettavana toimintana. Tiedon keruun lisäksi toin haastatteluilla taidetta ihmisten mieliin ja taidemaailman ulkopuolisiin tiloihin, joissa taidetta ei vakiintuneesti esitetä. Saamani palautteen perusteella taiteen nimissä tekemäni haastattelu toi iloa korkeakoulujen väelle. Kannustavaa palautetta sain etenkin Kauppakorkeakoulusta ja Teknillisestä korkeakoulusta. Alla kaksi lainausta haastatteluiden herättämistä ajatuksista Kauppakorkeakoulussa ja Teknillisessä korkeakoulussa: *”Mun mielestä on hauskaa, että joku tulee tänne tekemään tai kyselemään taiteesta.”* (Haastattelu 11. Kauppakorkeakoulu 2011), *”Kiva kysely. Piristi ankeeta maanantaita.”* (Haastattelu 14. Teknillinen korkeakoulu 2011).

Haastattelukysymysten pohdintaa

Haastatteluissa pyysin ihmisiä osallistumaan maalauksen suunnitteluun kuvittelemalla kanssani maalausta, jonka he haluaisivat nähdä. Haastattelukysymysten tuli olla sellaisia, joiden perusteella olisi mahdollista toteuttaa maalaus. Haastatteluissa tuli saada selville ainakin seuraavat viisi seikkaa:

1. Aihe, jota ryhdytään pohtimaan kuvalliseen muotoon.
2. Maalauksen tunnelma.
3. Maalaustyyli tai tapa.
4. Maalauksen värimaailma.
5. Maalauksen koko.

Pitkällisen pohdinnan jälkeen haastatteluiden pääkysymys sai seuraavanlaisen muodon: *”Minkälaisen maalauksen sinä haluaisit nähdä / mitä sellaisessa maalauksessa voisi olla?”* Kysymys on sopivan avoin ja se antaa mahdollisuuden vastata vapaasti. Kysyin haastatteluissa myös maalauksen tunnelmaa, värejä ja tapaa sekä tyyliä, jolla maalaus olisi maalattu. Lisäksi pyysin haastateltavia nimeämään maalauksen ja kertomaan, missä he haluaisivat kuvittelemansa maalauksen nähdä⁸. Haastatteluissa kysyin myös Komarin ja Melamidin tapaan haastateltavien lempivärejä. Komarin ja Melamidin tutkimuksessa ihmisten lempivärit maailmanlaajuisesti ovat sininen ja vihreä⁹ (Komar & Melamid 1997, 92). Haastattelukysymysten toimivuutta kokeilin aluksi kavereillani ja vanhemmillani. Tämän jälkeen ryhdyin tekemään haastatteluja aloittaen

⁸Haastattelulomake on liitteenä opinnäytteen lopussa.

⁹Komarin ja Melamidin tutkimuksen mukaan sininen ja vihreä olivat lempivärejä myös Taideteollisessa korkeakoulussa, Teknillisessä korkeakoulussa ja Kauppakorkeakoulussa.

Taideteollisesta korkeakoulusta. Ensimmäiseen haastattelukierrokseen Taide-teollisessa korkeakoulussa tarkastelin vielä kysymysten toimivuutta. Kokeilin pääkysymystä ilman ”mitä sellaisessa maalauksessa voisi olla” lisäystä. Tämän lisäkysymyksen otin käyttööni siirtyessäni Teknilliseen korkeakouluun, ja se tuntui helpottavan maalauksen kuvittelun aloittamista.

Haastatteluiden aloittaminen ja haastattelupaikkojen valitseminen

Haastattelut aloitin joulukuussa 2011. Sitä varten tutustuin etukäteen Kauppa-korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun tiloihin, koska molemmat kampukset olivat itselleni vieraita. Teknillinen korkeakoulu sijaitsee Espoon Otaniemessä ja Kauppakorkeakoulun tilat ovat Helsingin Töölössä. Kauppakorkeakoululla ja Teknillisellä korkeakoululla on päärakennusten lisäksi myös muitakin toimipis-teitä. Teknillinen korkeakoulu on hajautunut eri puolille Otaniemeä. Jokaisella kampuksella päärakennus tuntui luontevimmalta vaihtoehdolta haastattelulle, sillä päärakennuksilla oli yleisiä luentosaleja ja ruokalat, jotka houkuttelevat monipuolisesti väkeä.

Haastatteluja varten suunnittelin kaulaan ripustettavan kyltin saadakseni ih-misten huomion. Kyltissä oli seuraavanlainen teksti: Aalto-yliopiston halu-tuimmat maalaukset: minkälaisen maalauksen sinä haluaisit nähdä? Jälkikä-teen jättäisin Aalto-yliopiston halutuimmat maalaukset - tekstin kyltistä pois ja muotoilisin tekstin seuraavalla tavalla: Kuvittele kanssani maalausta! Minkä-laisen maalauksen sinä haluaisit nähdä? Kyltissä olevan ”Aallon halutuimmat maalaukset” tekstistä johtuen, jouduin haastatteluissa painottamaan olevani kiinnostunut henkilökohtaisista mielipiteistä, joiden ei tarvitse liittyä Aalto-yliopistoon.

Haastattelut Taideteollisessa korkeakoulussa

Taideteollinen korkeakoulu sijaitsee Arabian vanhassa tehdaskiinteistössä, jossa se on toiminut vuodesta 1986 lähtien. (Aalto-yliopiston kotisivut / Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu) Taideteolliseen korkeakouluun saapuessaan ei voi olla huomaamatta tehtaan suurta savupiippua ja julkisivussa olevaa muraalia, jonka on tehnyt keraamikko Michael Schilkinin vuonna 1943. Muraali on nimeltään Posliinimaalareita ja se kuvastaa rakennuksen entistä toimintaa keramiikkatehtaana. (Helsingin taidemuseon julkiset veistokset tietokanta) Taideteollisen korkeakoulun pääaulassa on Pertti Kekaraisen suurikokoinen valokuvateos Läpinäkyvää vuodelta 2002. Tämä teos on sijoitettu pääaulan seinille ja siinä on ympyrän muotoisia valokuvia sommiteltuna valkoiselle pohjalle. Pääaulan yhteydessä on myös mediakeskus Lumeen-galleria, jossa on vaihtuvia näyttelyitä. Tämän lisäksi Taideteollisen korkeakoulun opiskelijat voivat pitää näyttelyitä galleria Atskissa, Aralis-galleriassa ja Node-galleriassa, jotka kaikki sijaitsevat Taideteollisessa korkeakoulussa. (Aalto-yliopiston kotisivut / Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu)

Verrattuna etenkin Kauppakorkeakoulun ylliseen ympäristöön on Taideteollisen korkeakoulun ympäristö tehdasmainen ja rosoinen. Teknillisen korkeakoulun kanssa en huomannut ensivaikutelmassa suurta eroa. Tämä ehkä johtuu siitä, että Teknillisen korkeakoulun ympäristössä on paljon keskeneräisiä työmaita, jotka luovat vaikutelman rosoisesta ja työn alla olevasta ympäristöstä.

Haastattelut aloitin Taideteollisesta korkeakoulusta, koska se on minulle opis-kelupaikkana muodostunut tutuksi ympäristöksi. Tutussa paikassa aloittami-nen oli jännittämisen kannalta helpompaa ja samalla sain myös harjoitusta haastattelusta, josta minulla ei ollut aikaisempaa kokemusta. Ensimmäisellä

Kuva 6. Arabian tehtaan julkisivu.

joulukuun haastattelukierroksella hain haastateltavia kiertämällä koulun eri kerroksissa, kysellen opiskelijoita ja henkilökuntaa reippaasti haastatteluun. Haastattelut suoritin eri laitosten käytävillä, muutaman haastattelun myös portaissa ja yhden haastattelun erään työntekijän työhuoneessa. Etenkin portaat osoittautuivat vaativaksi haastattelupaikaksi, koska käytävässä kaikui ja siellä kulki muitakin luoden haastatteluun rauhattoman ilmapiirin. Haastateltavat odottivat yleensä joko luentojen alkua tai olivat tauolla. Haastatteluja sain helposti ja tavoittelemanani 25 haastattelua sain kerättyä neljän tunnin kiertämisellä.

Toisella haastattelukierroksella tammikuussa 2012 seisoin *Kynä ja paperi*-kahvilan edessä keräämässä haastatteluita. Kynä ja paperi on taidetarvikekauppa ja kahvila, jossa opiskelijat ja henkilökunta käyvät tauolla tai ostamassa taidemateriaaleja. Lisäksi toinen Taideteollisen korkeakoulun sisäänkäynneistä on Kynän ja paperin yhteydessä. Kynä ja paperi osoittautui rauhallisemmaksi haastattelupaikaksi kuin kiertely ympäri korkeakoulua. Haastatteluista suurimman osan toteutin haastateltavien kanssa kahvilassa olevien pöytien ääressä. Tämä loi haastatteluihin kiireettömämpää tunnelmaa kuin ensimmäisen kierroksen seisoaltaan suoritettut haastattelut. Lisäksi suurin osa haastateltavista oli tullut Kynään ja paperiin tauolle, eivätkä olleet menossa minnekään. Kynän ja paperin lisäksi kävin myös valokuvataiteen tiloissa keräämässä haastatteluita, koska ensimmäisellä haastattelukerralla en saanut yhtään haastattelua valokuvataiteen väeltä, joilta nyt sain kaksi haastattelua. Kummatkin haastateltavat kuuluivat valokuvataiteen laitoksen henkilökuntaan. Verrattuna ensimmäiseen haastattelukierrokseen, toisella haastattelukierroksella olen ollut yhtä hermostunut ja pystyin rauhallisemmin esittämään tarkentavia kysymyksiä haastattelun edetessä. Puuttuvat 15 haastattelua sain kerättyä neljän tunnin aikana.

Seuraavaksi kuvailen tyypillistä haastattelutilannetta Taideteollisesta korkeakoulussa.

Seison Kynän ja paperin edessä, ja ohitseni kulkee Taideteollisen korkeakoulun väkeä. Kaulassani oleva iso kyltti herättää hymyilyä. Yritän ottaa katsekontaktia ohitseni kulkevaan väkeen, etsien heidän katseistaan merkkejä haastatteluun suostumisesta. Katsekontaktin saadessani pyydän lupaa haastatteluun. Haastattelussa siirrymme hieman syrjemmälle istumaan Kynän ja paperin edessä olevien pöytien ääreen. Tässä vaiheessa näytän kädessäni olevaa ääninauhuria ja kerron tekeväni maisterin opinnäytettä kuvataidekasvatuksen koulutusohjelmaan. Kerroin myös, ettei haastateltavan ääntä tulla käyttämään missään julkisesti. Tämän jälkeen kysyn, että onko haastateltava opiskelija vai Taideteollisen korkeakoulun henkilökuntaa. Muodollisuuksien jälkeen kysely alkaa leikkimielisesti haastateltavan lempiväreistä. Tämä keventää tunnelmaa. Tämän jälkeen kysyn haastattelun pääkysymyksen, jossa pyydän haastateltavaa kuvailemaan, millaisen maalauksen hän haluaisi nähdä ja mitä siinä voisi olla. Tämä kysymys herättää mietintää ja hiljaisuutta, mutta vähitellen haastateltava ryhtyy sanallistamaan mielikuviaan. Haastattelun edetessä esitän tarkentavia kysymyksiä maalauksen tunnelmasta, väreistä ja maalaustyylistä. Lopussa kiitän haastateltavaa ja annan hänelle vastalahjaksi haastattelusta käyntikortin, jossa on opinnäytteeni etenemistä esittelevän internetblogin¹⁰ osoite.

Taideteollisessa korkeakoulussa haastateltavia oli kaiken kaikkiaan helppo saada ja vain muutamat kieltäytyivät haastattelusta. Yleisin syy kieltäytymiselle oli kiire. Haastatteluista kolme toteutui ryhmähaastatteluna. Yhdessä ryhmähaastattelussa oli kolme henkilöä ja muissa kaksi henkilöä. Ryhmähaastatteluihin osallistui yhteensä seitsemän henkilöä. Ryhmähaastatteluissa esitin jokaiselle vuorollaan kysymykset ja laskin jokaisen ryhmän jäsenen omaksi haastatteluk-

si. Verrattuna yksilöhaastatteluihin huomasin ryhmähaastatteluissa esiintyvän keskenään samankaltaista kuvailua, jossa toisilta saatiin vaikutteita. Seuraavana esimerkki ryhmähaastattelusta jossa kaksi haastateltavaa kuvailee ikään kuin yhteistä maalausta välillä jopa jatkaen toistensa lauseita:

”Minkälainen olis sellanen maalaus, jonka juuri sinä haluaisit nähdä?”

23_nainen: Joo, groteski.

Voitko antaa konkreettisia esimerkkejä... Kuvailta vähän, että miltä groteski voisi näyttää?

23_nainen: Itseä on kiinnostanut niinku ihmisen anatomia... Ihmiset ylipääntänsäkin. Ei välttämättä mikään eläinmaailma... tai abstraktia.

24_nainen: Sulla on ehkä sellanen viehtymys kaikkiin irtojäseniin...

Sää puhuit, että siinä vois olla sitä anatomiaa ja ihmisiä, niin miten ne on siinä... tekeekö ne jotain?

23_nainen: Mun mielestä sen ei tarvi olla niinku liian konkreettinen, että se jättää niinku mielikuvitukselle varaa.

Et siinä vois olla kuitenkin anatomiaa ja jäseniä siis?

23_nainen: Vois olla niinku tosi abstrakti. Tykkään silleen, ettei se olisi tosi suora, vaan siitä pystyis lähteen ite... Jokainen lähtee... No jokainen näkee kaiken erillain, mut se vois olla niin, että kaikilla tulee eri tulkintoja.

Minkälaisen maalauksen sää haluaisit nähdä (osoitettu haastateltavalle 24)?

24_nainen: mulla tuli tosta anatomiasta mieleen, että joku maalauksen osa ois teknisesti tai esittämisen keinoin viety tosi pitkälle, et siitä sais sen elämyksen silleen, et vau, et joku on mennyt noin pitkälle ja tutkinu jotain, vaikka nyt sitä anatomiaa niin pitkälle tai... perehtynyt... mut ei kuitenkaan...

23_nainen: Puhki, vaan et siellä ois jotain vapaampaa, ettei kaikki ois sellasta pikkutarkkaa, et sinne jää... Tää on niin vaikeeta.”

(Haastattelut 23 & 24. Taideteollinen korkeakoulu 2011)

¹⁰<http://ajatustenyhteistyö.blogspot.com>

Loput 32 haastattelua on suoritettu yksilöhaastatteluina. Keskimäärin haastattelut kestivät noin viisi minuuttia. Teknillisessä korkeakoulussa ja Kauppakorkeakoulussa maalauskuviin käytettiin runsaammin sanoja ja haastattelut olivat pidempiä kuin Taideteollisessa korkeakoulussa. Lähtään suurin osa haastateltavista oli arvioni mukaan noin 25-30-vuotiaita opiskelijoita. Haastatteluihin osallistuneet henkilökunnan edustajat olivat noin 40-60-vuotiaita. Taideteollisessa korkeakoulussa suoritetuissa haastatteluissa oli mukana myös yksi henkilökunnan Teknillisen korkeakoulun henkilökunnasta. Jonkin verran liikkuvuutta koulujen välillä ilmeisesti on, mutta ainakaan haastatteluissa sitä ei juuri näkynyt. Häiritsevin tekijä haastatteluissa oli kiire ja kovaääninen ympäristö. Jotkut suostuivat haastatteluun, mutta vaikuttivat siitä huolimatta kiireisiltä.

Kuva 7.Teknillisen korkeakoulun päärakennus.

Haastattelut Teknillisessä korkeakoulussa

Teknillinen korkeakoulu sijaitsee Espoon Otaniemessä, josta muodostui 1950- ja 60-luvuilla suomalaisen arkkitehtuurin eturivin kohde. Otaniemen kampuksen yleissuunnitelman on laatinut arkkitehti Alvar Aalto. Aallon toimisto on vastannut päärakennuksen ja Olympiakisoja varten rakennetun Otahallin suunnittelusta. Teknillisen korkeakoulun päärakennus valmistui Otaniemeen vuonna 1964. Ennen muuttoa Espooseen Teknillinen korkeakoulu sijaitsi Helsingissä Hietalahdessa. (Aalto-yliopiston kotisivut / Teknillinen korkeakoulu).

Otaniemeen saapuessani kiinnitin huomiota punaiseen tiileen, joka hallitsi kampusten yleisilmettä. Päärakennuksen edessä huomasin yllätyksekseni graffiteja, joita oli tehty sitä ympäröivään työmaa-aitaan. Graffitien tekemiseen ovat osallistuneet sekä Taideteollisen korkeakoulun että Teknillisen korkeakoulun opiskelijat. Päärakennuksen sisällä en pettymyksekseni huomannut merkkejä taiteesta. Aulassa oli viherkasvien lisäksi vain ilmoitustaulu erilaisten tapahtumien mainostamiseen ja elektronien kyltti, johon ilmaantui Teknillisen korkeakoulun opettajakunnan nimiä. Ollessani Otaniemessä päätin myös tutustua Taiteen taloon, jossa Taideteollisen korkeakoulun kuvataiteen maisteriohjelma nykyään sijaitsee. Taiteen talon sijaintia kysyessäni sain Teknillisen korkeakoulun infopisteestä vastauksen, etteivät he ole edes kuulleet koko talosta. Sain infopisteestä kuitenkin arvauksia, missä Taiteen talo voisi sijaita ja loppujen lopuksi löysin perille. Taiteen talon tunnistin sen edessä seisovasta veistoksesta, jossa luki Taiteen talo. Taiteen talo oli kuitenkin kiinni, joten en päässyt sisään rakennukseen.

Seikkaillessani ympäri kampusta huomasin, kuinka Teknillinen korkeakoulu on hajautunut eri puolille Otaniemeä ja laitosten välillä saattaa olla pitkiäkin etäisyyksiä. Kauppakorkeakouluun ja Taideteolliseen korkeakoulun

kampuksiin verrattuna Teknillisen korkeakoulun kampus on kuin oma kaupunkinsa.

Teknillisessä korkeakoulussa valitsin haastattelupaikaksi päärakennuksen, koska siellä on tiedekuntien yhteinen luentosali ja ruokala, jonne tulee ihmisiä eri puolilta kampusta. Kummallakin haastattelukerralla seisoin ruokalan ja kahvilan edessä. Pelkällä seisomisella en haastateltavia saanut, vaan haastateltavia piti aktiivisesti pyytää haastatteluun. Ainoastaan vaihto-opiskelijat, lähestyivät minua suomenkielisen kylttini takia kysyen kiinnostuneena, mitä olen tekemässä. Saadessani haastateltavan menimme pääaulan reunamille rauhallisempaan paikkaan tekemään haastattelun loppuun. Haastatteluista viisi oli ryhmähaastattelua. Yhdessä haastattelussa oli kolmen hengen ryhmä ja loput neljä haastattelua tapahtuivat kahden hengen ryhmissä. Yhteensä ryhmähaastatteluihin osallistui 11 henkilöä. Loput 29 haastattelua toteutuivat yksilöhaastatteluina. Taideteollisen korkeakoulun tapaan ryhmissä haastateltavat kuvailivat keskenään hyvin samankaltaisia maalauksia. Alla esimerkki kahden hengen ryhmähaastattelusta, jossa haastateltavat ryhtyvät täydentämään toistensa mielikuvia kuvaillen ikään kuin samaa maalausta.

”Minkälaisen maalauksen juuri sinä haluaisit nähdä? Mitä siinä voisi olla?”

1_mies: Joku tajuntaa laajentava, surrealistinen maalaus.

2_mies: Mä haluaisin nähdä jotain, mistä mä yllätyn.

No, sulla oli se tajuntaa laajentava surrealistinen Oisko sulla ehottaa, mikä vois olla tajuntaa räjäyttävää, että miltä se vois näyttää? Jos sää oisit taiteilija niin ?

1_mies: Ei oikein nyt tuu ideoita.

No, entäs se Sulla oli se jotain yllättävää onko sulla ajatusta, mikä vois olla yllättävää? Mikäs sut ylipäättänsä yllättää sitte Mitään aikasemmin ollu semmosta sitte?

2_mies: No, tossa oli toi surrealistinen, niin joku sellanen missä jotain taval-

lista tehdään jollain erikoisella tavalla, niin se on yllättävää.

Tavallisesta poikkeavaa?

2_mies: Joo. Siinä pitää jotenkin olla se tavallinen mukana.

Mitä sää tarkoitat sillä tavallisella, mikä vois olla ihan ?

Mikä on niinku ehkä maalauksessa perinteistä tai aiheessa perinteistä, niin se on se tavallinen.

Oisko se, että siihen lisätä sitten jotain yllättävää sitte?

2_mies: Joo, kyllä.

No, minkälainen tunnelma siinä vois olla siinä sun maalauksessa, ku se olis tajunnanräjäyttävä?

1_mies: Jos tohon lisäis tohon, että tavalliseen jotain niinku yllättävää, niin se tavallinen vois niinku kuvata sitä, että minkälainen meininki täällä on ylipäättänsä. Sit siihen lisätä niinku jotain, joka ei kuulu joukkoon."

(Haastattelut 14 & 15. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Saadakseni haastatteluja jouduin olemaan Otaniemen kampuksella pidemmän aikaa kuin Taideteollisessa korkeakoulussa. Ensimmäisellä kerralla olin Otaniemen kampuksella noin seitsemän tuntia, jonka aikana sain 24 haastattelua. Toisella kerralla sain puuttuvat 16 haastattelua noin kuudessa tunnissa. Haastatteluiden välissä pidin muutaman pienemmän hengähdystauon ja puolen tunnin ruokatauon. Verrattuna Taideteolliseen korkeakouluun, aika moni kieltäytyi haastatteluista. Kestoltaan haastattelut olivat hieman pidempiä kuin Taideteollisessa korkeakoulussa. Pisin haastattelu kesti 18 minuuttia.

Erään intialaisen näköisen miehen haastattelu Teknillisestä korkeakoulusta jäi erityisesti mieleeni. Hän kuvaili maalausta, jossa lapsi osoittaa kiintymystä äitiään kohtaan. Ennakkoluuloisesti en odottanut keneltäkään mieheltä (tai naiseltakaan) kuulevani maalauskuvausta lapsen rakkaudesta äitiinsä. Tässä

haastattelussa kielimuuri tuli hausalla tavalla esille. Kysyessäni maalauksen tunnelmaa (atmosphere), käsitti haastateltava minun tarkoittavan ilmastoa ja ehdotti, että maalauksen lapsi ja äiti voisivat olla rannalla tai puistossa. Alla ote haastattelusta:

"What kind of painting you would like to see? You would want to see?

Well I would like to see a painting of people... mainly women.

Omen? (kuulen väärin)

Female... Mainly women.

Okey, women!

Can you give concrete examples how the painting should look like? There are women in it?

Yes, and it should be a small girl with her mother or a small boy with his parents.

Like a family portrait or...?

No... A Picture which shows affection, caring and joy.

Okay. What kind of atmosphere should this painting have?

It should be outdoor. It could be place like park. It can be seashore It can be beach (en saa lopusta selvää)

Can you describe the mood? If you watch the painting what kind of feelings you get from it?

Maybe a small girl just woke up coming to her mother. It's just early in the day and the girl is looking for her mother and found her mother. The expression of baby seeing her mother.

So that kind of feeling (yeah) should come when you see it?

Yeah.

What colors should the painting have... Some kind of colors that you absolutely would like to see in that kind of painting?

Well, because it depends on people. I wish to see the girl having white night dress and the women maybe in a sky blue and the background which is in green color... Light green.

Are the colors strong or faded?

Not very faded, but yes.. Not very strong... Maybe like sky blue.

What size do you prefer that the painting should be?

It can be a bit bigger than a A4-size paper.

Okay. Can you suggest a name for this painting?

Motherly love or... Motherly love will do."

(Haastattelu 16. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Kuva 8. Kauppa- ja Korkeakoulun juhlasali.

Haastattelut Kauppakorkeakoulussa

Aalto-yliopiston kotisivuilla Kauppakorkeakoulun rakennusta kuvaillaan seuraavin sanoin: ”Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu toimii Etu-Töölössä osana Helsinki Business Campus -aluetta, johon kuuluu Kauppakorkeakoulun eri yksiköiden lisäksi muun muassa ruotsinkielinen kauppakorkeakoulu Hanken. Vuonna 1950 valmistunut Kauppakorkeakoulun päärakennus on Suomen jälleenrakennusajan arkkitehtuurin taidonnäyte. Se kuuluu kansainväliseen docomomo-rekisteriin eli modernin arkkitehtuurin suojelukohteisiin. Entinen Tyttönormaalilyseo, nykyinen Chydenia, hankittiin Kauppakorkeakoulun omistukseen vuonna 1969.”(Aalto-yliopiston kotisivu / Kauppakorkeakoulu)

Saapuessani Kauppakorkeakouluun huomasin pääsisääkäynnin yläpuolella muraalin, joka kuvaa eri kulttuurien välistä kaupankäyntiä. Taideteollisen korkeakoulun tavoin on Kauppakorkeakoulun muraali myös Michael Schilkinin tekemä. Vuonna 1950 valmistunut muraali on nimeltään Kauppiaita (Helsingin taidemuseon julkiset veistokset tietokanta). Kauppakorkeakouluun sisään mennessäni huomioni kiinnitti upea juhlasali, jossa on käytetty runsaasti tummaa puuta ja tunnelmallista valaistusta. Juhlasaliin voi sisääntuloaulasta nähdä lasiovien läpi. Tummaa puuta ja kaarevaa muotoilua esiintyy muuallakin rakennuksessa. Kauppakorkeakoulussa oli myös Teknillisen korkeakoulun tapaan huomioitu ansioituneita opettajia sijoittamalla heidän valokuviaan ruokalan viereen.

Taideteollinen - ja Teknillinen korkeakoulu ovat tyyliltään yksinkertaisempia ja kulmikkaampia kuin Kauppakorkeakoulu. Kauppakorkeakoulu herätti korkeakouluista eniten huomiotani juhlavalla arkkitehtuurillaan, koska sellaiseen en ole aikaisemmin törmännyt.

Haastatteluista saadakseni asetuin Kauppakorkeakoulussa juhlasalin eteen lähelle ruokalaa ja eteisaulaa. Valitsin tämän haastattelupaikan, koska ruokalaan mennäkseen ihmisten täytyi kulkea ohitseni. Ensimmäisellä haastattelukerralla olin Kauppakorkeakoulussa noin kahdeksan tuntia, jonka aikana sain 27 haastattelua. Toisella kerralla sain puuttuvat 13 haastattelua kuudessa tunnissa. Haastatteluiden välissä pidin pieniä hengähdystaukoja ja puolen tunnin mittaisen ruokatauon. Kummallakin haastattelukerralla valitsin saman haastattelupaikan.

Haastattelut tein pääosin seisomalla pääsisääkäynnin aulassa. Poikkeuksena oli yksi haastattelu, joka tapahtui henkilökunnan kahvittelutiloissa. Haastattava oli noin 60-vuotias Kauppakorkeakoulun professori, joka itse ehdotti henkilökunnan kahvittelutilaa haastatteluun. Kahvittelutila oli rauhallinen ja siellä oli meidän lisäksi vain yksi muu henkilö paikalla. Haastattelun lomassa joimme kahvia istuen pienen pyöreän pöydän ääressä. Haastattelu kesti 15 minuuttia ja oli pisin Kauppakorkeakoulussa tapahtunut haastattelu. Professorin haastattelussa minulle tuli suorituspainetta, eikä haastattelussa ollut samanlainen humoristinen ilmapiiri, joka opiskelijoiden kohtaamisessa oli. Taideteollisessa korkeakoulussa olin aikaisemmin myös haastatellut professoria, joten osasin varautua hankalaan haastatteluun. Molempien professoreiden haastattelut olivat vaikeita, eikä maalauksen kuvittelu ollut yhtä mutkatonta kuin opiskelijoiden kanssa. Näissä haastatteluissa tartuttiin kysymyksiin itsessään, eikä ryhdytty opiskelijoiden tapaan vapaan leikkimielisesti kuvittelemaan mielessä mahdollista maalausta. Seuraavaksi katkelma Kauppakorkeakoulun professorin haastattelusta, jossa joudun esittämään useita kysymyksiä, saamatta kuitenkaan sellaisia vastauksia, joiden perusteella olisin voinut muodostaa maalauksen.

”Nyt mä pyydän kuvittelemaan sua, että minkälainen vois olla sellanen maalaus, minkä sää haluaisit nähdä?”

Mitä sellasessa maalauksessa vois olla?”

En voi sanoa konkreettisesti. Se ois joku semmonen, joka herättäis tietysti heti mun semmoset tunteet. Et se niinkö tavallaan sytyttäis ja mä näkisin, että tuossa on jotakin tuossa työssä ja jos joku multa kysyisi, että minkälainen, mikä siinä juuri on sitten se, joka sua siinä herättää siinä työssä tämän tunteen, niin mä voisin sanoa, että en minä osaa sanoa. Se vaans se kokonaisuus on sopusointuinen ja se tota vaikuttaa ja siinä on joku juu semmonen, joka aiheuttaa sen, että se rupee mua todella kiinnostaan.

Minkälaisia tunteita sää tarkoitat tässä, että se...?”

Lähinnä tunteet on ehkä semmosia, sanotaan nyt, se on tietty esteettisyyden kokeminen. Minä en halua välttämättä... Osaan arvostaa sellastakin, missä joku idea on, mutta sanotaan mielummin, mikä mua ärsyttää, niin mua ärsyttää taas semmonen, että kun mä nään semmosta tekotaiteellista tai välttämättä yritetään niinkö saada ihmiset niinkö sykähtymään jostakin tämmösestä, niinkö shokeerata ihmisiä jollakin hyvin semmosella erikoisella työllä. Et siinä nyt voi olla joku idea, mutta juuri ku se on itsetarkoitus se shokeeraaminen, niin mä tykkään enemmän sen tyyppisestä, joka niinkö herättää semmosen, antaa mulle esteettistä mielihyvää.

Esteettinen mielihyvä on se, mitä sää...?”

Semmosta, että mä viitsin katella sitä samaa työtä tota vuosienkin päästä vielä ja mä katson, että upee työ ja eikä niinkö kyllästy siinä. Idea ei saa olla semmonen mikään kertakäyttönen idea, minkä kerran katsoo ja vähän sävähtää ja sen jälkeen totee, että eipä siinä nyt paljon sitten mitään muuta

olekaan ja sitten rupee vähitellen tympimään koko työ. Semmonen, joka niinkö antaa semmosta jatkuvaa mielihyvää ja jota ei väsy katsomaan.

Tarkottaako tää, että ku sää puhuit tästä esteettisestä mielihyvästä, että ja että se ei shokeerais, että sen ei tavallaan, että se voi olla arkipäiväinenki tavallaan, ettei sen tarvi pyrkiä muuttamaan ihmisten mielipiteitä sillä tavalla?”

Ei tarvi, koska mä en mun mielestä välttämättä taiteen tarkoituksena, ei oo semmonen, joka muuttaa suuresti maailmaa, vaan myöskin hyvin pitkälti taide antaa ihmisille semmosta (-) mielihyvää.

Sää haluaisit nähdä sellasen maalauksen, joka antaa mielihyvää, että tavallaan sitä on kiva katsoa?”

Niin, ja nimenomaan sitä mä korostan, että mä voin kokea sitä samaa, että mä en väsy siihen. Jos mä ajattelen itse, että mulla on huoneessa joku työ, niin sen pitää olla semmonen, että joka kerta, kun mun katse harhautuu siihen työhön, mä niinku noteeraan ja totean, että onpa erittäin kiva työ: enpäs tuohonkaan koskaan väsy katselemaan.

Tuosta ymmärsin, että siinä ois niinku useampia kerroksia, että ku useamman kerran katsoo, niin joka kerta löytäs jotain uutta?”

Se on jo vaikee. En mä välttämättä. Kyllähän tietysti totta kai vai sanoa näin, että ku useamman kerran katsoo, niin sää rupeat miettimään sitä taustaa ja mitähän tuossa on, niinkä taiteilija ajatellu tuota työtä tehdessä. Ensimmäisen kerran se voi olla se yleisvaikutelma, joka sut herättää ja sitten sää alat niinku enemmän pohtimaan sitä, että mitäköhän se on tollakin ajatellu. Luultavasti juuri niinkö sanot helposti mennään niihin yksityiskohtiin. ”

(Haastattelu 20. Kauppakorkeakoulu. 2011.)

Muihin korkeakouluihin verrattuna Kauppakorkeakoulussa miehet suostuivat helpommin haastatteluun. Yleisesti ottaen haastateltavia oli vaikeampi saada kuin muissa korkeakoulussa. Monet kulkivat ohitseni, eivätkä pyynnöistäni huolimatta suostuneet haastatteluun. Eräs haastatteluun osallistunut opiskelija tarjoutui kuitenkin ystävällisesti auttamaan minua. Kuullessaan haastattelun liittyvän opinnäytteeseeni hän kävi hakemassa kavereitaan haastatteluun.

Vastarintaa kohtaamassa

Teknillisessä korkeakoulussa ja Kauppakorkeakoulussa tekemissäni haastatteluissa kohtasin lievää aggressiivisuutta ja sarkasmia. Teknillisessä korkeakoulussa kysyessäni kahta miestä haastatteluun sain toiselta tylyn vastauksen: ”Minua kiinnostaa vain Einstein ja suhteellisuusteoria”. Ikänsä puolesta miehet saattoivat olla henkilökuntaa. Haastateltavia etsiessäni katsoin ihmisiä silmiin tunnustellen olisivatko he suostuvaisia haastatteluun. Eräässä tilanteessa tämä aiheutti suuttumusta ja katseen kohteena oleva mieshenkilö korotti ääntään ja sanoi: ”Kaikki, jotka tuijottaa pitäisi laittaa vankilaan! Tuokaan ymmärrä elämästä mitään!” Mies oli ikänsä puolesta henkilökuntaa. Tapahtumasta säikähtäneenä lähdin kampukselta pois. Olin kuitenkin onneksi jo saanut tavoitteeksi asettamani 40 haastattelua. Lisäksi Teknillisessä korkeakoulussa eräs opiskelija kysyi sarkastiseen sävyyn, kuinka kauan aion seistä pääarakennuksen aulassa keräämässä haastatteluja. Lisäksi hän sanoi, ettei halua tänne mitään maalauksia ja Taideteollinen korkeakoulu vain pilaa Teknillisen korkeakoulun. Kauppakorkeakoulussa puolestaan eräs vanhempi mies pysähtyi kohdalleni heristäen sormeaan ja korottaen ääntään: ”Sen takia teidät on liitetty tähän Aalto-paskaan, koska Yrjö Sotamaa on ajanut taideteollisen talouden kuralle.” Oletettu yhteistyö ei välttämättä herätä pelkästään positiivisia tunteita.

Joissain haastatteluissa äänensävyssä oli piikittelyä, mutta näissäkin suostuttiin kuvailemaan maalausta. On vaikea sanoa, onko joillakin luonnostaan piikittelyä puhetyyli vai kohdistuiko piikittely opinnäyteprojektiini. Osallistuipa henkilö maalauksen kuvitteluun pelleillen tai tosissaan, on mielestäni kiinnostavaa nähdä, minkälaista kuvamaailmaa mielikuvissa syntyy.

Koulujen kulttuurierot

Tehdessäni havaintoja eri korkeakouluissa, vertasin näkemääni Taideteolliseen korkeakouluun, jossa olen opiskelujen myötä tavannut eri laitostenopiskelijoita ja henkilökuntaa. Näiden pohjalta olen muodostanut eräänlaisen sanattoman vaikutelman Taideteollisesta korkeakoulusta. Luotin tähän sanattomaan vaikutelmaan arvioidessani muiden korkeakoulujen yleisilmeen eroavuuksia.

Haastatteluja varten, varsinkin ensimmäisellä haastattelukierroksella yritin pukeutua mahdollisimman neutraalisti ruskeaan villapaitaan ja mustiin samettihousuihin. Tämän lisäksi jätin tilavan ja urheilullisen näköisen reppuni pois selästä ja käytin mustaa olkalaukkuja. Toisella kierroksella, päälläni oli puolestaan sininen villapaita ja ruutuhousut, jotka ovat arkivaatteeni Taideteollisessa korkeakoulussa. Nämä vaatteet herättivät ainakin Kauppakorkeakoulussa huomiota, josta kerron tässä kappaleessa myöhemmin.

Teknilliseen korkeakouluun saapuessani huomioni kiinnittyi opiskelijoiden ikään ja sukupuoleen. Opiskelijat näyttivät nuoremmilta kuin Taideteollisessa korkeakoulussa, ja kampuksella oli enemmän miehiä kuin naisia. Moni näistä miehistä katsoi minua pitkään sanomatta mitään. Opiskelijat olivat pukeutuneet käytännönläheisesti, selässään tilava ja urheilullisen näköinen reppu. Pukeutumisessani olikin enemmän samanhenkisyyttä Teknillisen korkeakoulun kuin Taideteollisen korkeakoulun opiskelijoihin, sillä pidän urheilullista ja ti-

lavaa reppua. Jostain syystä tulin myös kateelliseksi näkemilleni opiskelijoille ja henkilökunnalle kuvitellen heitä suurina tieteen tekijöinä, jotka ovat keksineet tai keksivät kaikenlaisia laitteita. Taiteen epämääräisyys ryhtyi tuntumaan merkityksettömältä tietokoneiden ja avaruusrakettien rinnalla.

Myös Kauppakorkeakoulussa opiskelijat näyttivät nuoremmilta kuin Taideteollisessa Korkeakoulussa. Sukupuolten jakauma kampuksen yleisilmeessä oli miesten ja naisten välillä tasapuolinen: kumpiakin näytti olevan yhtä paljon. Opiskelijoiden ja henkilökunnan vaatetukseen en kiinnittänyt erityisesti huomiota, mutta omat vaatteeni poikkesivat erään haastateltavan mukaan Kauppakorkeakoulun tyylistä. Sain häneltä seuraavanlaisen kommentin: ”Sä olet varmaan Taikista, sen näkee sun vaatteista.” Kommentin lausuneella henkilöllä oli yllään farkut ja pikkutakki, jossa oli Sauli Niinistö -pinssi. Itselläni oli vihreät ruutuhousut ja sininen villapaita. Tekemäni haastattelukierros ajoittui presidentin vaalien toiselle kierrokselle, jolloin Kokoomuksen Sauli Niinistö ja Vihreiden Pekka Haavisto taistelivat äänistä. Sauli Niinistö -pinssiin kiinnitin huomiota, koska Taideteollisen korkeakoulun kaveripiirissäni kannatettiin Niinistön sijaan Pekka Haavistoa.

Pukeutumisessani on vaikutteita Taideteollisesta korkeakoulusta ja taidemaailmasta, jossa koen vapautta pukeutua kirpputorivaatteisiin ja olemaan jopa hieman epäsiisti. Kirpputorivaatetus viittaa kierrättämiseen ja ekologisuuteen vastapainona tuotemerkkien palvonnalle. Tietynlainen rentous ja homssuus taidemaailmassa on hyväksyttyä, ellei välillä jopa vaadittua. Minkälainen pukeutuminen Taideteollisessa korkeakoulussa voisi herättää huomiota? Jos ajattelee edellä mainitsemaani kohtaamista Kauppakorkeakoulussa, niin luulin saavani huomiota pistämällä Sauli Niinistö -pinssin rintaani.

6. Taiteilija sanojen ja kuvien äärellä

Tässä kappaleessa kerron menetelmistä, joilla olen työstänyt sanalliset maalauskuvaillut tietokoneella kuviksi ja öljyväreillä maalauksiksi. Lisäksi pohdin kuvan ilmaisuvoimaa verrattuna sanoihin. Haastatteluissa kuvailtuja ja niiden pohjalta tekemiäni maalauksia olen ajatellut julkisina taideteoksina, jotka voisivat olla pysyvästi esillä jossain Aalto-yliopiston kampuksella. Tässä valossa olen joutunut pohtimaan, voiko julkisessa taiteessa esittää mitä tahansa kuva-aiheita ja mikä tämä sensuroiva taho on.

Internet ja hakukone Google kuvamateriaalin lähteenä

Google on Internet-pohjainen hakukone, jonka avulla voi etsiä Internetistä erilaisia sivustoja ja kuvia haluamillaan hakusanoilla. Hakukoneiden käyttö maalausten kuvallisena lähteenä on Kuvataideakatemia ja Taideteollisen korkeakoulun kaveripiirissäni yleistä. Varsinaisesti tällaiseen toimintaan ei opeteta, vaan se tulee ikään kuin automaattisesti yleiseksi toimintatavaksi. Internet kuvallisena lähteenä tarjoaa ajankohtaisen ja jatkuvasti päivittyvän monipuolisen kuvaston. Kuvahaulla hakiessa saa näytölle kymmeniä kuvavaihtoehtoja, joista maalauksen lähtökohdaksi sopivia kuvia on vaivatonta valita. Suhteessa perinteiseen havainnosta maalaamiseen, jossa maalattava kohde on täytynyt nähdä, koen Internetin olevan eräänlainen nykymaailma, jota havainnoin maalauksen keinoin.

Maalauskuvailluissa esiintyneillä sanoilla olen hakenut Googlen kuvahaulla kuvamateriaalia maalauksia varten. Hakukoneen esille nostamista kuvista olen valinnut sellaisia kuvia, jotka mahdollisimman paljon vastasivat maalauskuvai-

lujen minussa herättämiä mielikuvia. Näitä kuvia olen myöhemmin myös käsitellyt tietokoneen kuvankäsittelyohjelmalla muokkaamalla kuvien värimaailmaa ja tyyliä vastamaan enemmän haastatteluissa esitettyjä kuvauksia. Joissakin haastatteluissa koin, että maalauskuvailluja vastaava maalaus on jo tehty. Esimerkiksi haastattelussa, jossa toivottiin maalausta tanssivista ihmisistä, sain mielikuvia Henri Matisseen Tanssi maalauksesta.

”Minkälaisen maalauksen sää haluaisit nähdä?”

Semmosen tosi värikkään.

No, siin voisi olla just jotain henkilöahmoja ja tota mut ne ei ois tota silleen niinku kauheen täysin realistisesti maalattuja. Et niistä ei niinku sais silleen niinku, et esimerkiksi niinku kasvot olis niinku vähän vaan niinku sinnepäin, et ne ei oo mitkään fotorealistiset ja et ois paljon värejä ja sit jotenki eri tasoja.

Mitä ne henkilöt vois siinä tehdä?

Olla jotenki liikkeessä vaik tanssia tai jotain, jotain niinku liikettä.

Millanen tunnelma tässä maalauksessa

Ilonen, ilonen tunnelma ja ehottomasti.

Millä tyyllillä tää pitäis maalat, sää mainitsit sen realistisen?

Siis silleen, et ei täysin realistisesti, vaan niinku tota, silleen paksulla maalilla ja niinku semmosia leveitä siveltimenvetoja tai jopa telaa käytetty, tällästä.

Mitä värejä sää haluaisit, että tässä maalauksessa ehdottomasti ois?

Pinkkiä, oikeestaan semmosta neopinkkiä.”

(Haastattelu 3. Taideteollinen korkeakoulu 2011)

Matissen maalauksen lisäksi hain yllämainitun maalauskuvaailun perusteella kuvia myös muunlaisista tanssivista ihmisistä. Kuvankäsittelyohjelmalla muodostamassani maalauksessa päädyin käyttämään tanssikuvaa, jossa oli miehiä ja naisia diskotanssiasuissa. Öljyvärimaalauksessa puolestaan käytin Matissen Tanssi-maalausta apuna. Diskotanssi-kuvan maalaaminen osoittautui vaikeaksi, koska heikko kuvanlaatu teki kuvasta epätarkan ja sumuisen. Tarkan kuvan maalaaminen on helpompaa, koska erilaiset muodot ja yksityiskohdat näkyvät siinä selkeämmin. Kuvan huonoa laatua en huomannut tietokoneen näytöltä, sillä tietokoneen näyttö on pienempi kuin 120 x 140 kokoinen maalauskangas. Ennakoiden vastaavanlaisia tilanteita, hain kutakin maalauskuvaailua kohden useamman kuvavaihtoehdon. Useammasta kuvavaihtoehdosta oli hyötyä, sillä maalatessa oli hyvä välillä kokeilla eri vaihtoehtoja. Maalatessa inhimilliset tekijät, kuten väsyminen ja hermostuminen, vaikuttavat onnistumiseen. Tällaisissa tilanteissa oli helpotus kokeilla samasta aiheesta jotain eri kuvaa. Uuden kuva-aiheen ottaminen teki maalaamisen tunteen tasolla helpommaksi.

Kuvien muokkaaminen kuvankäsittelyohjelmalla

Suhtaudun kuvien muokkaamiseen ja sommitteluun kuvankäsittelyohjelmalla luonnostelun kaltaisena esityönä maalaukselle. Kuvien muokkaaminen on minulle kuvan värimaailman pohtimista ja erilaisten kuva-aiheiden yhteen liittämistä. Tämä luonnostelu on eräänlaista kuvallista ajattelua, jossa tietoisesti asetetaan suunta sille, mihin maalauksessa tulisi mennä. Tässä vaiheessa tehdyt ratkaisut ovat enemmän tietoisia kuin maalatessa, sillä kuvan erilaisten vaihtoehtojen muodostaminen ja pohtiminen on tietokoneella nopeampaa.

Tietokoneella tehty esityö saattaa maalatessa kuitenkin aiheuttaa vaikeuksia, sillä kuvankäsittelyohjelma luo illuusion, että maalaaminen toimisi samalla tavalla kuin kuvaruudulla tapahtuva kuvien muokkaus. Kuvankäsittelyohjelmalla

la muun muassa kuva-aiheiden monimutkaisuus ei vaikeuta ja hidasta kuvien työstämistä samaan tapaan kuin maalatessa. Maalatessa erilaisten väriliukumien ja kuva-aiheiden yhteen sulauttaminen on hidasta ja työlästä. Lähtökohtana oleva kuva muuntuu enemmän tai vähemmän erilaiseksi maalatessa. Tätä kuvan muuntumista pidän maalaamisen rikkautena, jota jo pohdin aikaisemmin tiedostamatonta käsittelevässä kappaleessa. Maalaamisen herättämiin ongelmiin ja jäljentämisessä käyttämiini menetelmiin palaan tarkemmin opinnäytteessäni myöhemmin.

Maalauskuvaailujen muuntaminen kuviksi

Internetistä hakemiani kuvia muokkasin kuvankäsittelyohjelmalla vastaamaan haastatteluiden maalauskuvaailuja. Muokkaaminen oli kuvan värin ja valokuvamaisen tyylin yksinkertaistamista ja erilaisten kuva-aiheiden yhdistämistä keskenään. Kuvia lähdin yhdistämään kollaasimaisesti, enkä niinkään pyrkinyt muodostamaan realistista kolmiulotteista tapahtumaa, jossa perspektiivi, valo ja varjo loisivat illuusion todellisuutta jäljittelevästä tapahtumasta tai tilasta. Tietokoneella muodostamiani kuvia oli ongelmallista nimetä: ovatko nämä muokatut kuvat digitaalisia maalauksia vai kuvia. Opinnäytteessäni käytän näistä jo aikaisemmin mainitsemaani termiä kollaasimainen kuva.

Haastatteluiden maalauskuvaailut olen jakanut erilaisiin teemoihin yhtäläisyyksien perusteella¹¹. Teemoista olen tehnyt kuvankäsittelyohjelmalla kollaasimaisia kuvia yhdistämällä jokaisen teeman sisälle sijoittuneet maalauskuvaailut keskenään. Yhdistäessäni useampaa maalauskuvaailua keskenään en niinkään pyrkinyt tietoisesti miettimään kuva-aiheita, vaan yritin saada valitsemistani kuvista visuaalisesti mielenkiintoisia ja eheitä. Tämä oli eräänlaista palapeliä,

¹¹ Eri korkeakoulujen aineistojen perusteella muodostamani teemat ovat nähtävissä sivulla 43 alkavassa kappaleessa 7. Tulosten esittely.

jossa pakotin itseni muodostamaan tietyistä paloista minua kiinnostavan kuvan.

Teemojen pohjalta tiivistin kampukselta saamani maalauskuvaillut yhdeksi kollaasimaiseksi kuvaksi. Kuvan muodostamisen lähtökohtana oli kokeilla pystyttykö 40 maalauskuvaillua tiivistämään yhdeksi kuvaksi ja millaiseksi tällöin kuva muotoutuu. Kuvaa muodostaessani noudatin sääntöä: suuremman koon ja keskeisemmän aseman saa sellainen teema, joita maalauskuvailluissa oli lukumääräisesti enemmän. Esimerkiksi Kauppakorkeakoulun kuvailluissa useimmin esiintynyt aihe maisemamaalaus sai isoimman roolin kuvapinnalla.

Huomioita sanan ja kuvan erosta

Etsiessäni Internetistä maalauskuvailluja vastaavia kuvia, yritin aistia niistä kuvailluja vastaavia tunnelmia. Kuvia hakiessani kohtasin sellaisia kuvia ja tunnelmia, joihin en muuten olisi edes kokenut mielenkiintoa tutustua. Esimerkiksi pidin tavanomaisena ja tylsänä maalauskuvaillua, jossa kuvailtiin metsän läpi siivilöityvää auringon valoa. Hakukoneen tuottamat kuvat olivat kuitenkin mielestäni vaikuttavia.

”Se liittyy sellaseen... Luonto tulis siitä mieleen, mutta se ei oo kuitenkaan naturalistinen.

Minkälainen luonto siinä sitten... Pystytkö sää kuvailemaan vähän tarkemmin, että...?

Sehän pitäisi jo itse sitten maalata.

Jos kuvitellaan... Voihan sitä yrittää kuvitella, että miltä joku vois näyttää?

No, se on hyvä, että siellä näkyis kaikkia näitä vesiä ja taivaita, valoja ja metsää ei naturalistisessa muodossa... Siis ei kopioina luonnosta, ei valokuvaa.

(-)

Se on just tätä metsän tämä, tumma vihreä, mutta siinä on myös oranssia, joka tulee sieltä taivaana kajona jostakin. Semmonen metsän palo. Ei metsäpalo vaan metsän palo.”

(Haastattelu 25. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Kuva 9. Yllä mainitun kuvailun perusteella Internetistä hakemani “metsän palo” kuva.

Pragmatistisen teorian mukaan kuvien vaikuttavuus perustuu niiden kykyyn välittää emootioita välittömämmin kuin sanat. Kuvien välittämä emootio on latautunut niihin kulttuurisesti ja maailmasta aistimiemme kokemusten myötä. (Määttänen 1980, 259 [Dewey 1980, 84]) Esimerkiksi kulttuurisesti latautunut kuva on eräässä haastattelussa mainittu Neuvostoliiton lippu¹². Tämän kuvan konkreettinen näkeminen herätti minussa mielikuvia muun muassa Suomen ja Neuvostoliiton sotaisista väleistä. Jossain muussa kulttuurissa Neuvostoliiton lipun herättämät mielikuvat olisivat erilaisia. Aikaisemmin mainitsemani auringon valoon perustuva maalauskuva perustuu puolestaan aistimellisiin kokemuksiin. Ihmisen elimistö on evoluution myötä fyysisesti rakentunut sellaiseksi, jossa auringovalo ja lämpö tuottavat mielihyvää. Tämän olemme havainneet omakohtaisen kokemuksemme myötä. Esimerkiksi jo pelkkä auringon näkeminen maalauksen muodossa herättää aistimellisiin kokemuksiimme pohjautuvan lupauksen lämmöstä ja sitä kautta kokemusta ennakoivia emootioita. Samaan tapaan kuva herkullisesta ruoasta ennakoi kokemuksia, joita herkullisen ruoan äärellä olemme aikaisemmin kokeneet (Dewey 1980, 80). Tämä ihmisen kehollisuus tekee kuvista jopa vaarallisia vallankäytön välineitä. Väkivallalla ja seksuaalisuudella viettelevät kuvat vetoavat suuremmin ruumiiseemme, ohittaen samalla tietoisien ja kriittisten ajattelumme. Tällä tavoin meille kaupataan kuvien kautta erilaisia ideologioita. (Duncum 2010, 8.)

Deweyn esittämä huomio taiteen kyvystä kokemusten välittäjänä, selittää Komarin ja Melamidin tuloksia sinisestä maisemasta halutuimpana maalauksen kohteena. (Komar & Melamid 1997, 13). Sininen luontomaisema on omakohtaiseen kokemukseen perustuen rauhoittava ja miellyttävä. Eri asia on tuleeko taiteen miellyttää.

¹² Tästä haastattelusta on sitaatti sivulla 48.

Kuva 10. ”Metsän palo” kuvailun perusteella internetistä valitsemani kuva

Kuva 11. Neuvostoliiton lippu

Tietokoneen ruudulta öljyvärimaalaukseen

Tietokoneella muodostettujen kuvien pohjalta tein kullekin korkeakoululle yhden öljyvärimaalauksen. Konkreettisia maalauksia pohtiessani jouduin heti ensimmäiseksi miettimään maalauspohjan kokoa. Kuvankäsittelyohjelmalla pohdintaa aiheuttaa vain kuvapohjan muoto, sillä kokoa voi tulostusvaiheessa muuttaa mielin määrin. Enemmistö haastateltavista toivoi maalauksen olevan iso ja ainakin isompi kuin henkilöauto. Olen hidas ja pedantti maalari, joten ajattelin pystyväni maalaamaan maksimissaan kolme 120 x 140 cm:n kokoista maalausta yhden vuoden aikana. Tämä yksi vuosi on asettamani tavoite maalauksen toteuttamiselle. Esittämäni koon ajattelin olevan riittävän suuri useiden kuva-aiheiden maalaamiseen. Pienemmällä kankaalla kuva-aiheet olisivat muodostuneet liian pieniksi ja näin ollen vaikeiksi maalata. Tietokoneella luonnostellessa on hyvä muistaa etukäteen kuvitella, miltä kuva-aiheet konkreettisesti näyttäisivät.

Öljyvärimaalauksen lähtökohtana oli 40 maalauskuvailun kuvatiivistelmä, jonka jäljensin kankaalle mahdollisimman tarkasti. Kuvan siirtämiseen käytin Taideteollisen- ja Teknillisen korkeakoulun maalauksissa ruutusuurennostekniikkaa ja Kauppakorkeakoulun maalauksessa käytin jäljentämiseen kalkeeripaperia¹³. Maalatessa olin eräänlainen ihmissuodatin, jossa henkilökohtainen kädenjälki ja tiedostamaton muokkasivat väkisin maalausta ennalta arvaamattomaan suuntaan. Kuva-aiheet ovat maalaamisen aikana muuntuneet ja peittyneet muodostaen maalaukseen uusia merkityksiä välittäviä kerroksia. Näiden kerrosten uskon tuovan maalaukseen enemmän minuutta verrattuna tietokoneella muodostettuihin kuviin. Tästä aiheesta Irmeli Rantavaara kertoo kirjassaan Nykystetiikan ongelmia konkreettisen esimerkin, jossa neljä

taiteilijaa piirsi havainnosta luontomaisemaa yrittäen jäljentää näkemäänsä mahdollisimman tarkasti. Valmiita teoksia verratessaan taiteilijat huomasivat kuitenkin töiden olevan erilaisia keskenään. Rantavaara ehdottaa, että taiteilijan temperamentti ja persoonallisuus altistavat jäljentämiseenkin perustuvan teoksen muutokselle. (Rantavaara 1971, 18).

Tarkoitukseni oli sisällyttää maalauksiin myös tietokoneluonnoksessa olevat värit, mutta konkreettinen käsityön hitaus pakotti maalaamaan pääosin mustavalkoisella väriskaalalla. Tämän totesin aloittaessani maalaamaan Taideteolliselle korkeakoululle tulevaa maalausta värillisenä. Maalauksen etualalla olevaa turkoosia päätä maalasin seitsemän päivää, joten päätin toteuttaa loput maalauksesta musta-valkoisella värimaailmalla. Teknillisen korkeakoulun ja Kauppakorkeakoulun maalaukset olen toteuttanut toistaiseksi kauttaaltaan mustavalkoisella. Olen jättänyt tämän värikysymyksen avoimeksi antaen mahdollisuuden lisätä värit maalauksiin myöhemmin.

Olen opinnäytteessäni useasti maininnut maalaamisen hitauden, ikään kuin se olisi kielteinen asia. Jyrki Siukonen kuitenkin esittää, että taiteen ja käsillä tekemisen järki on siinä, että tekeminen tekee jotakin myös tekijälleen (Siukonen 2011, 11). Mitä tämä jokin sitten on? Vaikka tavassani maalata, on paljon mekaanista jäljentämistä, ajaudun maalatessani enemmän tai vähemmän ohi etukäteen asettamistani tavoitteista. Tämän aiheesta ohi päätyminen koen merkitykselliseksi ja pohtimisen arvoiseksi. Kuva-aiheiden muutosten kautta joudun kohtaamaan myös muita ajatuksia, kuin aluksi olin suunnitellut. Maalaaminen tässä mielessä korostuu inhimillisenä ja irrationaalisena toimintana verrattuna kuvankäsittelyohjelmalla luotuihin ”täydellisiin” kuviin, joita voi nopeasti ja rajattomasti tuottaa. Maalaus ikään kuin häiritsee ennalta luotuja suunnitelmia ja pakottaa sanallistamaan itsensä uudelleen. Maalaamisen hitauden hyvä puoli on, että se antaa aikaa ajatella.

¹³Kerron kunkin korkeakoulun maalauksista ja niiden toteutuksesta tarkemmin sivulla 43 alkavassa kappaleessa 7. Tulosten esittely.

Jos olisin tekemässä julkista taidetta

Eräässä Taideteollisen korkeakoulun maalaustoiveessa haluttiin äärimmäisen poliittista maalausta, jossa olisi entisen Neuvostoliiton lippu abstrahoituna. Katsellessani tietokoneella lipun kuvaa, en voinut välttää huomaamasta kuinka voimakkaasti kulttuurisesti latautunut se on. Kulttuurisella latautumisella tarkoitan sitä, kuinka esimerkiksi juuri suomalaisena kannan mukani tietoa siitä, että Suomi ja Neuvostoliitto ovat olleet sodassa keskenään. Lisäksi Neuvostoliiton lippuun sisältyy myös voimakas vasemmistopoliittinen lataus.

Olen ajatellut opinnäytteeni taiteellista osuutta julkisena taideteoksena, joka voisi olla esillä jossain Aalto-yliopiston tiloissa. Yllä mainittu haastateltava esitti mielenkiintoisena haasteena, voisiko Aalto-yliopiston tiloissa olla Neuvostoliiton lippua esittävä julkinen taideteos. Perinteisen käsityksen mukaan julkisen taiteen tulisi kunnioittaa ja ilmaista yhteistä poliittista, kulttuurista ja esteettistä perintöä (Karttunen 2000, 49 [Stalker & Glymour 1982]). Tältä kannalta iso maalaus Neuvostoliiton lipusta olisi ongelmallista sitoa osaksi Aalto-yliopistoa. Tämä herättäisi mielikuvan Aalto-yliopistosta jonkinlaisena Neuvostoliiton ideologian kannattajana. Taidemuseon kontekstissa tämä olisi mahdollista, sillä taidemuseossa yleisen mielipiteen sijaan taiteella on oikeus dominoida (Karttunen 2000, 49). Taidemuseot ovat myös paikkoja, joihin mentäessä hyväksyy vapaaehtoisesti kohtaavansa taidetta, joka voi vaikka järkyttää. Julkiseen tilaan astuessaan kohtaaminen taiteen kanssa ei ole vapaaehtoista, vaan sille altistuu tahdostaan riippumatta.

Julkista taidetta pohtiessani huomaan harjoittavani itsesensuuria. Kuvittelen Aalto-yliopiston henkilökuntaa ja opiskelijoita, jotka sanovat, etten voi maalata maalaukseen Neuvostoliiton lippua. Itse asiassa tietokoneluonnoksessa Neuvostoliiton lippu on osana maalausta, mutta öljyvärimaalauksessa sitä ei

ole. Maalasin lipun öljyvärimaalaukseen, mutta se ei mielestäni onnistunut tarpeeksi hyvin, joten maalasin sen yli. Onko tämä itsesensuuria, jota pyrin selettämään itselleni vetoamalla lippu-aiheen maalaamisen epäonnistumisella.

Esittävästä maalauksesta abstraktiin ilmaisuun¹⁴

Maalaustaiteen historiassa on pitkät juuret esittävälle maalaustaiteelle, jossa todellisuutta pyrittiin jäljittelemään mahdollisimman tarkasti. Imitaation käsite juontaa juurensa antiikin Kreikkaan ja se hallitsi kuvista ja taiteesta käytyä keskustelua pitkälle 1800-luvulle saakka (Seppä 2012, 28).

Kun valokuva keksittiin 1800-luvun loppupuolella luovuttiin taiteessa todellisuuden mekaanisesta toisinnasta. 1800-luvulla vaikuttaneet impressionistit, symbolistit ja fauvistit ryhtyivät maalauksen keinoin liioittelemaan näkemäänsä muun muassa pelkistämällä muotoja ja värejä. Impressionisteja (mm. Edouard Manet, Claude Monet) kiinnosti maalauksen keinoin tutkia valon ja varjon luomaa vaikutelmaa. Symbolistit (mm. Paul Gauguin, Edvard Munch) uskoivat viivan ja värin kykyyn ilmaista laajempia ideoita ja emotioita. Fauvistit (mm. Henri Matisse, Albert Marquet) korostivat esittävyys sijaan pelkistettyjä muotoja ja voimakkaita värejä. (Seppä 2012, 75)

Abstrakti taide maalaustaitessa on suhteellisen uusi ilmiö. Vasta 1900-luvun alkupuolella ryhdyttiin pohtimaan maalaustaiteen irrottautumista todellisuuden jäljittelystä. Abstraktista taiteesta puhuttaessa käytetään usein käsitettä formalismi, jossa esteettisen kokemuksen perusteena toimii taiteellinen muoto (Seppä 2012 76-77).

¹⁴ Koin tarpeelliseksi sisällyttää opinnäytteeseeni kappaleen abstraktista maalaustaiteesta, koska suhteeni abstraktiin maalaustaiteeseen on esittävänä maalarina ennakkoluuloinen.

7. Tulosten esittely

Tutkimushaastattelussa aineiston analyysiin kuuluu teemoittelu, joka perustuu vertailuun. Vertailemalla aineistoa keskenään siitä löytyy samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia, joiden perusteella aineisto voidaan jakaa erilaisiin teemoihin. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 147).

Haastatteluaineistoni jakaantui eri korkeakoulujen suhteen hieman eritavalla. Taideteollisen korkeakoulun teemoittelussa esittävien maalauskuvailujen tilalla ovat figuratiiviset maalauskuvailut, koska kuvailut sisälsivät pelkästään ihmisiä tai ihmisen kaltaisia hahmoja. Kauppakorkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun figuratiivisten maalauskuvailujen tilalla ovat puolestaan esittävät maalauskuvailut. Teknillisessä korkeakoulussa ja Kauppakorkeakoulussa kuvailtiin ihmisten ja eläinten lisäksi myös erilaisia asioita ja esineitä. Pääosa esittävissä maalauskuvailuissa on kuitenkin ihmisissä. Tämän lisäksi Taideteollisen korkeakoulun aineistossa eläimiä käsittelevät kuvaukset ovat omana teemanaan. Teknillisessä korkeakoulussa ja Kauppakorkeakoulussa eläimet kuvailtiin osana luontoa, joten sijoitin nämä kuvaukset maisemamaalauskuvailuihin.

Taideteollisen korkeakoulun kuvat ja sanat

Taideteollisen korkeakoulun haastatelluista 26 oli naisia ja 14 miehiä. Haastateltavista 32 oli opiskelijoita ja loput kahdeksan olivat professoreita, lehtoreita tai muuta Taideteollisen korkeakoulun henkilökuntaa. Alla olevaan taulukkoon on koottu haastateltavien opintosuunnat ja lukumäärät.

Opintosuunta	Henkilömäärä
Kuvataidekasvatus	6 opiskelijaa
Sisustusarkkitehtuuri ja huonekalusuunnittelu	6 opiskelijaa
Keramiikka- ja lasitaide	5 opiskelijaa
Medialaboratorio	5 opiskelijaa
Graafinen suunnittelu	2 opiskelijaa ja 1 professori
Elokuvataide	3 opiskelijaa
Lavastustaide	3 opiskelijaa
Teollinen muotoilu	2 opiskelijaa
Valokuvataide	2 henkilökuntaa
Kuvataide	1 opiskelija
Ympäristötaide	1 opiskelija
Muuta henkilökuntaa Aalto-yliopistossa	3

Aineiston teemoittelua sanoin ja kuvin

Taideteollisen korkeakoulun maalaustoiveet (40 kpl) jakautuivat seuraavasti:

1. Figuratiiviset maalauskuvaillut	25% (10 kpl)
(ihmiset ja sarjakuvahahmot)	
2. Abstraktit maalauskuvaillut	22.5 % (9 kpl)
3. Poliittiset maalauskuvaillut	17.5 % (7 kpl)
4. Maisemamaalauskuvaillut (luonto-, kaupunki- ja fantasiamaisema)	15 % (6 kpl)
5. Aalto-yliopistoa käsittelevät maalauskuvaillut	10 % (4 kpl)
6. Eläinmaalauskuvaillut	5 % (2 kpl)
7. Haastattelut, joissa maalauksen kuvamaailmasta ei kerrota	5 % (2 kpl)

Figuratiiviset maalauskuvaillut

Suurimman osuuden maalauskuvailluissa saivat ihmisä ja ihmisen kaltaisia olentoja esittävät kuvaukset.

Minkälainen vois olla sellanen maalaus, minkä sää haluaisit nähdä?

Taidokkaasti, teknisesti, hyvin tehty... Mut et sit siin ois joku juju ehkä, et se... siinä ois joku semmonen, et se ei avaudu heti... Et sitä pitää kattoo jonku aikaa ennen kuin se aukee.. ja värikäs, mut ei semmonen ruman värikäs.

Voiksää kuvailla, mitä siinä vois kenties olla?

Siin vois olla joku ihan realistinen hahmo. Ne kiinnostaa mua... Eikä mitään pintoja tai siis et se ois vaa pelkkä jotain pintaa vaan, et se on ihan esittävä.

No, mitä se hahmo vois siinä kenties tehdä?

Jotain jännää. Jotain tavallisesta poikkeavaa... Eli et sei vaan seisoi siinä vaikka vaan, et se vaikka seisoi ja kaatais päälleen piimää. Se on eri tapa seistä.

Okei, eli jotain tavallisesta poikkeavaa se hahmo vois tehdä. No, millanen tunnelma siinä maalauksessa vois olla?

Mystinen semmonen, ilonen, mut sit kuiteki sellanen sairas. Tiiäksä... Et sää niinku katot sitä eka kerran, niinku värien puolesta kaiken sen, mitä siinä niinku näkyy täälleen, niin se ois positiivinen, mut sitte, ku sitä kattoo pintaa syvemmälle, niin se olis jotenki vähän vinksahantu, kiero, sairas.

Millä tavalla se maalaus pitäis maalata... Millä tyyllillä?

Millä tyyllillä? aika aika, silleen photorealistisesti ja sitte niin... (haastateltava ei jatka lausetta)

(Haastattelu 2. Taideteollinen korkeakoulu 2011)

Kuva 12. Taideteollisen korkeakoulun figuratiivisten maalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

Figuratiivisissa kuvailuissa pääosassa olivat ihmiset ja populaarikulttuurin hahmot, kuten Darth Vader, Hello Kitty, Hulk ja hymynaama. Maalauksen hahmoille määriteltiin toiminnoiksi tanssiminen, tavanomaisesta poikkeava toiminta, kuten piimän kaataminen pään päälle tai tuskainen liikehdintä. Toiveissa oli myös ihmisen anatomiaa ja levollisuuden tunnetta. Yhdessä englanniksi suoritettamassani haastattelussa maalauksen tuli olla vertauskuvallinen. Kieliongelman vuoksi en osannut tehdä vertauskuviin liittyvää kysymystä. Esimerkkinä vertauskuvallisesta maalauksesta haastateltava mainitsi Salvador Dalin maalauksen *The temptation of St. Anthony*. Tässä maalauksessa uskonnollinen mies yrittää risti kädessä torjua maallisia houkutuksia.

Maalaukselle ehdotettiin seuraavanlaisia nimiä: Happy, Voitto, Luovalla tauolla, Nimettömät ja Jugend. Maalauksen nimeämisen tuomaa lisämerkitystä ei haastatteluissa kerrottu. Viisi haastateltavaa ei ehdottanut maalaukselle mitään nimeä. Maalauksen tunnelmaa haastateltavat kuvailivat monipuolisesti iloisuudesta repivään tuskaan ja melankoliaan. Maalaustavaksi ehdotettiin valokuvantarkasta tyylistä suurpiirteisempään maalaustapaan sekä näiden kummankin tyylin yhdistelyä. Maalauksen sijoituspaikaksi ehdotettiin kampusten julkista tilaa ja oman kodin seinää. Yksi haastateltava halusi nähdä maalauksen kampusten sijaan Mannerheimintien varrella kisahallin kohdalla. Tässä maalauksessa olisi kuva-aiheina rullaluistelija ja hymynaama. Haastattelun jälkeen huomasin selkäni takana julisteen, jossa on rullaluistelijan kuva. Hymynaamaa julisteessa ei kuitenkaan ollut, mutta ehkä tämä rullaluistelutapahtuma oli kisahallissa.

Verrattuna Kauppakorkeakoulun ja Teknilliseen korkeakoulun maalauskuvailuihin, Taideteollisessa korkeakoulussa figuratiivisen maalauksen kuvamaailmaa ei lähdetty selkeästi pohtimaan jonkin asian vertauskuvana.

Abstraktit maalauskuvailut

Abstrakteissa maalauskuvailuissa korostuivat maalauksen tekotapa ja värit, joiden avulla haluttua tunnelmaa pyrittiin ilmaisemaan. Abstrakti maalaus nähtiin eräänlaisena yllättävänä piristeenä ja tilan elävöittäjinä. Lähtökohtana abstraktissa maalauskuvailussa saattoi olla myös esittävä aihe kuten putkiston kiilto tai tilavaikutelma. Näissä kuvailuissa esittävät lähtökohdat olivat kuitenkin vain aiheita, joista maalaus abstrahoitaisiin eteenpäin. Yksi haastateltava ehdotti maalaamiseen käytettäväksi siveltimien ja palettiveitsien lisäksi myös kehoa. Tunnelmat vaihtelivat abstrakteissa maalauskuvailuissa synkästä energiseen. Maalaukselle ehdotettiin nimeksi Ei kliseinen, Stairway to heaven, Thing ja Virtaus.

Mielikuvamaalausten lisäksi yksi haastateltava kuvaili jo olemassa olevaa Paul Kleen maalausta, jonka nimeksi hän mainitsi Tumma sointu. Tällä nimellä en kuitenkaan löytänyt Paul Kleen maalausta, mutta löysin kuvailua vastaavaan maalauksen nimellä Ancient Sound, joka on Paul Kleen öljyvärimaalaus vuodelta 1925 (Kunstmuseum Basel / Paul Klee). Eräs haastateltava ryhtyi maalauksen lisäksi pohtimaan voisiko konkreettista tilaa muokata abstraktiksi maalauksen ja peilien avulla. Tämän maalauksen nimeksi ehdotettiin Ei kliseinen. Nimen tulkitseen viittaavan siihen, kuinka pelkästään maalaamalla abstraktissa taiteessa on vaikeaa tehdä maalaus, joka ei olisi kliseinen. Alla on ote tästä haastattelusta:

”Nyt mä pyydän sua kuvittelemaan, että minkälainen ois semmonen maalaus, jonka juuri sä haluisit nähdä? Mitä sellasessa maalauksessa vois olla?”

Kyllä siinä sais olla väriä. Värit on kivoja. Sen ei tarvi olla mitenkään esittävää, välttämättä. Saa olla abstrakti. Pelkistys on kivaa.

Pystytkö sä kuvaileen vähän tarkemmin, että mitä siinä konkreettisesti vois

Kuva 13. Taideteollisen korkeakoulun abstraktien maalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

olla Jos se on abstrakti, niin vähän, että minkälaisia juttuja?

Joku tunnetilan kuvaus ehkä.

Minkälainen tunnelma siinä ois, jos se ehkä auttas?

Tunnelma olis semmonen tota kannustava... rohkea.

Oisko sulla mielikuvaa, että minkälaisia värejä siinä ehdottomasti esiintyis sitte?

Neonpinkki pitäis olla tai se neon punanen... Mustaa ja valkosta.

Oisko ne yleisilmeeltään voimakkaita vai hillittyjä?

Voimakkaita. Se ois voimakas, mutta pelkistetty.

Sä oot puhunu jo vähän siitä pelkistämisestä ja abstraktista, niin voitko sää kuvailla vähän, että millä tavalla tai tyylillä se ois maalattu?

(-) Kyllä se saa olla semmonen, että sitä saa pohtia. Sen ei tarvi olla valokuvantarkka.(-) Viivojen ei tarvi olla suorina, niinku viivottimella tehtyjä. Saa olla aika rosohenki.

Sää puhuit siitä pelkistämisestä, niin onkse niinkö jotain olemassa olevia asioita, joita pelkistetään, niinku ihmisiä tai Vai mitä sää tarkoitat sillä pelkistämällä?

Idean pelkistys, että siinä on joku vahva idea.

Voiksää kertoo, että mikä idea siinä vois olla?

Se idea vois olla vaikka sanaleikki, joka on tehty kuvalliseen muotoon. Toisaalta riitelee vähän sen ei esittävän muodon ja pelkistämisen kanssa. Tää ois kyllä helpompaa, jos näkis jotain kuvallisia vaihtoehtoja

Tässä nyt pitää yrittellä kuvitella. Käyttää mielikuvitusta

Ei tarvi olla hahmoja. Ei tarvi olla mitään ihmisiä. Tiloja ehkä voi olla. (-) Saa olla syvyyttä ja kolmiulotteisuutta, mutta ei niin, että se ois mikään maise-mamaalaus. Siinä pitäis ei esittävällä tavalla tapahtua jotain. Se vois olla se jutta. Mä nään niinku tilan, jossa tapahtuu jotain abstraktia.

No, minkä kokonen tää meidän kuvitteleva maalaus sitte ois?

Kaks metrii korkee ja joku viis metrii levee.

Minkä niminen tää maalaus ois?

Ei klisheinen.

Onks se sen nimi?

Ei klisheinen.

Missä sää haluisit tämmösen maalauksen nähdä?

Se ois aika makee, jos se ois katossa. Taikin pääaulassa tai jossain Oikeestaan jokaisella kampuksella tai tulevalla Otaniemen kampuksella, jos siellä tulee sillai, että kauppiksella ja taikilla on omat tilat. semmoset päätilat, ikään ku hallintorakennukset, niin siitä samasta sarjasta Ei klisheinen yks, Ei klisheinen kaks ja Ei klisheinen kolme. Jokaisessa aulassa oma kattomaalaus (-)

Vieläkö sää haluisit sanoa jotain? Kenties tarkoittaa, mitä oot aiemmin sanonut?

Mun mielestä siinä vois käyttää vielä jotain peilejä tai muuta. Sen ei tarvis olla pelkästään se maalaus itessään, vaan se joku abstraktio tulis itse siihen tilaan.”

(Haastattelu 39. Taideteollinen korkeakoulu 2012)

Poliittiset maalauskuvaailut

Poliittisissa kuvailuissa pohdittiin ihmisten hyvinvointia, pahoinvointia, rasis-
mia, syrjäytymistä ja eristäytyneisyyttä nyky-yhteiskunnassa. Yhdessä maa-
lauskuvailussa toivottiin myös abstraktia vasemmistopoliittista maalausta, jos-
sa olisi Neuvostoliiton lippu. Tämän maalauksen nimeksi ehdotettiin Työläisen
viimeinen taisto ja se haluttiin esitettäväksi Kauppakorkeakoulun aulaan.

”Noo, mää haluisin nähdä semmosen oikeen poliittisen maalauksen.

Pystytkö sää sanomaan, että mihin asioihin siinä vedottais?

*Ei sillä oo väliä, kuhan se ois äärimmäisen poliittinen. Et se ei oo niinkun
semmonen kevyt poliittinen vaan semmonen niinku voimakkaasti poliitti-
nen. Saat itse päättää, että mikä se on...*

Oisko se enemmän esittävä vai abstrakti pystytkö sanomaan?

*Se oiksi mielenkiintoista, jos se ois abstrakti poliittinen maalaus. Mitä sem-
monen vois olla...*

*Pystytkö sää kuvailemaan, ku nyt yritetään kuvittelemaan jonkinlaista maa-
lusta, että minkälainen tunnelma siinä vois olla? Äärimmäisen poliittinen,
abstrakti...*

*(-) Kyllä se ehkä jostain lipusta lähtee. Joku lippu, jonkun asian puolesta tai
vastaavaa. Siit sit abstrakti.*

Pystytkö sää sitä tunnelmaa jotenkin sanomaan, että minkälainen se ois?

*No, liputhan on ja jos se ois poliittinen lippu, niin sittehän siinä voi olla vä-
hän semmosta niinku taistolais, neukku meininkiä. Dramaattinen lippu, joka
liehuu jonkun joukkion etu tai takaosassa.*

(-)

*Oisko sulla ehdottaa nimee, että mikä tää meidän kuvittelema maalaus vois
olla?*

(-) Se vois olla Työläisen viimeinen taisto.

Missä sää haluisit tämmösen maalauksen nähdä?

Kauppiksen aulassa. Se ois hyvä paikka sille.”

(Haastattelu 28. Taideteollinen korkeakoulu 2012)

Eräs haastateltava halusi maalauksella esitettävän huolta luonnon saastumi-
sesta. Tämä tulisi ilmaista rinnastamalla luontomaisemaa ja kaupunkimaise-
maa keskenään. Yhdessä maalauskuvaailussa kerrottiin esimerkki maalaukses-
ta, jossa Barack Obaman ja Osama Bin Ladenin kasvopiirteet oli yhdistetty
keskenään kasvokuvaksi. Kuvasta oli haastateltavan mukaan vaikea tunnistaa
kumman kasvot siinä oikein olivat. Tämän tulkitsin liittyvän vaikeuteen mää-
ritellä muun muassa hyvyttä. Arvot ovat riippuvaisia ihmisestä ja yhteisöstä,
muuttuen yksilöiden ja kulttuurien mukaan. Yhteistä poliittisille kuvauksille oli
asettuminen heikommassa asemassa olevan puolelle.

Osassa haastatteluista poliittinen sanoma kiteytettiin selkeästi, mutta maala-
uksen kuva-aiheiden selkeä kuvaaminen jäi vähälle. Tällaisten haastatteluiden
kuvallinen toteuttaminen oli vaikeaa, koska jouduin käyttämään paljon omaa
harkintaa kuva-aiheiden valitsemisessa. Seuraavana sitaatti haastattelusta,
jossa aiheen kuvallinen pohtiminen jää vähäiseksi:

”Mikä se vois olla se sanoma, minkä sää haluaisit...

Kuva 14. Taideteollisen korkeakoulun poliittisten maalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

No, Richterillä (Viittaa kuvataiteilija Gerhard Richteriin) on aika poliittisesti ja yhteiskunnallisesti aika kantaaottavia. Mun mielestä se vois olla kantaaottava.

Millä tavalla kantaaottava?

Se riippuu mun mielestä sen taiteilijan omasta eettisestä arvomaailmasta... Et mikä sillä taiteilijalle on tärkeää.

No, jos sä saat olla se taiteilija?

Ai, jos mä saan olla se taiteilija... No, mää käsittelisin siinä tasa-arvon kysymyksiä siitä, että jokainen ihminen on tasa-arvoinen.

Voisitko sää siitä lähteä sitten kuvailemaan, että... Maalauksena, miltä tasa-arvo vois näyttää, joku mielikuva...?

Vaikee sanoo, koska sit taas toisaalta tää Heikki Marilan kukka-työkalut, jotka mun mielestä oli hienoja, mun mielestä se oli kiintoisaa... Mä olin kahden venäläisen taiteilijan kanssa katsomassa sitä näyttelyä ja niiden mielestä se oli ihan kamala ja mun mielestä siinä tuli kiinnostavalla tavalla tämmöset kulttuuriset vaikuttimet näkyviin. Mitä me ymmäretään, se on sen katsojan silmässä. Mun mielestä sä et voi miellyttää kaikkia.. Mun mielestä sellasia arvoja, mitä on suomalaisia arvoja... Mää koen esimerkiksi raskaana ja raskittavana sen, että mää oon niin rasistinen.”

(Haastattelu 22. Taideteollinen korkeakoulu 2011)

Maisemamaalauskuvilut

Maisemakuvaukset jakaantuivat kolmeen luokkaan: luontomaisemiin, kaupunkimaisemiin ja fantasiamaisemiin. Yhteistä maisemakuvauksille oli maiseman hahmottaminen eräänlaisena pakopaikkana, jota katsoessa ajatukset lepäsivät.

Luontomaisemakuvauksissa toivottiin talvista yömaisemaa ja pelkistettyä lumimaisemaa. Pelkistetty lumimaisema muodostuisi haastateltavan mukaan valkealla taustalla olevasta mustasta horisontin viivasta. Talviaiheiden esiintymiseen vaikutti luultavasti haastatteluiden ajoittuminen joulukuulle ja tammikuulle, jolloin ulkona oli lunta. Kaupunkikuvauksia haastatteluissa oli yksi, jossa maalausta kuvailtiin pikkutarkkana ja tunnelmaltaan liikkuvaisena ja eläväisenä. Fantasiamaisemakuvauksia oli kaksi, joista ensimmäisessä fantasiamaiseman tuli elävöittää mielikuvitusta ja luoda tila, jonka kautta voisi astua omiin ajatuksiin ja haaveisiin. Toisessa haastattelussa fantasiamaiseman tuli luoda vaikutelma maapallon ulkopuolisesta maailmasta. Lisäksi yksi haastateltava kuvaili leppoisaa sunnuntai-iltapäivää, jossa olisi tunne voimakkaasta auringonvalosta. Tätä toivetta haastateltava käsitteli installaation ja maalauksen muodossa. Installaatiossa hissiin luotaisiin valojen avulla tunnelma kesäisestä iltapäivästä. Maalauksessa vaikutelma kesäisestä iltapäivästä saataisiin aikaan suurella koolla, jolloin maalauksen sisään ikään kuin pystyisi astumaan. Kuvaillemilleen teoksille haastateltava antoi nimen Sunnuntai. Installaatioehdotus oli haastateltavan mielestä enemmän nykypäivää kuin maalaus. Alla ote tästä haastattelusta:

”Miten sen vois tuoda sitten nykypäivään? Oisko sulla ehdottaa jotain?”

Ensimmäinen ajatus, kun mä aloin itse ajatella, niin mä ajattelin, et se voisi olla niinkun valo, video, tilainstallaatio, jossa itse asiassa tää ihminen tulis

Kuva 15. Taideteollisen korkeakoulun maisemamaalauskuvilujen perusteella muodostamani kuva.

täks henkilöks, jonka mä äsken näin siinä taulussa... että tavallaan, kun itse menee siihen, niin sais sen sunnuntai kesäiltapäivän olotilan.

Niin, että se heijastuis sinne maalaukseen se ihminen sen videoprojisoinnin kautta vai?

Ei vaan, että se maisema, mistä mä äsken puhuin, niin tulis jotenki niinku sielunmaisemana, ympäröisi minua, että mä oisin ikään kuin sen maalauksen sisällä. Elikkä esimerkiksi, jos mä nyt meen konkreettiseksi, niin vois ku-

vitella, ku menyt esimerkiksi istutaan tässä keskustelemassa tästä maalauksesta tässä, niin ehkä jotenkin auringon hehku tuntuis tässä seinässä valojen voimasta... Saatais jollain tapaa kasvien vehreys, vihreys, kesä jotenkin läsnä olevaksi tähän ja sit me oltaisi nyt ne henkilöt siinä taulussa, jotka on siinä sunnuntai kesäiltapäivässä keskustelemassa rauhassa. Mä nään sen tilainstallaationa, tunnelmana, joka ympäröi ihmiset. Esimerkiksi aulassa, ku menee täällä Arabian kampuksella esimerkiksi tonne hissiin kuiluun, niin ehkä siellä ois jollain tapaa tehostettu peileillä, valol, joka tulee sieltä lasin takaa, niin, että se ois huomattavasti valoisampi ja kesäisen oloinen se aula, että ihmiset saisi vähän sellasta piristystä, valohoitoa ja rauhallista ototilaa mennessään hissillä.

(-) Jos mä nyt ajattelen sitä maalauksena, niin nyt se on sen kokonen... Se on melkein sitä (sisäänkäynnin) hissikuilun vastapäätä olevan seinän kokonen. Se avaa siis sunnuntai kesäiltapäivän maiseman... joka voi olla siis, ei enää vain figuratiivinen, vaan voi olla maisema, jossa tuntuu, että mä oisin sen maiseman sisällä sunnuntai kesäiltapäivässä.”

(Haastattelu 40. Taideteollinen korkeakoulu 2012)

Aalto-yliopistoa käsittelevät maalauskuvailut

Aalto-yliopistoa kommentoivia maalauskuvailuja oli haastatteluissa neljä. Ensimmäisessä maalauskuvailussa maalauksen tuli ilmaista taiteen ja tekniikan yhteenliittymää. Tunnelmaltaan maalaus olisi rauhallinen, mutta maalauksen nimi olisi kuitenkin Mediahelvetti. Toisessa maalauskuvailussa ei haluttu ottaa kantaa, olisiko maalaus Aalto-yliopiston puolesta vai vastaan, vaan vastuu haluttiin syytää maalauksen tekijälle. Vaikka haastattelussa ei määritelty maalauksen kuva-aiheita, kuvaili haastateltava maalauksen tyyliä ja värejä. Maa-

Kuva 16. Taideteollisen korkeakoulun Aalto-yliopistoa käsittelevien maalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

laus olisi haastateltavan mukaan maalattu neonväreillä kansallisromanttiseen tyyliin Albert Edelfeltin hengessä. Sen pitäisi olla myös sijoitusympäristöstään poikkeava ja visuaalisesti hätkähdyttävä. Kolmas maalauskuvailu oli kriittinen Aalto-yliopistoa kohtaan ja siinä haluttiin nähdä kakkaava pylly. Pyllynreikä maalauksessa olisi kiusallisen tarkasti maalattu. Nimeksi maalaukselle ehdotettiin Olemme kaikki pinkkejä sisältä. Neljäs maalauskuvailu sisälsi hybridiolioita. Hybridioliot toimisivat haastateltavan mukaan vertauskuvana Aalto-yliopiston eri tieteen ja taiteen alojen yhteistyölle. Maalaukselle ehdotettiin nimeksi Mo-

nimuotoisuuden ilot. Alla ote Aalto-yliopistokriittisestä haastattelusta, jossa kuvailtiin kakkaavaa pyllynreikää:

”Nyt mä pyydän sua kuvittelemaan, että minkälainen olis semmonen maalaus, minkä juuri sä haluaisit nähdä?

(-) Mitä mie haluaisin nähä, niin Mitä ehkä joskus kaipaa (-) Jotain tunnelmia tai joku semmonen vahva tunne, mutta mistä se koostuu, niin sitä on vaikea sanoa. Tai jotenki, mun mielestä täällä on niin paljon semmosta graafista ja sellasta älyllistä Sellanen söherö! Suttura!

Minkälainen tunnelma siinä söherössä tai siinä maalauksessa, jossa on söherö, niin olis?

Kouluun vois sopia semmonen. Aalto-yliopistoon vois kyllä sopia ihan semmonen kakka. Siis semmonen pökäle. Se vois olla hieno, jos se ois semmonen valtava pökäle. Tai sit joku semmonen kakkaava pylly.

Oisko siinä millanen tunnelma sitte?

Siinä vois olla semmonen anarkistinen tunnelma. Vähän semmonen, että fuck you Aalto-yliopisto. (-) Vähän semmonen, että suunnitelkaa te mitä vaan, mutta mun pyllystä tulee kakkaa.

Voiksää kuvailla, että millä tavalla tai tyylillä se ois maalattu?

Se vois olla sillä lailla ekspressionistisesti. (-) Vähän semmonen söherö, mutta kuitenkin sillä tavalla esittävästi, että siitä sai selvää, että siinä on pylly ja kakka.

Mitä värejä siinä maalauksessa pitäis ehdottomasti olla?

Ruskeeta ja vaaleenpunasta.

Oisko ne voimakkaita vai hillittyjä yleisilmeeltään ne värit siinä?

Ne vois olla hillittyjä. Se vois olla sellanen herkkä kakkaava pylly.

Minkä kokonen se maalaus sitte ois?

Aivan vitun iso. (-)

Oisko sulla ehdottaa nimeä tälle maalaukselle?

(-) Joku sellanen, joka liittyis siihen taidekeskusteluun. (-) (kaveri tulee paikalle ja ehdotta nimeä: we're all pink inside / me olemme kaikki pinkkejä sisältä.)

Missä sä haluaisit tämmösen sun kuvaileman maalauksen nähdä?

Aalto-yliopiston aulassa. Tekun aulassa. Eikö ne nyt kaavaile sitä yhteistä kampusta, niin sinne heti, ku ovesta tulee, niin tutuu! (-)

Oisko sulla vielä jotain, mitä sä haluaisit sanoa tai kenties tarkoittaa, mitä oot aiemmin sanonu?

Ehkä mä voisin tarkoittaa, että sitä vois tehdä rivon yksityiskohtasesti sitä pyllynreikää että se ois silleen kiusallisen yksityiskohtanen, että se ois sillee, että, ku astuu siihen eteen, että ei halua kattoo, mutta sit ois kuitenkin, että ai kauhee (-) Tai se vois olla sitten sellanen kollaasi, missä ois oikea pyllynreikä, mutta se ois muuten maalattu.”

(Haastattelu 33. Taideteollinen korkeakoulu 2012)

Kuva 17. Taideteollisen korkeakoulun eläinkuvailujen perusteella muodostamani kuva.

Eläinkuvailut

"Minkälaisen maalauksen säähän haluaisit nähdä?"

Mää haluaisin nähdä jonkun, missä on eläimiä.

Voisikaa kuvailla vähän tarkemmin... Antaa konkreettisia esimerkkejä?

Joo, ne vois olla jotain semmosia, ei liian semmosia niinku yks yhteen, vaan jotain semmosia vähän tyylieltyjä...

Voisikaa kuvailla vähän, että millä tavalla tyylieltyjä?

No, esimerkiksi jos olis vaikka joku nallekarhu, niin se vois olla vaikk jotain semmosii siluetti tai jotain semmosta... Mä haluaisin semmosen rauhallisen luonnon ja... semmosen, mitä voi vaan tuijottaa, et pääsee hetkeksi arjesta pakoon..."

(Haastattelu 18. Taideteollinen korkeakoulu 2011)

Haastatteluissa oli kaksi eläinkuvailua. Määrittelin eläimet Taideteollisen korkeakoulun maalauskuvaailuissa omaksi teemakseen, koska muu esittävä aineisto oli kuvauksia ihmisistä ja ihmisen kaltaisista olioista. Ensimmäinen eläinkuvailu oli kauris, joka olisi maalattu maalattuna vääristyneesti kubistiseen tyyliin. Kaurista maalauksessa perusteltiin söpöydellä. Toisessa eläinkuvailussa haluttiin nähdä siluettimaisia eläimiä. Maalauksen eläimeksi haastateltava mainitsee nallekarhun. Kuvamaailman tarkoitus oli luoda tunnelma, jota tuijottaessaan voisi päästä hetkeksi arkea pakoon.

Kauppakorkeakoulussa ja Teknillisessä korkeakoulussa eläimet kuvailtiin pääosin osaksi luontoa. Tällaisissa kuvailuissa maalauksen kuvamaailmaa alettiin hahmotella luonnon kuvaamisella, jossa eläimet olivat ikään kuin osa luontomaisemaa. Tällaiset kuvailut olen sijoittanut maisemamaalauskuvaailuihin.

Haastattelut, joissa maalauksen kuvamaailmasta ei kerrota

Kaksi haastateltavaa ei pystynyt kuvailemaan sellaista maalausta, jonka he haluaisivat nähdä. Mahdottomuutta kuvailla tällaista maalausta perusteltiin sillä, että maalauksen tulisi yllättää heidät ja sellaista maalausta, jonka pitäisi yllättää, ei voi haastateltavien mukaan etukäteen kuvailla. Alla kaksi otetta haastateltavien perusteluista:

“I would like to see something that would surprise me. I would like to see what I would not expect to see. Then it’s a tricky.”

(Haastattelu 25. Taideteollinen korkeakoulu 2011)

“Siihen on ehkä vaikeaa vastata sen takii, koska eniten tykkään jostain, jotka on jotenkin yllättäviä. Ei sitä halua nähdä sellasta, mikä on vaan miellyttävää. Ehkä joku yllättävä on lopulta parempi, kun Niin, miten tuohon nyt vastaa.”

(Haastattelu 27. Taideteollinen korkeakoulu 2012)

Tiivistäminen yhdeksi kuvaksi

Kaikki teemat yhdistävän maalauksen muodostin seuraavalla tavalla. Silmämääräisesti sommittelin teemat samalla kuvapinnalle antaen suuremman ja keskeisemmän alueen teemoille, joissa maalauskuvaailuja oli eniten. Taideteollisen korkeakoulun maalauskuvaailussa figuratiivisia maalauskuvaailuja oli eniten, joten annoin niille suuremman roolin sijoittamalla ne kuvapinnan etualalle ja suhteellisen keskelle. Sellaiset teemat, joita oli vähemmän, sijoitin kuvapinnan reunamille pienempään kokoon. Joitakin teemoissa esiintyneitä kuva-aiheita jätin pois toteamalla samankaltaisen merkityksen välittyvän jonkun muun teeman kuvassa. Kokonaan kuvasta jäi pois lumisen maiseman kuvailu, joka olisi muodostettu pelkästään mustalla vaakatasossa olevalla viivalla. Lisäksi lisäsin kuvaan uutena kuva-aiheena Salvador Dalin hevoshahmon yhdistääkseni hybridiolio kuvaksi Saldor Dali toiveeseen. Keskeisempään asemaan kuvapinnalla asetin kuvan, jossa miehen kasvoille valuu maalia. Tämän kuva-aiheen asetin myös suuremmaksi kuin muut kuva-aiheet, jolloin se hallitsee kuvapintaa enemmän.

Seuraavaksi sanallistan näkemieni kuva-aiheiden herättämiä mielikuvia:

Keskeiseksi kuvassa koen etualalla olevan miehen, jonka kasvoille valuu maalia. Kasvoille valuvan maalin koen heijastavan ympärillä olevaa kuva-runsautta, joka ei ole uhkaava, vaan ikään kuin hyväilee miellyttävästi kasvoja. Kuvaa pidempään katsoessani huomaan ympärillä kuitenkin uhkan tuntua. Oikealla yläkulmassa on Simpsonsien herra Burns, joka on naamioitunut joulupukiksi. Hän kohottaa lasin Coca-Colaa kuin ylistääkseen jouluista kulutusjuhlaa. Oikealla ala-nurkassa on puolestaan kakkaava pytty, joka herättää kummastusta. Tälle kummastukselle en löydä sanoja. Tämän jälkeen katseeni siirtyy kuvan keskellä oleviin vaalenpunaisiin tanssiviin hahmoihin. Tanssivat hahmot alkavat näyttää seksuaalisilta, jota niiden takaa hyppäävä hevonen vielä korostaa. Katseeni siirtyy vasempaan alanurkkaan, jossa Hello Kittyt ja Star Warsin Darth Vader ovat iloisesti kahvilla. Palaan taas katsomaan etualalla olevaa hahmoa, jonka kasvoja maali turvallisesti hyväilee. Tämän jälkeen vilkaisen vielä kuvan yläosassa olevaa Neuvostoliiton lippua ja sen vieressä olevaa aurinkoista maisemaa. Keskeltä kahtia oleva lippu muistuttaa Neuvostoliiton hajoamisesta. Mieleni pysyy edelleen rauhallisena ja palaan kolmannen kerran katsomaan etualalla olevan miehen maalisia kasvoja.

Tässä vaiheessa alan pohtia, miksi valitsin etualalla olevan hahmon sukupuoleksi miehen. Haastatteluissa maalaukseen tulevien henkilöahmojen sukupuolta ei määriteltä, vaan näistä puhuttiin sanoilla henkilöahmo, tyyppi tai ihminen. Tähän maaliseen mieheen on helppo samaistua: mies on kuin taide-maalarin vertauskuva, joka yrittää maalata kankaalle ympäröivää maailmaa.

Kuva 18. Taideteollisen korkeakoulun maalauskuvailut
tiivistettynä yhdeksi kuvaksi.

Kuva 19. Tietokoneella tekemääni kuvatiivistelmään perustuva
Taideteollisen korkeakoulun öljyvärimaalaus.

Öljyväri kankaalle
120 x 140 cm
2012

Kuvien työstäminen maalaukseksi

Öljyvärimaalauksen lähtökohtana käytin kuvankäsittelyohjelmalla tekemääni kuvaa, jossa yhdistin kaikki teemat yhdeksi kuvaksi. Maalauksen aloitin tulostamalla tietokoneella A4-kokoisen kuvan, joka oli samassa suhteessa maalaus-kankaan kanssa. Ruuduttamalla kankaan ja tulosteen hahmottelin kuva-aiheet oikeille paikoilleen kankaalle hiilellä piirtäen. Maalaamisen aloitin etualalla olevasta hahmosta, jota lähdin maalaamaan samoilla väreillä kuin tietokoneella luomassani kuvassa. Maalattuani hahmon turkoosilla päätin rajoittaa maalauksen värimaailman mustavalkoiseksi maalaamisen hitauden vuoksi. Jätin värikysymyksen myöhemmin ratkaistavaksi, sillä mustavalkoisen värimaailman päälle voi jälkikäteen maalata värit.

Verrattuna kuvankäsittelyohjelmalla muodostettuihin kuviin, koen siirtäneeni maalaukseen kädenjäljelläni enemmän itseäni. Öljyvärimaalauksessa osa lähtökohtana olleesta kuvamaailmasta on hävinnyt tai muuttanut muotoaan. En osaa täysin selittää, miksi en antanut joillekin kuva-aiheille lupaa säilyä maalauksessa. Kaikki kuva-aiheet ovat maalaamisen aikana käyneet kuvapinnalla, mutta osa on ”hävinnyt” maalatessa pois. Päälle maalattuja kuva-aiheita olivat muun muassa kakkaava pylly, Neuvostoliiton lippu ja disko-tanssiasuissa olevat ihmishahmot, joiden tilalle maalasin Henri Matissen Tanssi-maalauksen kaltaisia hahmoja. Seuraavassa sanallistan maalauksen herättämiä ajatuksia:

Katsoessani maalausta kiinnitän huomioni etualalla olevaan mieheen, jonka päälle valuu maalia. Se on ainoa värillinen hahmo kuvassa. Hän näyttää tyytyväiseltä, vaikka takana oleva harmaa maailma vaikuttaa uhkaavalta. Miehen oikealla puolella on Henri Matissen Tanssi-maalauksen hahmoja, joista kaksi tansii piirissä ja yksi hahmoista on kuin lentänyt piiristä ulos. Oikealla ylänurkassa on Simpsonien herra Burns, joka muodostuu epämääräisestä palasista. Hänellä on mielipuolinen ilme kasvoillaan, mutta hän

vaikuttaa harmittomalta. Vasen yläreuna maalauksessa muodostuu epämääräisistä siveltimenvedoista, jotka näyttävät uhkaavasti nousevan alapuolella olevien poikien leikeistä. Katseeni siirtyy maalauksen vasempaan alareunaan, jossa on Hello Kittyjä epämääräisen pöydän ääressä. Tämä epämääräisyys luo Hello Kittyihin levotonta tunnelmaa saaden niiden yläpuolella olevan Darth Waderin näyttämään humoristiselta. Ikään kuin roolit Hello Kittyjen ja Darth Waderin välillä olisivat kääntyneet väärin päin, muodostaen Hello Kittyt pelottaviksi ja Darth Waderin harmittomaksi kahvitelijaksi. Katson jälleen etualalla olevaa maalista miestä, joka turvallisesti ilmoittaa maalauksen jälleen rauhalliseksi.

Maalausta katsoessani voin todeta haastateltavien sanojen sijaan sanallistavani maalausta omin sanoin. Verrattuna kuvankäsittelyohjelmalla luomaani kuvaan koen öljyvärimaalauksen tunnelman kääntyneen epävarmemmaksi ja synkemmäksi. Enää en pysty määrittelemään tarkasti onko etualalla olevan miehen kasvoille valuva maali hyväilemässä kasvoja vai kenties tukahduttamassa miehen. Maalauksen mustavalkoisuus luo automaattisesti maalaukseen synkkää tunnelmaa. Maalatessa huomasin myös, kuinka vaikea on poistua tavastaan käyttää pensseliä ja maalia. Ehkä tämä mielensisäinen ristiriita, jossa ei pysty toteuttamaan maalauksen värejä ja poikkeamaan omasta maalaustyylistään, heijastuu myös maalauksen tunnelmaan epävarmuutena ja synkkyytinä.

Kuva 20. Taideteollisen korkeakoulun haastattelut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi ja tämän kuvan pohjalta tekemäni maalaus.

Viereisellä sivulla on rinnakkain tietokoneella muodostamani kuva ja siihen perustuva maalaus. Kuvia vertailemalla näkee maalauksessa tapahtuneet muutokset.

Teknillisen korkeakoulun kuvat ja sanat

Teknillisen korkeakoulun haastatelluista 23 oli naisia ja 17 miehiä. Haastateltavista 35 oli opiskelijoita ja loput viisi olivat henkilökuntaa. Alla listattuna haastatteluun osallistuneiden opintosuunta ja lukumäärät.

Opintosuunta	Henkilömäärä
*Arkkitehtuuri	6 opiskelijaa
Sähkötekniikan korkeakoulu (1 vsk. ei valittua pääainetta)	5 opiskelijaa
Bioinformaatioteknologia	3 opiskelijaa
*Maisema-arkkitehtuuri	3 opiskelijaa
Teknillinen fysiikka ja matematiikka	3 opiskelijaa ja 1 lehtori
Tietotekniikka	3 opiskelijaa
Tuotantotalous	3 opiskelijaa
Tietoliikennetekniikka	2 opiskelijaa
Energia ja LVI-tekniikka	1 opiskelija
Materiaalitekniikka	1 opiskelija
Informaatioverkostot	1 opiskelija
Logistiikka	1 opiskelija
Energiatekniikka	1 opiskelija
Lääketieteellinen tekniikka	1 opiskelija
Puunjalostustiede	1 opiskelija
Muuta henkilökuntaa Teknillisessä korkeakoulussa	4

Aineiston teemoittelua sanoin ja kuvin

Enemmistö Teknillisen korkeakoulun aineistosta oli esittäviä toiveita. Teknillisen korkeakoulun kuvailuissa oli ihmisten ja hahmojen lisäksi mukana myös erilaisia esineitä, kuten kenkä ja aurinkolasit. Näissä kuvauksissa oli mukana myös vertauskuvallista pohdintaa. Kuvallista vastinetta pohdittiin muun muassa elämässä etenemiselle ja uralle sekä kokemukselle opiskelijaelämästä.

Teknillisen korkeakoulun 40 maalauskuvausta jakautuivat seuraavanlaisesti:

1. Esittävät maalauskuvaust	27,5 % (11 kpl)
(ihmiset, eläimet ja esineet myös vertauskuvin)	
2. Maisemamaalauskuvaust	25 % (10 kpl)
(luonto-, kaupunki- ja fantasiamaisema)	
2. Abstraktit maalauskuvaust	25 % (10 kpl)
3. Aalto-yliopistoa käsittelevät maalauskuvaust	12,5 % (5 kpl)
4. Poliittiset maalauskuvaust	10 % (4 kpl)

*Nykyisin arkkitehtuurin laitos on osa Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulua, mutta fyysisesti se sijaitsee edelleen Otaniemessä. Arkkitehdit ja maisema-arkkitehdit ovat aikaisemmin olleet osa Teknillistä korkeakoulua, joiden kanssa heillä on yhteinen historia.

Esittävät maalauskuvaillut

Teknillisen korkeakoulun esittävissä maalauskuvailluissa oli useita erilaisia aiheita ja maalauskuvaillujen hajaantuneisuus oli suurempaa kuin taideteollisen korkeakoulun figuratiivisissa maalauskuvailluissa. Esittävissä maalauskuvailluissa pohdittiin vertauskuvia opiskelijaelämälle ja keskityttiin yleisesti elämän vertauskuvallisuuteen.

Vertauskuvana elämälle yksi haastateltavista kuvaili kenkää ja askelta, jotka kuvaisivat elämässä eteenpäin menemistä. Tätä symbolia haastateltava perusteli yleisesti jaettavana, eikä vain teekkariuteen liittyvänä. Seuraavana otteita tästä haastattelusta:

”Mä nyt heitin tässä kättä ja kenkää. Mul tuli mieleen vanhoja tekkarisymboleita, kuten harppi ja... Se vois olla myös joku, missä yhdistetään vanhaa ja uutta... (-) Mun mielestä sen pitäis olla jotain, joka avautuu myös taikikalaiselle. Sen ei kuulu olla mikään meidän opintoihin liittyvä, teekkareihin liittyvä... (-) Kädestä ois vaikea välittää mitään selkeää viestii, mutta kengässä vois olla selkeesti joku viesti. Sen pitäis olla joku objekti tai sommitelma objekteja. Mun mielestä se viesti ois siinä se tärkein. Se ykkösjuttu. (-)

Sen teeman pitäis olla jokaisen elämässä läsnä. Esimerkiksi arki ja elämässä eteenpäin pääseminen ja tota niinku... ja just se kenkä vois liittyä opintoihin... jokaisen pitää jaksaa eteenpäin ja portaat, mitä mun kaveri ehdotti, niin sekin on sellanen, mikä on jokaselle... Se voi olla henkinen porras... Se on monitulkintainen, se voi tarkoittaa mun seuraavaa tenttiä, se voi tarkoittaa mun seuraavaa työpaikkaa, se voi tarkoittaa mun vaimon jotain tuota ongelmii. Siinä on semmonen, että se on aika universaali se teema.”

(Haastattelu 31. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Kuva 21. Teknillisen korkeakoulun esittävien maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva.

Yksi haastateltavista halusi puolestaan nähdä maalauksen, joka kuvaisi opiskelijan tuntemuksia. Haastateltavan mukaan opiskelijat tuntevat paljon stressiä ja ahdistusta, mutta välillä on puolestaan hyviä ja voitokkaita päiviä, jolloin on saanut paljon aikaiseksi. Näitä asioita kuvaavassa maalauksessa tulisi haastateltavan mukaan olla kolme päättä, joista yksi olisi iloinen, toinen ahdistunut ja kolmas pää olisi iloisen ja ahdistuneen välimuoto. Esittämissä maalauskuvaluissa toivottiin myös surrealistista maalausta kampuksen ympäristöstä ja opiskelijaelämästä. Kampuksen ympäristöön tulisi maalauksessa kuitenkin lisätä jotain sellaista, joka ei normaalisti sinne kuuluisi. Maalausta kuvailtiin muun muassa tajuntaa räjäyttävänä, joka olisi maalattu epätavallisella maalauksella.

Osassa maalauskuvaluja oli mukana myös huumoria ja lämminhenkisyyttä. Huumoria sisältävässä maalauksessa tulisi olla aurinkolasit, joiden ympärille huumori rakentuisi Anssi Kasitonin hengessä. Lämminhenkinen maalaus rakentuisi puolestaan kahden ihmisen kohtaamisesta. Yksi intialaisen näköinen opiskelijamies kuvaili myös maalausta, jossa lapsi osoittaisi kiintymystä äitiään kohtaan¹⁵. Tunnelmaa maalauksessa kuvailtiin tapahtuman kautta, jossa lapsi herätessään etsii ja löytää äitinsä. Maalauksen nimeksi ehdotettiin Äidillistä rakkautta.

Haastatteluissa mainittiin myös olemassa olevia maalauksia ja taiteilijoita. Yksi haastateltavista mainitsi nykytaiteilija Anssi Kasitonin ja toinen haastateltava mainitsi Ilja Repinin. Taiteilijoita ja heidän teoksiaan käytettiin kuvailemisessa apuna kertomalla, mistä mainitsemisessaan teoksissa pitää.

”Mun lempitaideteos on se Repinin se, missä on nää musulmaanit tai mitkä ne on... Kirjottaa sellasta ivakirjettä. Kirjottikohan ne tsaarille tai jollekin muulle sitä. Mää en oo ihan varma siitä. Repinin maalaus kuitenkin. Ne

saatto olla niitä musulmaaneja tai mitä ne on kasakoita. Taiteilija saatta tietää, mitä mää tarkoitan?

Joo. Onko sulla mitään semmosta... jotain, mitä ei oo olemassa vielä?

Se miksi mää pidän siitä on se ilmeikkyy ja iloisuus, mikä siinä on.

Pidätkö sää niistä ilmeistä?

Haastateltava: Mää pidän nimenomaan niistä ilmeistä.

Voisko se olla sitten jotain sellasta, että siinä ois ilmeitä siinä maalauksessa, että erilaisia...

Se on ehkä se, että siinä on sellainen hyvä tunnelma. Just se hauskuus, mikä niillä ihmisillä siinä on. Sen tyyppistä.”

(Haastattelu 13. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Kaikki haastateltavat ehdottivat maalausta julkiseen tilaan. Kolme haastateltavaa ehdotti maalauksen sijainniksi päärakennusta. Kaksi haastateltavaa ehdotti maalauksen paikaksi luentosalia, joita maalaus voisi haastateltavien mukaan piristää. Nykytilassaan luentosaleja luonnehdittiin tylsiksi. Yksi haastateltava ehdotti maalausta maalattavaksi myös kattoon. Yksi haastatelluista oli tyytyväinen päärakennuksen nykyiseen ilmeeseen ja ehdotti maalausta sijoitettavaksi tylsään rappukäytävään.

¹⁵ Tästä haastattelusta on sitaatti sivuilla 30-31.

Maisemamaalauskuvailut

Kuva 22. Teknillisen korkeakoulun maisemamaalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

Maisemamaalauskuvailut jakaantuivat luontoon ja kaupunkikuvauksiin. Luontokuvailuissa pääosa haastateltavista kuvaili sellaista luontomaisemaa, jossa ei esiinny jälkiä ihmisistä. Eläimiä luontomaisemissa sen sijaan tulisi olla. Eräs haastateltava kuvaili värikästä sademetsää ja viidakkoa eläimineen. Tässä haastattelussa eläimet perusteltiin kivoina. Maalauksen nimi olisi Kirmailevat eläimet tropiikissa. Toinen haastateltava puolestaan kuvaili luontomaisemaa, jossa eläimet väijyvät toisiaan ja joku eläimestä olisi jopa voinut jäädä saaliiksi. Tällaisen maalauksen tunnelma olisi jännitteinen ja sen nimi olisi Elämä. Lisäksi toivottiin vesimaisemaa, jossa olisi sinisen ja vihreän eri sävyjä suurpiirteisesti maalattuna. Maalauksen nimi olisi Kohina. Yksi haastateltava kuvaili talvimaisemaa, jossa olisi haastateltavan sanoin tosi intensiivinen sininen hetki. Maalauksessa olisi haastateltavan mukaan rauhallinen ja hiljainen tunnelma ja siinä esiintyvä luonto olisi koskematonta. Maalauksen nimeksi ehdotettiin Sininen hetki. Lisäksi eräs haastateltava kuvaili metsämaisemaa, jossa aurinko loistaisi metsän takaa. Tämän maalauksen nimi olisi Metsänpalo. Yksi haastateltava kuvaili puolestaan kevyttä ja huoletonta luontomaisemaa, jonka kautta pääsisi ajatuksissa haavemaailmaan. Lisäksi kuvailtiin merellistä maisemaa purjeveneen kanssa. Tämän maalauksen nimi olisi Tyyntä myrskyn edellä.

Kaupunkikuvauksissa yksi haastateltava kuvaili rakennuksia alhaalta ylöspäin suuntautuvassa perspektiivissä, joka korostaisi rakennusten mahtipontisuutta. Lisäksi kuvailtiin tulevaisuuden rakennuksia, jotka olisivat sopusoinnussa luonnon kanssa. Tällaisen maalauksen nimi olisi My genes. Vastakohtana toiveikkaalle tulevaisuudenkuvalle yksi haastateltava kuvaili synkkää tulevaisuuden kaupunkikuvaa, jota hän tarkensi sanalla dystopia. Sijoitin haastattelun maisemakuviin, mutta tästä haastattelusta oli vaikea tulkita, oliko dystopia-aihe poliittinen vai pelkästään visuaalisin perustein valittu. Haastateltava perusteli

dystopia-aihetta siistinä, mutta toisaalta haluisi nähdä kuvailemansa maalauksen H&M mainoksen tilalla kauppakeskus Forumin seinällä. Tämän voisi tulkita esimerkiksi huolestumiseksi kuluttamiseen perustuvasta elämäntavastamme. Pitkän harkinnan jälkeen sijoitin tämän kuvailun maisemakuvauksiin, koska ai-
hetta sanallistettiin enemmän visuaalisesti mielenkiintoisena eikä poliittisena. Alla ote tästä haastattelusta:

Minkälaisen maalauksen sinä haluaisit nähdä?

Vahva tunnelmaisen, jonkun kaupungin tai maiseman. Iso ja aika synkkä ehkä.

Sulla oli se kaupunkimaisema. Millanen tunnelma siinä ois? Siinä on aika synkkä tunnelma siinä, minkä mie oon tai sellasissa mitä mie oon nähny, jotka on ollu tosi siistejä kuvii, niin ne on ollu enemmän jossain sarjakuvissa tai leffoissa. Ne on ollu dystopistisia ... tavallaan tai sellasia niinku, et ne ei oo sillä tavalla realistisia, vaan että siitä tulee enemmän sellanen fiilis, että se ois jostain toisesta maailmasta.

Oisko se maalattu sitten millä tavalla? Puhuit sää jotain sarjakuvamaisesta vai? Ei sillä tavalla sarjakuvamaista, vaan periaattessa realistinen silleen niinku, mut silleen niinkun niin yksityiskohtaisesti, että se ois liian selkee. Niin, ettei mitään valokuvamaista kuitenkaan? Tyylielty jotenki sitten. No, millä tavalla tyylielty, se ei ollu ihan sarjakuvamainen vaan...? Se on vaikea sanoa itte asiassa, mutta silleen... Sarjakuviakin on niin perhanan monenlaisia. Mut silleen, että se voi olla niinku isommalla kontrastilla ja enemmän sellanen... (-)

Missä sää haluaisit tän maalauksen nähdä?

Forumien seinässä H&M mainoksen tilalla.

(Haastattelu 18. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Maisemakuvailuissa luonto ja kaupunki nähtiin pääosin eräänlaisen ihailun ja haaveilun kohteena. Ai-
hetta ei niinkään pohdittu vertauskuvallisesti, vaan luonto ja kaupunki nähtiin kiinnostavana aiheena itsessään. Luontoa kuvaavan maalauksen näkemistä perusteltiin muun muassa piristävänä vastapainona harmaalle betonille ja tekniikkapainoiselle opiskelulle:

No, mä luulen, että henkilökohtaisesti mut tekisi iloiseksi sellaset, jotku värikkäät ja sellaset kuvat, jotka loisi illuusion jostain luonnosta, eikä tämmöisestä harmaasta betonista esimerkiksi. Esimerkiksi joku sademetsäaiheinen tai tällanen vois olla kiva... jossa ois eläimiä.

(Haastattelu 5. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Mä tykkään kyl luonnosta. Jotain luontoon liittyvää vois olla. Se vois olla ihan kiva vastapaino Otaniemen fysiikkaan ja tällaseen. Et täällä ois jotain luontoo ja raikasta... Vettä, jotain tällasta.”

(Haastattelu 27. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Poikkeuksena kuitenkin haastattelu, jossa kuvailtiin eläimiä vaanimassa toisi-
aan. Tässä haastattelussa maalauksen nimi Elämä antaa tälle maalaukselle ver-
tauskuvallisia merkityksiä, jossa toisiaan vaanivat eläimet toimivat ikään kuin ihmisen vertauskuvana. Tätä voisi tulkita eräänlaisena raadollisena ihmiskuva-
uksena, jossa toinen ihminen koetaan uhkaksi¹⁶.

¹⁶Tästä haastattelusta on sitaatti sivulla 20.

Abstraktit maalauskuvaillut

Kuva 23. Teknillisen korkeakoulun abstraktien maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva.

Abstrakteissa maalauskuvailluissa kuvailtiin väriliukumia, pehmeitä, pyöreitä ja geometrisia muotoja sekä symmetrisyyttä. Lisäksi kuvailtiin abstrahoitua valon ja varjon luomaa tilavaikutelmaa. Tunnelmaltaan maalauksen tulisi olla haastateltavien sanoin: energinen, hämmentävä, innostava, lämmin, mysteerinen, positiivinen ja värikäs. Maalauskuvailluissa painotettiin, ettei maalaus saisi olla liian synkkä. Kolme haastateltavaa myös mainitsi, että maalin pintastruktuurin tulisi maalauksessa näkyä. Seitsemän haastateltavaa toivoi maalauksen värien olevan voimakkaita ja yksi haastateltava hillittyjä. Lisäksi yksi haastateltava toteaa, että päärakennukseen sopisi hillityillä väreillä maalattu maalaus ja tuotantotalouden rakennukseen puolestaan räikeillä väreillä tehty maalaus. Eräs haastateltava myös mainitsi, että maalauksen värien tulisi sointua yhteen. Haastateltava ei kuitenkaan osannut sanoa, mitkä värit sointuvat yhteen.

Verrattuna Taideteollisen korkeakoulun abstrakteihin maalauskuvailluihin, käytettiin Teknillisessä korkeakoulussa abstraktin maalauksen kuvaamisessa tois-tuvasti sanoja geometrinen ja symmetrinen. Lisäksi yksi haastateltava toivoi maalaukseen myös matematiikkaa, jota maalauksessa voisi ilmentää muodostamalla maalaukseen kultaiseen leikkaukseen perustuvia geometrisia suhteita. Tähän geometria sanan käyttöön kiinnitin huomiota, koska opinnäytteeni alussa esitin leikkimielisen oletuksen, jossa tekniikan väen maalauksessa olisi runsaasti geometrisia muotoja.

Alla kolme esimerkkiä geometriaa painottavista haastatteluista:

”Voitko sää vielä vähän tarkemmin kertoa? Sää puhuit jo aiemmin niistä matemaattisista...”

Niin, siinä voisi olla geometrisiä suhteita...”

Olisiko ne sitten sellaisia teipillä rajattuja muotoja vai vapaalla kädellä?

Voi olla molempia. Ehkä. Jos siinä olisi joku piilotettu viesti...

Minkälainen viesti siinä vois vaikka olla?

Esimerkiksi kultaisen leikkauksen suhde on monessa paikkaan. Tuo on aika tylsä esimerkki, mutta jotain vastaavaa. Ehkä voisi keksiä jonkin paremman kaavaan siihen maalaukseen."

(Haastattelu 1. Teknillinen korkeakoulu 2011)

"Minkälaisen maalauksen juuri sinä haluaisit nähdä?

Graafisen maalauksen. Sen ei tarvitse esittää mitään kuvaa, mutta jotain tuota... Siinä olisi hyvä olla sellaista tiettyä geometrisyyttä.

Oisko se silleen vapaalla kädellä tehty vai...

Ei välttämättä. Voi olla, mutta... Tietty semmonen symmetrisyys kiehtoo. On se sitten vapaalla kädellä tai tietokoneella tehty."

(Haastattelu 7. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Nyt mä pyydän sua kuvittelemaan, että minkälainen ois semmonen maalaus, minkä juuri sä haluaisit nähdä... Mitä sellasessa maalauksessa vois olla?

Se ei välttämättä ois hirveen värikäs... Mun mielestä. (-) Ei todellakaan mitään esittävää ja sitten niinku aika geometrinen, sillä tavalla, että on (taustalla huudetaan kubistinen)... Kubistinenki, joo, melkein, mutta silleen, että se on selkee linjaninen yleensä. Siinä on niinku selkeesti nähtävissä muoto-

ja, mut kuitenkin sillä tavalla, et se ei oo niinku yks tietty kuvio tai tämmönen vaan, et siinä leikittäsi jollain muodoilla ja tämmönen... Mut ei välttämättä mikään hirveen värikäs. Pari semmosta korostus värii...

(Haastattelu 26. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Aalto-yliopistoa käsittelevät maalauskuvaailut

Aalto-yliopistoon kytkeytyvissä maalauskuvaailuissa maalaus nähtiin pääosin Aalto-yliopistoon ja sen eri korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön positiivisesti suhtautuvana. Erään haastateltavan mukaan Aalto-yliopistoa kuvaava maalaus olisi avarakatseinen ja siinä kuvattaisiin erilaisia ihmisiä ja näkemyksiä rinnakkain. Yhdessä haastattelussa maalaukselta haluttiin abstraktia näkemystä Aalto-yliopiston tulevaisuudesta. Tässä maalauksessa olisi käytetty kuvallisina materiaaleina näkymiä Aallon eri kampuksilta. Maalauksessa olisi myös ihmishahmoja ja paljon liikettä ja vilskettä iloisessa tunnelmassa. Yksi haastateltava toivoi myös maalausta, joka kuvaisi taiteilijoiden, insinöörien ja kyltereiden kohtaamista odottamattomalla ja ei perinteisellä tavalla. Se, miltä ei perinteiset ja odottamattomat kohtaamisen tavat voisivat näyttää, jätettiin tarkentamatta. Lisäksi yksi haastateltava kuvaili vanhojen propagandajulisteiden tyylistä maalausta, jossa olisi "we can do it" henkeä. Tässä haastateltava ilmeisesti tarkoitti sosialistisen realismin tyyliä propaganda julisteita. Haastateltava tarkensi vielä, että propaganda tulisi maalauksessa esittää parodian ja huumorin keinoin. Lisäksi yhdessä haastattelussa kuvailtiin maalausta, jossa olisi rikkinäinen kananmuna, hammasratas ja puiden lehtiä. Tunnelma tässä maalauksessa olisi jännitteinen, ikään kuin jotain suurta olisi yhdistymässä.

Kuva 24. Teknillisen korkeakoulun Aalto-yliopistoa käsittelevien maalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

Maalauksen sijoituspaikaksi ehdotettiin päärakennusta ja yleensäkin paikkaa, jossa olisi paljon opiskelijoita. Maalausta ehdotettiin myös luentosalin kattoon. Luentosalissa olevan maalauksen tulisi antaa opiskelijalle käsitys ylevämmästä ja palauttaa opiskelijan ajatukset takaisin opiskelun pariin ja pohdintaan mihin opiskelulla elämässä pyritään. Maalauksen nimiehdotuksia olivat Muna, Portaati, Tulevaisuuden Aalto ja Voima.

Yllämainitut haastattelut aistin pääosin positiivisina, joita myös maalaukselle ehdotetut nimet välittävät. Haastatteluissa suhtauduttiin Aalto-yliopiston eri korkeakoulujen väliseen yhteistyöhön myönteisesti. Tämä välittyi etenkin maalauksen tunnelman kuvaamisessa käytetyissä sanoissa:

Sellanen positiivinen... Tekemisen meininki. Vähän niinku nuissa vanhoissa propaganda julisteissa. Jotain sellasta vois vähän parodisoida tai silleen. Jotain samanlaista henkee, ku "we can do it".

(Haastattelu 33. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Tottakai semmonen tosi rakentava, jotenki ennakkoluuloton, uutta luova... joku tällanen.

(Haastattelu 30. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Haastattelusta, jossa maalauksen kuva-aiheiksi määriteltiin rikkinäinen kananmuna, hammasratas ja puiden lehtiä oli vaikea sanoa, oliko tämä haastattelu vitsailua ja jopa eräänlaista piikittelyä minua kohtaan. Rikkinäinen kananmuna vertauskuvana herättää minussa jopa huolestuneita tunnelmia, sillä tästä tulee mieleeni sanonta munakasta ei voi tehdä rikkomatta munia. Tämä puolestaan herättää mielikuvia taiteen uhraamisesta Aalto-yliopiston nimissä. Alla otteita tästä haastattelusta:

Pystytkö sä antamaan vähän konkreettista, että mitä siinä vois olla sitte?

Vois olla vaikka jotain rattaita ja sit vois olla jotain puiden lehtiä ja kananmuna, joka on rikki. Kananmuna, joka on rikki joo...

Voitko sä kuvailla, että minkälainen tunnelma tässä maalauksessa, mitä me kuvitellaan, niin ois?

Ehkä jännite... Semmonen, että jotain tulee tapahtumaan... jotain kohta tai kohta tulee jotain suurta tai ehkä joku yhdistyy joku tai joku odotus tai semmonen, että kohta tapahtuu jotain.

(-)

Se taideteos vois ehkä yhdistää jotain insinöörijuuttuja, että siinä ois kovii kulmii tai suorii kulmii ja myös yhdensuuntasii linjoi, mutta myös vastapainona niinku muna... että siinä on niitä pyöreitä kaaria... (-) Semmosta epämääräisyyttä kans... et se niinku yhdistää kaiken.

(Haastattelu 29. Teknillinen korkeakoulu 2012)

Poliittiset maalauskuvailut

Poliittisia maalauskuvailuja oli neljä, joista ensimmäisessä toivottiin maalausta, jossa haastateltavan mukaan tulisi olla jokin tarkoitus. Tätä tarkoitusta pohdittuaan haastateltava halusi nähdä maalauksen, joka kuvaisi opiskelijaelämän näennäistä huolettomuutta. Opintojen pitää edetä, joka aiheuttaa kiireellisyyttä ja stressiä. Maalauksen kuva-aiheita ei tässä haastattelussa sanallistettu, mutta maalauksessa tulisi haastateltavan mukaan olla paljon yksityiskohtia, joiden kautta avautuu useita tarinoita. Maalaus tulisi sijoittaa sellaiseen paik-

kaa, jossa käy opiskelijoita, esimerkiksi Otaniemen kampukselle.

"Niinku opiskelijamaailmassa justinsa sellainen maalaus, jossa olisi just tästä opiskelijaelämän niin kutsutusta huolettomuudesta ja sit periaatteessa siitä sit taas, ku pitää saada niitä opintoja eteenpäin, niin se on taas sellaista tietäntyyppistä kiireellisyyttä ja stressiä. Just silleen tilanteen mukaisessa paikassa."

(Haastattelu 3. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Toisessa haastattelussa maalaukselta toivottiin ajankohtaisuutta ja tunteiden herättelyä. Maalauksessa tulisi olla viittauksia ajankohtaisiin uutiskuviin, jotka herättäisivät keskustelua. Haastateltava ei kuitenkaan ottanut kantaa, minkälaiseen keskusteluun uutiskuvien kautta tulisi osallistua. Kolmannessa haastattelussa esitettiin toive politiikan ja median suhteen kuvaamisesta maalauksen keinoin. Kuva-aiheita ei tässäkään haastattelussa avattu, mutta maalauksen värit tulisi muodostaa sellaisilla väriyhdistelmillä, joita ei arkipäivässä yleensä kohtaa. Neljännessä haastattelussa maalauksen kuvittelua lähdettiin rakentamaan ristiriidasta, jota Aalto-yliopiston ja Neste Oilin¹⁷ vuonna 2011 solmima yhteistyö oli herättänyt.

"No, ainakin sen pitäis olla kantaaottava. Mietittiin yhen kaverin kanssa, että tuohon sopis ihan sikahyvin tai meidän pitikin maalaila sitä (vittaa pääarakennuksen edessä olevaan graffitaitaan). Tos edes, ku siinä on käytävä, missä aita on vähän matalampi, niin meidän piti maalata siihen tikku-ukoista viimeinen ehtoollinen... (-) Jos on jotain saonttavaa, niin mun mielestä nää aidat on ollu aina aika makeita, ku niissä voi ottaa kantaa. Tosta oli iso polemiikki, niist Neste Oilin tukikuvioista, et esimerkiksi, jos jollain on siihen sanottavaa, niin se ois hauska nähä vaik tossa aidassa.

¹⁷Vuonna 2011 Aalto-yliopisto päätti yhteistyöstä Neste Oilin kanssa, jota Taideteollisen korkeakoulun ylioppilaat TOKYO ry äänekkäästi vastusti. Tämä vastustus perustuu Neste Oilin toiminnalle, joka muun muassa tuhoaa sademetsiä, loukkaa ihmisoikeuksia ja nopeuttaa ilmastonmuutosta (Tokyo ry:n kotisivut).

Kuva 25. Teknillisen korkeakoulun poliittisten maalausku-
vailujen perusteella muodostamani kuva.

*Se nyt oli vaan yks juttu, josta tuntu, että jotku osapuolet jäi kuulematta ainakin niinku Tokyo ry. Mää en oo esimerkiksi tohon tutustunu niin pal-
joo, että mää pystyisin suoralta kädeltä sanoon, mutta nuo ois niinku hieno
foorumi tuoda esiin tämmöstä, tämmösii ajatuksii, mitä ihmisillä, niin kuu-
luviin... Mut mun mielestä se on sitte, niin siitä tekijästä sitten kii, mitä se
haluu kertoa. Et mä en ehkä tavallaan pysty sulle sanoon”.*

Tämän jälkeen pohdinta siirtyy yhdessäolon teemaan ja haastateltava ryhtyy kuvailemaan maalausta, jossa tulisi olla rakkauden sanoma. Vaikutelma rak-
kauden sanomasta muodostuisi yhdessä olevista ihmisistä, jotka olisivat ra-
kentuneet ruuveista ja muttereista. Maalaus olisi maalattu Otaniemen kam-
pukselle pysyvästi seinään ja sen nimi olisi Rakkaus.

*”Ehkä ois hieno nähdä jotenki ihmisii yhdessä. Jos se ois vielä tänne TKK:lle,
niin jotain, joka rakentuu ruuveista ja muttereista ja jostain organisista
palasista siit rakentuis erilaisii hahmoi ja sit jos ne ois vaikka sit yhdessä.*

(-)

*Kyl tää mun juttu muuttu nyt jotenkin kokonaan, että se ois jotenkin rakkau-
teen liittyvä. Se ois jotakin tosi kornii ja sit sen nimi ois vaikka rakkaus ja siin
ois sitten niitä ihmisiä yhdessä, jotka rakentuu jostain pienistä... Semmosta
ois musta kiva nähä.”*

(Haastattelu 24. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Tiivistäminen yhdeksi kuvaksi

Teknillisen korkeakoulun teemojen yhdistämisessä lähdin rohkeasti hakemaan maalaukseen sommitelmaa, jossa jokin kuva-aihe olisi korostuneemmassa asemassa. Taideteollisen korkeakoulun kuvia yhdistäessä pyrin puolestaan sijoittamaan kuva-aiheet varovaisemmin, ettei mikään niistä nousisi liian hallitsevasti sommittelussa esille.

Teknillisen korkeakoulun maalauksen keskiöön päätin sijoittaa kuvan, jossa henkilöhahmo kävelee portaita ylöspäin. Tässä kuvassa yhdistyy useampi maalauskuva keskenään. Käsi ja portaat tulivat esille kahdessa haastattelussa. Käsi, joka on kättelemässä gorillaa edustaa humoristisesti myös kohtaamista erilaisten ihmisten välillä. Portaiden alle sijoitin opiskelijaelämän ahdistusta ja iloa ilmentäviä kuva-aiheita, kuten lyijykynän poikki purevat hampaat ja iloiset pellen kasvot. Abstraktit kuva-aiheet sijoitin vasempaan ylänurkkaan yhtenäiseksi alueeksi. Kuva-alueen oikeassa ylänurkassa ovat maisemakuva. Poliittiset maalauskuva ja Aalto-yliopistoa käsittelevät maalauskuva sijoitin esittävien maalauskuva sekaan kuvapinnan alaosaan keskelle sekä etualan vasemmalle ja oikealle puolelle. Oma tulkintani kuvasta on seuraava:

Kuvaa katsoessani huomioni kiinnittyy ensimmäiseksi portaita puku päällä kävelevään hahmoon. Portaista ja hahmon vaatteista mieleeni tulevat ura-portaat, jotka kuvastavat uralla etenemistä. Tämän jälkeen katseeni siirtyy portaiden alla oleviin hampaisiin, jotka ovat puremassa kynää poikki. Tätä kautta muodostuu ajatus, joka tuo esille uran rakentamisen varjopuolia, kuten turhautumista ja ahdistusta. Huomioni kiinnittyy myös käden vieressä olevaan apinaan, joka vie ajatukseni pohtimaan ihmisen ja eläimen suhdetta. Mihin uran pönkittämisellä mennään ja tapahtuuko tämä luonnon, oman mielenterveyden ja perhe-elämän uhraamisella: olisinko kaikkein onnellisin viidakon apinana! Muut kuva-aiheet jäävät vähemmälle huomiolle

ja huomaan ryhtyväni pohtimaan tulkinnan herättämää ristiriitaa sisälläni. Toivon menestymistä taiteessa ja opinnoissa, mutta toisaalta koen huonoa omaatuntoa taiteellisen työskentelyni itsekkyydestä. Katseeni harhautuu jälleen kuvan keskiöön ja portaita kävelevään mieheen. Tämän jälkeen katson oikeaan alanurkkaan, jossa naisen kasvot suukottavat pienen lapsen otsaa. Tämän kuvan lämmin tunnelma miellyttää minua. Siirrän katseeni vasempaan ylänurkkaan, jossa on värikkäitä muotoja. Näiden seasta hahmottuu pelinappuloita, jotka ovat kuin värikäs ihmisjoukko menossa töihin. Siirrän katseeni vasempaan alanurkkaan. Nurkassa on huppupäinen mies, jonka päälle valuu maalia. Kuva muistuttaa minua Taideteollisen korkeakoulun maalauksesta, jossa oli myös kuva maalin alle peittyneestä miehestä. Tämä mies ei kuitenkaan vaikuta hyvältätahtoiselta. Miksi hän ei suostu näyttämään kasvojaan. Katseeni siirtyy oikealle, jossa on opiskelijoita ylioppilaslakki päässään. Yksi näistä katsoo maalauksen keskellä olevaa portaita kävelevää hahmoa. Katseeni siirtyy jälleen portaita kävelevään päättömään mieheen. Kiinnitän huomiota miehen käteen, jossa on kuin punaiseksi lakatut kynnet. Hymähtelen itsekseni ja siirrän katseeni pois kuvasta.

Kuva 26. Teknillisen korkeakoulun maalauskuvaailut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi.

Kuvien työstäminen maalaukseksi

Maalauksen lähtökohtana käytin teemojen perusteella muodostamaani kuvaa. Tämän jäljentämisessä kankaalle käytin apuna ruutusuurennosta samaan tapaan kuin Taideteollisen korkeakoulun maalauksessa. Itse maalaamisen aloitin kuvan keskellä olevasta portaita kävelevästä hahmosta. Maalatessa päätin lisätä hahmolle vielä kaulan ilman päätä, jolloin hahmo astuu ikään kuin ulos kankaasta. Pään jätin pois, jotta hahmo olisi enemmän yleinen hahmo, johon kuka tahansa voisi samaistua.

Kuvankäsittelyohjelmalla kollaasimainen kuvien liittäminen on helppoa, mutta maalatessa kollaasimaisen jäljen aikaansaaminen pitää toteuttaa jäljittelemällä. Kollaasimaiseen jälkeen en maalatessa varsinaisesti pyrkinyt, vaan luotin siihen, että maalatessa löydän muunlaisen maalaukselle ominaisen tavan liittää erilaisia kuva-aiheita yhteen. Teknillisen korkeakoulun maalausta tehdesäni löysinkin uudenlaisen tavan yhdistää eri kuva-aiheita keskenään. Kuva-aiheiden siirtymäkohtia maalatessani asetin revityn paperinpalasen kangasta vasten, ja maalasin revityn reunan yli saaden toistettua revityn reunan muodon. Tällä tavalla sain repaleisen rajan kuva-aiheiden liittymäkohtiin, joka näytti mielestäni kiinnostavalta ja oli lisäksi helppo toteuttaa. Muun kuin pensselin käyttö maalatessa oli itselleni uutta ja tästä innostuneena maalasin usean kuva-aiheen suurpiirteisesti papeririekaleiden avulla. Suurpiirteisten muotojen päälle maalasin jälkikäteen joitakin alueita tarkemmin. Erityisen haasteelliseksi koin maalauksessa rakennusten maalaamisen. Vapaalla kädellä suoran linjan aikaan saaminen on vaikeaa ja viivoittimen käyttö maalaamisessa on sotkuista. Rakennuksissa käytin apuna paperin suoraa reunaa, mutta tällä tavalla pystyin maalaamaan vain rakennusten suurpiirteisiä muotoja, jolloin ne näyttivät rakennusten erilaisista geometrisilta muodoilta. Sellaisten kuva-aiheiden ja maalaustyylien toteuttaminen, joita en ollut aikaisemmin käyttänyt, oli myös

hankalaa. Esimerkiksi kuva-aihe, jossa on pelle ja aurinkolasit, toivottiin maalattavaksi naivistiseen maalaustyyliin. Yritin jäljitellä naivistista tyyliä maalamalla hieman kömpelösti, mutta perfektionistinen mieleni vastusti tätä koko ajan. Loppujen lopuksi tämä aihe tuli maalattua tavalla, jossa kuvan eri osien mittasuhteiden koko vaihtelee.

Teknillisen korkeakoulun maalaus ei mielestäni kokenut niin suurta muutosta kuin Taideteollisen korkeakoulun maalaus. Värittämyys ja joidenkin kuva-aiheiden poisjääminen ovat muuttaneet maalauksen tunnelmaa kuitenkin vakaammaksi kuin värillisen version. Maalaus on myös maalaustavaltaan kollaasimaisempi kuin Taideteollisen korkeakoulun maalaus, johtuen uuden maalaustavan innokkaasta kokeilemisesta.

Seuraavaksi sanallistan maalausta ja sen herättämiä ajatuksia:

Katseeni harhautuu maalauksen keskelle. Portaita kävelevä mies vaikuttaa jättiläiseltä, joka astelee määrätietoisesti ylöspäin. Miehen olkapäällä oleva tummempi alue tuo mieleeni armeijan arvomerkkejä. Ehkä tämä mies on sotilasjohtaja tai jonkin maan diktaattori. Katseeni siirtyy käden yläpuolella olevaan korkeaan rakennelmaan. Tämä muistuttaa yhtä aikaa tehtaan piippua tai portaita astelevalle miehelle pystytettyä monumenttia. Siirrän katseeni maalauksen alareunaan, jossa on kynää poikki purevat hampaat. Tämä kuva-aihe vertautuu mielessäni portaita kävelevään hahmoon, jonka askeleet alkavat näyttämään raivokkailta. Katson maalauksen reunoille, joka muodostuu repaleisista muodoista. Siirrän katseeni apinan kasvoihin, joka suuntautuu kohti portaita kävelevän miehen kättä. Tämä käsi on avoin ja kutsuva. Ehkä nämä portaavat vievätkin uran sijaan kohti luontoa ja eläintä meissä. Tämä tulkinta miellyttää minua ja siirrään katseeni pois maalauksesta.

Kuva 27. Tietokoneella tekemääni kuvatiivistelmään perustuva
Teknillisen korkeakoulun öljyvärimaalaus.

Öljyväri kankaalle
120 x 140 cm
2013

Viereisellä sivulla on rinnakkain tietokoneella muodostamani kuva ja siihen perustuva maalaus. Kuvia vertailemalla näkee maalauksessa tapahtuneet muutokset.

Kuva 28. Teknillisen korkeakoulun haastattelut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi ja tämän kuvan pohjalta tekemäni maalaus.

Kauppakorkeakoulun kuvat ja sanat

Haastatteluun Kauppakorkeakoulusta osallistui 21 miestä ja 19 naista. Muissa korkeakouluissa enemmistö osallistuneista oli naisia. Alla listattuna haastatteluun osallistuneiden opintosuunta ja lukumäärät.*

Opintosuunta	Henkilömäärä
Ensimmäisen vuosikurssin opiskelija (pääainetta ei valittu)	7 opiskelijaa
Markkinointi	6 opiskelijaa
Tieto ja palvelutalous	5 opiskelijaa
Johtaminen	4 opiskelijaa
Rahoitus	4 opiskelijaa
Laskentotoimi	3 opiskelijaa
Viestintä	3 opiskelijaa
Yritysjuridiikka	3 opiskelijaa
Business technology	2 opiskelijaa
Kansainvälinen liiketalous	1 opiskelija
Taloustiede	1 opiskelija
Yrittäjyys	1 opiskelija
Henkilökuntaa Kauppakorkeakoulussa	3 (yksi lehtori ja yksi professori)

Aineiston teemoittelua sanoin ja kuvin

Verrattuna Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun maalausku-
vailuihin, Kauppakorkeakoulussa esittävien maalauskuvausten sijaan oli eniten
maisemamaalauskuvausta. Nämä kuvailut jakautuivat muiden korkeakoulujen
tapaan luontokuvauksiin, kaupunkikuvauksiin ja fantasiamaalauskuvausku-
vauksiin. Toiseksi eniten oli esittäviä maalauskuvausta, joissa kuvailtiin muun muassa
Kauppakorkeakoululaisia työn teossa ja hauskan pidossa sekä pohdittiin ver-
tauskuvia yrittäjyydelle. Kolmanneksi eniten haastatteluissa oli poliittisia maa-
lauskuvailuja, joissa muun muassa markkinatalouskriittisiä hahmoteltiin ver-
tauskuvalliseen muotoon.

1. Maisemakuvaust
(luonto-, kaupunki- ja fantasiamaaisema) 40 % (16 kpl)
2. Esittävät maalauskuvaust
(ihmiset, eläimet ja esineet myös vertauskuvin) 27,5 % (10 kpl)
3. Poliittiset maalauskuvaust 15 % (7 kpl)
4. Abstraktit maalauskuvaust 10 % (4 kpl)
5. Haastattelut, joissa maalauksen kuvamaailmasta ei kerrota 7,5 % (3 kpl)

* Lukumäärä ylittää 40 haastatteluun osallistuneen määrän, sillä osa haastateltavista ilmoitti opiskelevansa kahta pää-
ainetta.

Maisemakuvailut

Kuva 29. Kauppakorkeakoulun maisemamaalauskuvausten perusteella muodostamani kuva.

Maisemakuvailut jakaantuivat kaupunkimaisemiin, luontomaisemiin, fantasia-maisemiin ja abstrahoituihin maisemiin. Kaupunkimaisemassa kuvailtiin syrjäkujia katulamppujen valossa ja kaupunkimaisemaa, jossa olisi kirkkaita värejä sekä jotain sinne kuulumatonta. Lisäksi kuvailtiin kaupunkimaisemaa, jossa peilitaloista heijastuisi auringonlasku. Kaupunkikuvauksiin verrattuna luontomaisemissa oli paljon eroavaisuuksia. Luontokuvauksissa kuvailtiin suomalais-ta saaristomaisemaa ja sen vastapainoksi myös eksoottista merimaisemaa kilpikonnineen. Lisäksi kuvailtiin auringonlaskua ja talvimaisemaa revontulineen, sekä renessanssihenkistä vesistömaisemaa. Abstrahoiduissa maisemissa lähtökohta oli luonnossa, kuten pilvien vaikutelmassa tai meren iskussa rantaki-viin. Maalauksessa luontoaiheen vaikutelma tuli säilyä, mutta maalauksen ei kuitenkaan tarvinnut olla täysin realistinen. Fantasiamaisemissa puolestaan kuvailtiin avaruusviidakkoa ja surrealistisen tyyppistä maisemaa. Avaruusviidakkomaalauksen tulisi olla satumaaailman tapainen, joka näyttäisi siltä kuin olisi astunut toiseen maailmaan. Maalausta perusteltiin pakokeinona arjesta ja vastapainona arjen harmaudelle:

”No, semmonen tota, et tuntuis niinku astuis johonki toiseen maailmaan. Just semmonen mielikuvituksellinen ja semmonen... Ois kiva, jos se esimerkiksi ois tässä koulussa, niin se ois vähän niinku vastapainoa tälle harmaudelle ja tylsyydelle ja normaaliudelle, mitä täällä on. Et se ois semmonen, et siitä pääsis vähän semmonen niinku pakokeino tästä arjesta, niin semmonen tunnelma.”

(Haastattelu 12. Kauppakorkeakoulu 2011)

Kaksi haastateltavaa halusi maisemamaalauksen, joka olisi jollain tapaa epäto-
dellinen. Ensimmäinen haastateltava käytti kuvailujen yhteydessä sanaa sur-
realistinen:

*”Pystyisitkö sää vähän avaamaan tarkemmin, että mitä sää sillä surrealisti-
sella tarkoitat sitte?”*

*Semmosia ehkä voimakaita värejä, mielenkiintosa ja sitten... Se aihe voi
olla mistä vaan, mutta se voi olla sitte vähän yliampuva.*

Jos sää voisit määrätä sen aiheen? Jos sää saisit olla se taiteilija?

Siis joku ihan luontomaisemakin kävis.

Mutta silleen surrealistiseen tyyliin?

Joo. Aivan.”

(Haastattelu 31. Kauppakorkeakoulu 2012).

Toinen haastateltava käytti maalausta kuvaillessaan sanaa abstrakti, mutta it-
selleni tästä haastattelusta tuli enemmän surrealistisia mielikuvia:

*”Ehkä niinku semmonen, että se ei ois itsestään selvä, että sitä vois katella
useemman kerran... että sieltä löytäis aina sitte jotain mielenkiintosa ehkä
uusia näkemyksiä... mutta tota ehkä jotain maiseman tyyppistä ja sit siinä
vois olla jotain abstraktii... (-)*

*Voisitko sä vielä vähän tarkentaa, ku sulla oli se maisema ja abstrakti, niin
maisema on silleen aika laajasti ymmärrettävä, että minkälainen maisema
se vois olla?*

Niin pitkälle mä en vielä mun mielikuvituksessa oo päässy, mutta... Vois se

*olla jonkin näkönen tila... Sisätila ja ulkotila ja siinä vois olla jotain, joka ei
sit kuulu siihen.*

*Oisko sulla ehdottaa, että mikä semmonen, mikä ei kuulu siihen, niin siinä
vois olla sitten?*

*No, vaikka joku esine tai asia, joka olis isompi kuin mitä siinä mittakaavassa
pitäis olla tai jotain tämmöstä.”*

(Haastattelu 37. Kauppakorkeakoulu 2012)

Enemmistö kuvaili maalauksen värejä voimakkaiksi. Maalauksen sijainniksi toi-
vottiin omaa asuntoa, koulun aulaa, luentosalin seinää, metroasemaa ja Hel-
singin keskustaa. Muiden korkeakoulujen tapaan maisema eri muodoissaan
nähdään sellaisena, jota on miellyttävä katsoa ja joka rauhoittaa myös miel-
tä. Komarin ja Melamidin projektissa sininen luontomaisemana nousi koros-
tuneesti paratiisimaiseksi kuvaksi (Komar ja Melamid 1997, 13). Alla kuvaus,
jossa kaupunki auringonlaskuineen näyttäytyy eräänlaisena paratiisina.

*”Siinä sais mun mielestä olla kaupunki. Se vois olla sellanen urbaani kau-
punkiympäristö. Ei pelkästään taloja, vaan siinä saa olla sitä... taivasta nä-
kyy siinä. Ei mikään perus sininen vaan aurinkolasku tai muuta siihen. Se
väritys sais olla semmonen auringonlaskun värinen ja urbaani kaupunkiym-
päristö... Sanotaan semmonen. (-)*

*Siinä vois olla lämmin tunnelma... Tai se valaistus... auringonlasku esimer-
kiksi ois, niin se tois semmosta... kaupungin sykkeen, mutta kuitenkin sellasta
rauhallisuutta siihen. Auringonlaskun värityksen kautta tois siihen semmo-
sen rauhallisen filiksen siihen kaupungin sykkeeseen.”*

(Haastattelu 33. Kauppakorkeakoulu 2012).

Esittävät maalauskuvailut

Esittäviä maalauskuvailuja oli yhteensä kymmenen, joista kolme haastateltavaa kuvaili maalausta, jonka kuvamaailma liittyisi Kauppakorkeakouluun. Yhden haastateltavan mukaan tällaisen maalauksen tulisi liittyä Kauppakorkeakoulun historiaan ja siinä olisi kuvattuna muun muassa opiskelijatoimintaa ja professoreita:

Kuva 30. Kauppakorkeakoulun esittävien maalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

"Ois siisti, jos siinä ois jotain koulun historiaa tai jotain tyyliä... Sellasta niinku, klassinen.

Siis tarkoitatko, että se ois tyyliltään klassinen vai?

Joo, jotain semmosta.

Joka soveltuis tänne näin. Kattoo tosta näin, niin paljon tummaa puuta...

Oisko se sisältönä nimenomaan se koulun historia?

Jotain sellasta... Opiskelijatoimintaa, koulun historiaa, professoreita jotain...

Voiksää yrittää kuvitella, että minkälainen tunnelma siinä vois olla?

Akateeminen."

(Haastattelu 30. Kauppakorkeakoulu 2012)

Tämän lisäksi yksi haastateltava kuvaili maalausta, jossa Kauppakorkeakoulun valmistumisseremonia olisi kuvattu jollain hausalla tavalla. Tämän maalauksen tunnelma olisi nuori ja dynaaminen ja tulevaisuuteen keskittynyt ja sen nimeksi ehdotettiin The road to the future.

"I want something innovative. Like it can reflect the youth the young people and the spirit. Encouraging people to go to school.

Do you have some kind of concrete examples of how should it look like?

I think it should be about the future oriented.

How would the future look like? Can you imagine how would it look like in a painting?

I don't know. Probably targets, degree or graduation ceremony in a funny

way or something like that.”

(Haastattelu 26. Kauppakorkeakoulu 2011)

Kolmas kauppakorkeakouluun liittyvä maalauskuvaus sisälsi Kauppakorkeakoululaisia pitämässä hauskaa tai tekemässä töitä. Tämä aihe ilmaistiin haastattelussa ikään kuin sivulauseessa ja sisältöä korostuneemmaksi tässä haastattelussa kävi maalauksen toteutus:

”Sää sanoit, että se esittäis jotain, mutta voisiksää yrittää kuvailla, että mitä se esittäis? Ehdottaa jotain...”

Siinä voi olla ihmisiä, jos ne on anatomisesti hyviä, eikä mitä oon nähnyt joskus meidän edellisen koulun seinällä. Ne oli ihan kamalia. Vaikka ihmisiä. Nehän on aina ihan fine, jos ne vaikka tekee jotain, mut ei siis mitään värimössöä: ensin punasta ja sit vähän keltasta, mitä näkee nykytaidetta. On nykytaide ihan fine, mutta ei aina.

Mitä ne ihmiset vois sitte siinä tehdä?

Emmä tiä. Meiän koulussa, täällä kauppakorkeakoululla. Mitähän ne sitten tekis. Emmä tiedä. Pitäis jotain hauskaa. Tekis töitä. En tiedä.”

(Haastattelu 8. Kauppakorkeakoulu 2011)

Yksi haastateltava ryhtyi pohtimaan kauppatieteisiin liittyvää yrittäjyyttä ja miten sitä voisi ilmaista kuvallisesti. Yrittäjyyden vertauskuvaksi haastateltava päätyi ehdottamaan venettä:

”Kyvykkyyttä niinku pyörittää yritystä mun tapauksessa... Se vois olla tietenkin sellanen vertauskuvallinen vaikka... Joku tämmönen niinku historian, vaikka joku tutkimusmatkailu, vene tai joku tommonen...”

(Haastattelu 2. Kauppakorkeakoulu 2011)

Eräs haastateltava toivoi 8-bittisen Nintendon kuvamaailmaan liittyvää maalausta, joka olisi maalattu tietokoneen pikselityyliä jäljitellen. Lisäksi yksi haastateltava kuvaili eläinmaalausta, jossa olisi lähikuva tiikeristä. Tässä maalauksessa olisi vaaraa ja jännittävyyttä pilke silmäkulmassa ilmaistuna ja sen nimi olisi Vaaraa tai Kauhua. Yksi haastateltava halusi puolestaan nähdä maalauksen saksofonistista. Haastateltava perusteli tätä sillä, että hän oli kerran ostamassa maalausta lempisaksofonististaan. Maalaus ei ollut kuitenkaan täysin miellyttänyt häntä ja jäi sen takia ostamatta.

”Yksi asia, mikä mua kiinnostais ois ehkä... Kerran mää olin hyvin hyvin lähellä ostamaan taiteilijalta semmonen maalaus, jossa oli tunnettu jazz muusikko, saksofonisti. Se jäi sittenkin ostamatta, koska en vaan loppujen lopuksi pitänyt tosta maalauksesta riittävästi. Vaikka se aihe, se olis ehkä ollu mun lempisaksofonisti siinä maalattuna ja se ois ollut jotenkin nappisuoritus, mutta mä en kuitenkaan ostanut.” Jäi kutkuttaan, että mikä se oli, että miksi sää et ostanut sitä. Oliko se liian näkönen vai?

Jäi kutkuttaan, että mikä se oli, että miksi sää et ostanut sitä. Oliko se liian näkönen vai?

Ei, kun se ei. Emmä pitänyt. Mä en pitänyt maalauksesta riittävästi.

Sä et osaa sanoa, että miksi et pitänyt?

No, se taiteellinen toteutus. Se tyyli, ehkä jopa värit, muodot. Ne eivät olleet siis tällaisia. Mää luultavasti olisin tullut monen katsomisen jälkeen siihen päätös tai päätelmään, et emmä tästä taulusta niin paljon pidäkkään.

(Haastattelu 13. Kauppakorkeakoulu 2011)

Esittämissä maalauskuvaileissa toistuvuutta oli eniten Kauppakorkeakouluun ja kauppatieteen ammattiin liittyvissä maalauskuvaileissa. Näitä oli yhteensä neljä. Verrattuna Teknillisen korkeakoulun opiskeluun liittyviin maalauskuvaileihin, edellä mainitsemisani esimerkeissä Kauppakorkeakoululaiset eivät maininneet samalla tavalla opiskelua raskaana tai ahdistavana. Nämä kuvaukset pyrkivät enemmän kuvaamaan opiskelua ja elämää Kauppakorkeakoulussa myönteisessä valossa tai arvokkaana asiana esimerkiksi historian kuvaamisen kautta.

Poliittiset maalauskuvaileut

Poliittisissa maalauskuvaileissa maalauksen tulisi olla kriittinen kannanotto taloutta ja jatkuvan kasvun vaatimusta kohtaan. Talouteen liittyvien asioiden lisäksi maalauskuvaileissa pohdittiin kasvatusta ja työn merkitystä. Maalauksen tulisi näissä tapauksissa ikään kuin herättää katsojaa pohtimaan oman elämänsä ja nyky-yhteiskunnan tilaa. Verrattuna muiden korkeakoulujen poliittisiin maalauskuvaileihin Kauppakorkeakoulun kuvaileissa oli myös talouden kriittistä pohdintaa.

Yksi haastateltava halusi maalauksessa pohtia kriittisesti vaatimusta talouden jatkuvalle kasvulle. Tällaisessa maalauksessa olisi haastateltavan mukaan vertauskuvallisesti portaot, jotka eivät johtaisi mihinkään:

”Semmoset tikkaat, niinku portaot, jotka menee tämmösessä ympyrässä... Semmosta se markkinatalous on, että juostaan ympäri sitä omaa pyörää.”

(haastattelu 27. Kauppakorkeakoulu 2011).

Taloukasvua pohdittiin toisessakin haastattelussa:

”...on unohdettu niinku muutenki kaikkia tämmösiä juttuja, mitä taloukasvulla on haettu... hyvinvointi ja tällasia niinku taustalla... Talous ja tämän retoriikka alistaa kaiken muun aina alle...”

(Haastattelu 36. Kauppakorkeakoulu 2012).

Haastateltavan mukaan elämässä on myös hauskanpitoa, hyväntuulisuutta, iloisuutta ja yhteisöllisyyttä. Näitä asioita ei haastateltavan mukaan voi rahassa mitata. Edellä mainitut asiat tulisi maalauksessa ilmaista katutaiteen kuvamaailmaa hyödyntäen. Maalauksen nimeksi ehdotettiin Uskalias arki.

Yksi haastateltava oli myös huolissaan lasten kasvatuksesta ja vanhempien suhtautumisesta lapseen. Tällaisessa maalauksessa olisi rinnastettuna kaksi kuvausta lapsesta: toisessa kuvauksessa lapsi nähtäisiin rakkauden kohteena ja toisessa lapsi olisi kuvattu vanhempien edustuskappale, joka nähtäisiin hyötyajattelun kautta.

”Tossa oli just uutisissa siitä, et vanhemmat on laittanu pienet lapset karp-pauskuurille, joka on mun mielestä ihan käsittämätöntä... Korostais just tämmösii huonoja puolia, et se herättäis ajatteleen, et teenks mä nyt oikeita ratkasuja. Sit se positiivinen puoli pyrkis taas siihen elämään, mitä oli ennen: oli elinikäsiä ystäviä... ei ollu näin pintaliitosta, että vaihetaan joka päivä tyyliin mielipiteitä ja mennään sen mukaan, mikä on trendi, vaan piettiin niistä arvoista kii”.

(Haastattelu 4. Kauppakorkeakoulu 2011).

Eräs haastateltava toivoi maalausta, joka kuvaisi luottamusta ja yhteistyötä. Maalauksen kuvallista sisältöä ei sanallistettu, vaan haastateltava pohti perus-

teellisesti luottamusta ja yhteistyötä. Alla sitaatti haastattelusta.

"Me luotetaan siihen, että ku me mennään kauppaan, että siellä on ruokaa ja että kassalla me pystytään maksamaan meidän kortilla ja me ei es tiedettä, että mitä asioita siinä oikeesti tapahtuu. Me niinku luotetaan siihen..."

(Haastattelu 10. Kauppakorkeakoulu 2011)

Tällaista maalausta haastateltava perusteli eräänlaisena käyntikorttina Kauppakorkeakoululle.

Lisäksi yhdessä haastattelussa maalauksen sisällöksi ehdotettiin ihmisten oikeiden tarpeiden ja yhteiskunnan esittämien vaatimusten välistä pohdintaa. Tämän ymmärsin tarkoittavan työn mielekkyyden pohdintaa: ketä varten työtä oikein tehdään. Maalauksen tulisi olla humoristinen, jottei katsoja sen nähdessään romahtaisi täysin huomattuaan tehneensä koko elämänsä sellaista työtä, jota ei olisi halunnut tehdä. Maalauksen elämän realiteetteja esittävä puoli olisi toteutettu valokuvana ja pehmeät ja onnelliset puolet olisi tehty haastateltavan mukaan silmää miellyttävänä maalauksena. Haastatteluissa esitettiin myös toive maalauksesta, joka kuvaisi ahdistusta ja eriarvoisuuden ja tuloerojen kasvua. Tuloerojen kasvu tulisi maalauksessa vain todeta ottamatta kantaa siihen onko se hyvä vai huono asia. Ahdistusta kuvaava maalaus tulisi esittää Kauppakorkeakoulussa ja sen nimi olisi Gutenbergin galaksi. Oman kotinsa seinälle haastateltava haluisi mieluummin positiivisen maalauksen. Lisäksi toivottiin maalausta, joka herättäisi arjesta. Maalauksen ensivaikutelma olisi aggressiivinen ja sen pitäisi erottua ympäristöstä. Kuvallista ilmettä ei sen kummemmin pystytty selittämään, mutta maalauksen ei pitäisi olla pelkästään esittävä. Tulkitsin maalauksen arjesta herättävyyden tarkoittavan herätystä suorittamispainotteisesta elämäntyylistä, jota länsimaisessa yhteiskunnassa vaaditaan.

Kuva 31. Kauppakorkeakoulun poliittisten maalauskuvausten perusteella muodostamani kuva.

Eräs haastateltava toivoi myös kommunistista maalausta, jossa olisi Stalin ja työläisiä:

Siinä vois olla työläisiä ja vaikka Stalin. Semmonen kommunistinen maalaus. Semmosen mää haluisin täällä nähä.

Minkälainen tunnelma siinä maalauksessa ois?

Sellanen niinku punapropaganda. Sellanen klassinen punapropaganda

maalaus. Se ois aivan mahtavaa.

(Haastattelu 28. Kauppakorkeakoulu 2012)

Haastateltava kuitenkin peruu myöhemmin Stalinin maalauksen kuvamaailmasta sanoen sen olevan hieman liikaa. Haastattelussa olin havaitsevani sarkasmia ja koin haastateltavan maalauskuvailut vitsailuna.

Poliittisissa kuvailuissa oli aistittavissa kauppatieteen alan tuntemusta. Ennakoluuloisesti oletin saavani rahan palvontaa ja kapitalismin ylistystä sisältäviä maalauskuvailuja. Näistä ennakkoluuloista poiketen haastateltavien mielipiteet olivatkin talouskasvun ja kapitalismin vastaisia. Yksi haastateltavista otti jopa kantaa kasvatukseen. Toisaalta taiteen nimissä suoritettuun haastatteluun varmaankin suostuivat tietäntyyppiset ihmiset, jotka talouden pohdinnassa olivat markkinatalouskriittisiä. Niin tai näin talouskriittistä ajattelua oli runsaasti ja samanlaista kriittistä pohdintaa ei esiintynyt muissa korkeakouluissa. Näiden asioiden kuvallinen hahmottaminen jäi kuitenkin vähäiseksi.

Abstraktit maalauskuvailut

Abstrakteissa maalauskuvailuissa maalaus kuvailtiin energisenä ja sen toivottiin tuovan väriä Kauppakorkeakouluun. Maalauksessa tulisi myös käyttää kekseliäitä materiaaleja. Eräs haastateltava kuvaili abstraktia maalausta meditatiivisena, punaisen ja vaalean okran väreillä tehtynä sommitelmana. Maalauksen lisäksi haastateltava ehdotti myös interaktiivista teosta, joka reagoisi sen mukaan, miten ihmiset teoksen kokevat. Tällainen teos voitaisiin haastateltavan mukaan toteuttaa elektroniselle pinnalle. Lisäksi kuvailtiin maalausta, joka olisi toteutettu harmaan eri sävyillä. Maalauksen tunnelmaa luonnehdittiin synkäksi ja se heijastelisi haastateltavan mukaan taloustilannetta. Maala-

Kuva 32. Kauppakorkeakoulun abstraktien maalauskuvailujen perusteella muodostamani kuva.

uksessa olisi kuitenkin kohta, jossa olisi vaikutelma valon loistamisesta. Tämä kuvastaisi haastateltavan mukaan uskoa tulevaisuuteen synkässä taloustilanteessa. Maalauksen nimi olisi Usva.

”Tommosesta musta, harmaa, valkosesta varmaan aika synkee tunnelma, mutta ehkä se vois olla semmonen, mistä loistaa joku valo sillain sieltä takaa, että joku... Tulevaisuus, vaikka jos nytki ajattelee tän hetkistä taloudellista tilannetta, niin se on niinku synkee, mutta sitte sieltä paistaa se valo.

(Haastattelu. 38. Kauppakorkeakoulu 2012)

Haastatteluissa kuvailtiin myös maalausta, joka olisi pääosin seesteinen, mutta siitä tulisi myös löytyä harmoniaa rikkovia kohtia. Harmoniaa voisi rikkoa esimerkiksi pinnan tekstuurilla, joka kiinnittäisi katsojan huomion. Maalaus ei olisi täysin abstrakti, vaan siinä olisi myös fotorealistisia kohtia. Haastateltava ei kuitenkaan osannut sanoa kuvallisesti, mitä valokuvamaisissa kohdissa tulisi olla. Maalauksessa olisi kuitenkin spektrimäisiä väriliukumia, jotka sulautuvat toisiinsa. Maalauksen nimi olisi Arjen kaaos käärittynä pumpuliin.

Haastateltavat toivoivat maalausta sijoitettavaksi Kauppakorkeakouluun tai tuleviin yhteisiin tiloihin Otaniemeen. Yhteistä abstrakteissa maalauskuvailuissa oli maalauksen ajattelemisen eräänlaisena piristeenä, joka elävöittäisi Kauppakorkeakoulun tai tulevan kampuksen ympäristöä:

Jonkun sellasen, joka tois energiaa, vähän väriä tänne. Niinku näät täällä on vähän tämmöistä väritöntä.

(Haastattelu 3. Kauppakorkeakoulu 2011)

Yksi haastateltava ehdotti haastattelun lopuksi myös, että teos voisi olla maalauksen sijaan elektronisella pinnalla ja vuorovaikutteinen:

Se vois olla vähän niinku semmonen, että se vähän niinku osallistaa ihmiset, et se ois vaikka jollain elektronisella pinnalla, et se ois vähän semmonen niinku vuorovaikutteinen, interaktiivinen jollain tapaa. Eläis jotenki sen mukaan, miten ihmiset kokee sitä. Et siihen vois vaikka jollain pienellä laitteella

antaa siihen fiilistelykysymyksiä tai jotain tarkempia kysymyksiä, tekstiä. Miksei.

(Haastattelu 24. Kauppakorkeakoulu 2011)

Vaikka symmetriaa ja geometriaa ei Kauppakorkeakoulussa samaan tapaan sanoina korostettu kuin Teknillisessä korkeakoulussa, on muodostamani kuva Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun abstrakteihin kuviin verrattuna geometrisempi ja suoralinjaisempi.

Haastattelut, joissa maalauksen kuvamaailmasta ei kerrota

Kauppakorkeakoulussa oli kolme sellaista haastattelua, joissa maalauksen kuvamaailmaa ei pystytty sanallistamaan. Sen sijaan taidemakua ja maalaus-taiteelle esitettyjä vaatimuksia tuotiin haastatteluissa esille. Ensimmäisessä haastattelussa painotettiin maalaustaiteen herättämää esteettistä mielihyvää. Tämä haastateltava oli Kauppakorkeakoulun professori. Taiteen tehtävä ei haastateltavan mielestä ole itsetarkoituksellisesti shokeerata, vaan ilmentää jotain pysyvää, joka säilyy teoksessa kautta ajan esteettistä mielihyvää antaen. Esteettistä mielihyvää voi saada haastateltavan mukaan aikaiseksi muun muassa ennakkoluulottomasti omituisilla väriyhdistelmillä, jotka yllättävästi kuitenkin ovat miellyttäviä katsella:

Meillä on esimerkiksi kotona semmonen Ester Heleniuksen työ, jossa on naisen pää, joka on kasvoiltaan ihan vihreä ja siinä on sit tota semmonen oranssin ruskehtava tausta. Periaatteessa vois sanoa, että vois jotenkin yököttää nähdä tämä vihreä pää, mutta ei se mitenkään oo niinku epämiellyttävä katsella.

(Haastattelu 20. Kauppakorkeakoulu 2011)

Yllämainitusta sitaatista käy ilmi haastateltavan on varallisuus, sillä en usko, että Ester Heleniuksen maalaus on kovinkaan halpa. On myös mahdollista, että maalaus on ollut suvun hallussa. Haastattelussa hän osoitti myös tietämystään taiteesta mainitsemalla seuraavat taiteilijat: Camille Pissarro, Claude Monet, Eduard Manet, Ester Helenius ja Pablo Picasso. Tässä jäin pohtimaan onko taiteen keräily ja tietynlainen taidemaku opittua toimintaa, jossa tietystä asemassa ja varallisuudessa olevat ihmiset muun muassa ryhtyvät keräämään taidetta, koska niin vain tietystä sosiaaliluokassa kuuluu tehdä. Tätä väitettä tukee sosiologi Pierre Bourdieu, joka empiirisiin tutkimuksiinsa nojaten esittää kiinnostuksen ja mieltymyksen kohteiden olevan yhteydessä sosiaaliluokkaan. Runsas varallisuus ja koulutus ennakoivat Bourdieun mukaan erilaista kulttuurista käyttäytymistä kuin vähäinen varallisuus ja koulutus. (Bourdieu, 1984, 2, 114.) Kysymykseeni maalauksen sijoituspaikasta haastatettava mainitsi oman työhuoneensa tai kotinsa, joissa hän kummasakin hän mainitsee olevan taidetta. Tämän ajattelen viittaavan myös varallisuuteen, jossa paljastetaan taiteen keräämiseen. Professorin lisäksi eräs Kauppakorkeakoulun lehtori mainitsi myös keräävänsä taidetta. Enemmistö opiskelijoista ja haastattelemastani henkilökunnasta kaikissa korkeakouluissa haluisi nähdä maalauksen mieluummin julkisella paikalla, jossa se olisi ikään kuin kaikkien pääomaa. En tiedä muuttuisiko esimerkiksi opiskelijoiden mielipide, jos heillä olisi varaa ostaa taidetta. Alla sitaatti osuudesta, jossa kysyn maalauksen sijoituspaikasta:

”Vielä ois yks kysymys. Missä sä haluisit maalauksia nähdä. Tai jos ois nyt tää yks, mitä yritetään kuvitella...”

Kotona. Työhuoneessakin. Mulla onkin työhuoneessa, mutta ei maalauksia. Työhuone. (-) Onhan se kiva työskennellä mielenkiintoisessa huoneessa, kun semmosessa askeettisessa ympäristössä. Sää koet, että siinä ois niinku virtaa ja semmosta positiivista energiaa siinä huoneessa. Onhan siinä paljon mukavempi työskennellä, ku semosessa, joka jo heti olemuksellaan herät-

tää semmosia negatiivisia tunteita.”

(Haastattelu 20. Kauppakorkeakoulu 2011)

Toisessa haastattelussa toivottiin maalausta, joka olisi esittävä ja siinä olisi piiloviesti. Tässä haastattelussa maalauksen kuvallista maailmaa ja siihen sisältyvää piiloviestiä ei kuitenkaan avattu. Kolmannessa haastattelussa maalauksen kuvittelu aloitettiin pohtimalla Kauppakorkeakoulun julkisivussa olevaa murallia, jossa tavarat vaihtavat omistajaa. Aluksi haastatettava ehdottaa maalausta, jossa tavaroiden sijaan omistajaa vaihtaisivat asiat, joilla olisi suurempi merkitys. Myöhemmin haastatettava kuitenkin kumoaa aikaisemmat ehdotuksensa ja toivoo maalaukselta yksinkertaisuutta, johon katsoja voi keksiä mielessään lisää. Tämä haastattelu oli tunnelmaltaan hieman omituinen ja ajatukset jäivät haastattelussa keskeneräisiksi. Alla ote tästä haastattelusta:

”Mä tässä vaan tota mietin, enemmän eri mahdollisuuksia. Mä en tiedä onko se yhtään järkevää mennä tuommoseen ajatuskulkuun, josta mä huomaa, että mitä simppelempi se maalaus, sitä parempi se oikeastaan on. Se vois olla sellanen simppelempi, koska monet rupee varmaan vaan hämmästyyn, jos siinä on liikaa (puhuu epäselvästi)... Jos mää kuitenkin, ehkä korjaan sitä mun aikasempaa lausuntoa, että ehkä se vois olla kuitenkin suhteellisen yksinkertainen, että se on helposti ymmärrettävissä sittenkin. Ehkä näennäisestä joku vois siihen keksiäkin sitten lisää (tarkoittanee kuvittelemalla jatkaa maalausta) Tietenkin mielialaa ehkä nostattava, positiivinen varmaan. Niin kuin Mona Lisan hymystä voi tulkita vaikka mitä, niin se on kuitenkin kaunis, mutta siinä voi... Mä en tunne asiaa ollenkaan, mutta mää oon kuullu, että siinä voi... Vuosisatoja, vuosikymmeniä...”

(Haastattelu 22. Kauppakorkeakoulu 2011)

Edellä mainitsemassani haastattelussa pidän mielenkiintoisena kohtaa, jossa

Mona Lisa mainitaan mystisenä teoksena. Mona Lisa on mainittu aikaisemmissakin haastatteluissa ja sen kuuluisuus johtuu myös muista kuin maalauksellisista seikoista. Vuonna 1911 Mona Lisa varastettiin ja se pysyi kadoksissa lähes kaksi vuotta. Vuonna 1956 maalauksen päälle heitettiin puolestaan happoa, jonka jälkeen sitä restauroitiin useita vuosia. Tänä päivänä Mona Lisa on sijoitettu Louvren seinälle ilmastoidun puukehikon sisään, jonka edessä on vielä luodinkestävä lasi. (Jyväskylän yliopiston Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen kotisivut) Tämä luodinkestävä lasi luo viimeistään mielikuvia arvokkaasta ja mystisestä teoksesta.

Tiivistäminen yhdeksi kuvaksi

Kauppakorkeakoulun haastatteluissa oli eniten maisemakuvailuja, joten päätin sijoittaa maalauksen keskiöön maiseman. Kuvan keskiöön hain yhtenäistä kuvaa, sillä loppuosuus maalauksesta tulisi koostumaan pienemmistä palasista. Vaikka luontokuvauksia oli lukumääräisesti kaupunkikuvauksia enemmän, sijoitin maalauksen keskiöön kaupunkimaiseman. Kaupunkikuvauksista oli helpompi muodostaa yhtenäinen kuva, koska niissä ei ollut niin paljon vaihtelevuutta kuin luontokuvauksissa. Luontokuvauksissa oli muun muassa talvimaisemaa, saaristomaisemaa ja myrskyävää merta, joista olisi ollut vaikea muodostaa ehjää kokonaisuutta. Loput luontomaisemakuvailut, esittävät maalauskuvailut, poliittiset maalauskuvailut ja abstraktit maalauskuvailut sijoitin maalauksen reunamille.

Rinnastaessani eri kuva-aiheita keskenään yksittäisten kuva-aiheiden merkitys muuttuu. Kuva-aiheiden koko ja sijainti sekä niiden rinnastuksesta syntynyt tarina on minun muodostama. Seuraavaksi sanallistan kuvan katsomisen herättämiä ajatuksia.

Katson kuvan keskellä olevaa kaupunkimaisemaa, joka auringonlaskuineen herättää minussa mielikuvan paratiisista. Tätä tulkintaa kaupungin yläpuolella loikoileva alaston pariskunta vielä korostaa. Pariskunta vaikuttaa onnelliselta. He ovat kuin antiikin jumalia, jotka taivaalta katselevat alapuolella olevaa maailmaa hyväntahtoisesti. Katson kuvan reunoille ja huomioni kiinnittyy oikeassa reunassa olevaan uhkaavaan klovnihahmoon. Tämä klovni ikään kuin repii paratiisia auki yrittäen horjuttaa siellä vallitsevaa tasapainoa. Vasemmassa reunassa huomaan ostoskassaja roikottavan Jeesuksen. Tämä kuva muistuttaa kulutuksen tuhoisuudesta niin maapallolle kuin ihmisille. Mielessäni muodostunut paratiisi alkaa sortumaan. Katson uudelleen maalauksen yläosassa olevaa pariskuntaa. Miehen vasen käsi näyttää olevan uhkaavasti nyrkissä. Siirrän katseeni jälleen kuvan keskellä olevaan auringonlaskuun. Huomaan kaupungin ja auringonlaskun yhdessä muodostavan sydämenmuotoisen alueen ja rauhoitun. Siirtäessäni katsetta kuvasta pois huomaan salaa katsovani oikeassa reunassa olevaa ilkeää klovnia, joka muistuttaa elämän raadollisuudesta.

Kuva 33. Kauppakorkeakoulun maalauskuvailut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi.

Kuva 34. Tietokoneella tekemääni kuvatiivistelmään perustu-
va Kauppakorkeakoulun öljyvärimaalaus.

Öljyväri kankaalle
120 x 140 cm
2013

Kuvien työstäminen maalaukseksi

Aikaisemmin opinnäytteessäni olen maininnut kokemuksestani, jossa kuvankäsittelyohjelmalla muodostamani kuvat olen mieltänyt keskeneräisiksi ja kuinka konkreettisella maalaamisella olen tämän ongelman pyrkinyt ratkaisemaan. Kauppakorkeakoulun maalausta aloittaessani olin jo unohtanut tämän väitteen keskittyen täysin kuvan jäljentämiseen. Maalausta tehdessäni kyselin taiteilijakavereiltani erilaisia tapoja jäljentää kuvia mahdollisimman tarkasti kankaalle. Tämän tein toisaalta uteliaisuudesta jäljentämiseen ja toisaalta kiireen vuoksi: olin asettanut opinnäytteeni valmistumisaikatauluksi kevään 2013.

Taiteilijakavereiltani kuulin kalkeeripaperista, jonka avulla tulosteen voi jäljentää yksityiskohtaisesti kankaalle. Kalkeeripaperi on jäljentämiseen tarkoitettua paperia, jota on käsitelty mustalla hiiltä sisältävällä tartunta-aineella. Kalkeeripaperi asetetaan mustaksi värjätty tartuntapuoli vasten kangasta, jonka päälle jäljennettäväksi haluttu kuva asetetaan kuvapuoli ylöspäin. Tulosteen kuvapuolta pitkin käydään kynällä läpi kuvassa esiintyvät muodot, jolloin musta tartuntapuoli jäljentää kaikki kynällä painetut kohdat kankaalle. Kuvankäsittelyohjelmalla luodut kuvat voi myös tulostaa kankaan koossa yksitellen A4-kokoisille papereille. Tällöin tuloste on samassa suhteessa kuin maalaus kangas ja kuvan jäljentäminen tapahtuu oikeassa suhteessa. Kalkeeripaperi on myös A4-kokoista, jolloin kuva jäljentäminen tapahtuu osissa yksi paperiarkki kerrallaan. Erona hiilellä hahmottelemiseen on se, että kalkeeripaperilla voi piirtää hyvin yksityiskohtaista jälkeä. Viivan jäljentämiseen voi käyttää esimerkiksi kuulakärkikynää.

Kalkeeripaperin huomasi nopeuttavan työskentelyä huomattavasti. Pienten ja tarkkojen kuva-aiheiden tekeminen oli helpompaa, koska kalkeeripaperilla yksityiskohdat olivat piirtyneet heti kohdalleen, jolloin niitä ei maalatessa tarvinnut enää hakea. Kauppakorkeakoulun maalauksessa kuva-aiheiden ylimaa-

laamista ja muuntumista ei tapahtunut samassa määrin kuin Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun maalauksissa. Tuliko maalauksesta sitten enemmän mekaanista kopiointia kuin Taideteollisen ja Teknillisen korkeakoulun maalauksista, joissa yksityiskohtia ei ollut niin tarkkaan kankaalle luonnosteltu? Tätä jäljentämistä en oikeastaan ole aikaisemmin pitänyt kynänsäilyksenä, mutta Kauppakorkeakoulun maalauksessa huomasin jäljentämisen nousevan maalaamisessa aiheutuvan muuttumisen sijaan jopa itsetarkoitukseksi. Lopputulosta katsoessani huomaan kuitenkin olevani maalari, joka ei kykene täysin toimimaan tulostimen kaltaisesti. Jokin minussa pakottaa muokkaamaan kuvaa, vaikkakin kalkeeripaperilla jäljentäessä tämä kuvan muuntuminen on vähäisempää. Tässä voin myöntää oppineeni kaksi seikkaa.

1. Jos haluat jäljentää kuvia maalaukseksi mahdollisimman tarkasti, kannattaa käyttää kalkeeripaperia ja tulostaa lähtökohtana oleva kuva samaan kokoon kuin maalaus kangas on.
2. Jos haluat astua seikkailuun, jossa käytetty kuva on lähtökohtana ja muutoksen kohteena, älä käytä kalkeeripaperia.

Kuten muidenkin korkeakoulujen maalauksissa vaikuttaa mustavalkoisuus myös Kauppakorkeakoulun maalauksen tunnelmaan. En koe maalausta kuitenkaan niin synkäksi kuin Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun maalauksia. Seuraavaksi sanallistan maalauksen herättämiä ajatuksia:

Katseeni kiinnittyy alastomaan mieheen ja naiseen, jotka ovat maalauksen yläreunassa. Tämä pariskunta pitää toisistaan lempeästi kiinni. Miehen käsi on kuitenkin puristunut nyrkkiin, mikä rikkoo tätä tulkintaa. Miksi käsi on nyrkissä, onko se valmiina iskuun. Siirrän katseeni alaspäin ja rupean tuijottamaan maalauksen keskivaiheilla olevaa valkoista pilveä. Siirrän katsettani vielä alaspäin ja näen geometrisia rakennuksia. Pienet tummemmat alueet kaupungin sisällä alkavat näyttämään tulevaisuuden lentäviltä kul-

*kuneuvoilta, jotka vahvistava mielikuvaa tulevaisuuden kaupungista. Kaupungin vasemmalla puolella on iso rakennus, joka muistuttaa hautakiveä. Tämän vierellä on 80-luvun pelikonsoli Nintendon Super Mario-hahmo, joka on potkaisemassa tätä hautakivimäistä rakennusta nurin. Siirrän katsettani alaspäin ja katson ostoskasseja roikottavaa Jeesusta. Tämä kuva muistuttaa länsimaisesta kulutukseen perustuvasta elintavasta ja sen tuhoavuudesta. Katson jälleen maalauksen yläosassa oleva pariskuntaa. He eivät tästä piit-
taa, vaan jatkavat rauhallista oloaan. Lopuksi suuntaan katseeni maalauksen keskelle kaupungin horisonttiin. Kaupunki alkaa harmaudessaan näyttää saasteiselta eikä houkuttele asumaan. Katson vielä kerran maalausta ja totean tämä saasteisen harmauden peittäneen maalauksen kauttaaltaan. Totean katsoneeni maalausta tarpeeksi.*

Alla on rinnakkain tietokoneella muodostamani kuva ja siihen perustuva maalaus.
Kuvia vertailemalla näkee maalauksessa tapahtuneet muutokset.

Kuva 35. Kauppakorkeakoulun haastattelut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi ja tämän kuvan pohjalta tekemäni maalaus.

8. Loppupäätelmät

Tässä kappaleessa vastaan johdannossa esittämäni hypoteesiin, jossa oletin saavani eri korkeakoulujen väeltä toisistaan poikkeavia maalauskuvailuja. Lisäksi palaan tässä kappaleessa aiheisiin, joita haastatteluissa ei kuvailtu. Lopuksi pohdin myös opinnäytteeni myötä heränneitä jatkosuunnitelmia.

Erilaisuuksia korkeakoulujen kuvailuissa

Opinnäytettä aloittaessani oletin stereotyyppisesti, että korkeakoulujen opiskelualat ilmenisivät maalauskuvailuissa. Oletin tekniikan väen tuovan maalauskuvailuihin piirteitä koneista ja teknologiasta ja kauppatieteen väen puolestaan talouteen liittyviä asioita ja termejä. Asiaa pidemmälle pohtiessani huomasin ongelmalliseksi määritellä taiteen, tekniikan ja kauppatieteen alan perimmäisen olemuksen. Tällainen jaottelu johtaa vain stereotyyppiin pohdintoihin, minkä vuoksi jätin luokittelut hypoteesistani pois. Sen sijaan tyydyin hypoteesiin, jossa maalauskuvailut poikkeavat eri korkeakoulujen kesken. Erilaisuudet jätin määrittelemättä olettaen, että haastatteluaineistossa ilmenee eroavaisuuksia, jos sellaisia korkeakoulujen välisissä maalauskuvailuissa on. Seuraavaksi esitän, mitä eroavaisuuksia maalauskuvailuissa eri korkeakoulujen välillä havaitsin. Haastattelumäärä on liian pieni yleistysten tekemiseksi, mutta näihin havaintoihin voi suhtautua leikkimielisesti. Ernst H. Gombrich ehdottaa, että aikaisemmat taideteokset ja vallitsevat taidesuuntaukset vaikuttavat mielikuviimme taiteesta. Tämän huomion turvin voisi ajatella, että haastattelutavien kuvailut pohjautuvat haastateltavien aiemmin näkemiin ja kokemuksiin taideteoksiin. (Gombrich 1980, 25.)

1. Taideteollinen korkeakoulu

Taideteollisen korkeakoulun maalauskuvailuissa huomioni kiinnittyi ihmisvartalon runsaaseen kuvaamiseen. Ihmiskehoa kuvattiin muun muassa anatomian, tanssin, piimän päälle kaatamisen ja tuskaisen kiemurtelun kautta. Muissa korkeakouluissa ihmisvartalon kuvauksia ei esiintynyt yhtä runsaasti ja tarkasti. Edelleen muun muassa elävän mallin piirtäminen kuuluu pienissä määrin taideopintoihin Taideteollisessa korkeakoulussa. Ihmishahmon esiintyminen taiteessa kautta historian johtuu ihmisvartalon eleiden ja ilmeiden kyvystä välittää ja ilmaista tunteita etenkin niitä liioittelemalla ja yksinkertaistamalla (Gombrich 1980, 288 - 289).

Muista korkeakouluista poiketen Taideteollisessa korkeakoulussa oli haastattelu, jossa kuvailtiin alastomuutta. Tässä haastattelussa maalaukseen haluttiin pylly, jossa pyllynreikä olisi kiusallisen tarkasti maalattu. Taideteollinen korkeakoulu oli myös ainoa, jossa kuvitteellisella maalauksella haluttiin ilmaista tyytymättömyyttä Aalto-yliopistoon. Edellä mainittu kakkaava pylly olisi haastateltavan mukaan Aalto-yliopisto -kriittinen maalaus. Muissa korkeakouluissa kritiikkiä Aalto-yliopistoa kohtaan annettiin haastatteluiden ulkopuolella osallistumatta varsinaiseen maalauksen kuvitteluun.

Verrattuna muihin korkeakouluihin olivat Taideteollisen korkeakoulun haastattelut lyhyempiä, mutta näissä haastatteluissa annettiin tarkempia kuvauksia maalauksen sisällöstä. Muissa korkeakouluissa maalauksen kuvamaailmaa ja aihetta haettiin puheen kautta kauemmin.

Taideteollisen korkeakoulun haastatteluissa mainittiin seuraavat taiteilijat tai teokset ja populaarikulttuurin hahmot: Albert Edelfelt, Gerhadr Richter Hieronymous Bosch, Heikki Marila, Jarmo Mäkilä, Paul Klee, Plenge Jakobsen ja Valkea rakkaus, Rembrandt Van Rijn sekä Salvador Dali. Tämänl lisäksi mainit-

tiin populaarikulttuurin hahmot Darth Vader, Hello Kitty, Hulk ja hymynaama. Muihin korkeakouluihin verrattuna mainituissa taiteilijoissa oli enemmän nykytaiteen edustajia, mitä voi taiteen väeltä odottaakin.

2. Teknillinen korkeakoulu

Teknillisen korkeakoulun maalauskuvaileissa kuvailtiin Taideteollisen korkeakoulun tapaan useimmiten ihmisiä ja ihmisiin liittyviä asioita. Toiseksi eniten haastatteluissa oli abstrakteja maalauskuvaileja ja maisemamaalauskuvaileja. Erona Taideteolliseen korkeakoulun ihmiskuvauksiin oli myös ihmisille kuuluvien asioiden ja esineiden kuvaaminen. Osa haastateltavista perusteli kuva-aiheita myös vertauskuvallisesti. Kenkä oli erään haastateltavan mukaan vertauskuva elämässä eteenpäin menemiselle ja aurinkolasit olivat toisen haastateltavan mukaan lähtökohta hauskuuden ilmaisemiselle.

Eräs haastattelu jäi Teknillisestä korkeakoulusta erityisesti mieleen. Tässä intialaisen näköinen mies kuvaili maalausta, jonka tulisi ilmentää lapsen kiintymystä äitiään kohtaan. Maalauksen nimeksi haastateltava ehdotti Äidillistä rakkautta. Eräässä toisessa maalauskuvaileissa toivottiin myös rakkauden sanomaa maalamalla yhdessä olevia ihmisiä. Rakkautta ei näin selkeästi sanallistettu maalaukseen sisältyväksi sanomaksi muissa korkeakouluissa. Teknillisen korkeakoulun haastatteluissa kiinnitin huomiota myös siihen, että kahdessa haastattelussa opiskelijat mainitsivat kokevansa opiskelun välillä raskaaksi. Tätä opiskelun raskautta ja toisaalta myös opiskelun riemua kuvitellun maalauksen tulisi myös ilmentää. Taideteollisessa korkeakoulussa opiskelua ei mainittu lainkaan ja Kauppakorkeakoulussa opiskelijaelämän kuvaukset liittyivät valmistumisseremoniaan ja opiskelijoiden hauskanpitämiseen tai työn tekemiseen positiivisuuden kautta. Ennakkoluuloisesti oletin saavani kuvauksia ruu-

veista, muttereista ja geometrisista muodoista. Yllätykseksi näitä myös haastatteluissa ilmeni.

”Ehkä ois hieno nähdä jotenki ihmisii yhdessä. Jos se ois vielä tänne TKK:lle, niin jotain, joka rakentuu ruuveista ja muttereista ja jostain orgaanisista palasista siit rakentuis erilaisii hahmoi ja sit jos ne ois vaikka sit yhdessä.”

(Haastattelu 24. Teknillinen korkeakoulu 2011)

Verrattuna muihin korkeakouluihin Teknillisen korkeakoulun haastattelut olivat sellaisia, joiden pohjalta pystyin hakemaan ja muodostamaan kuvia. Taideteollisen korkeakoulun aineistossa oli kaksi haastattelua, joiden perusteella en pystynyt muodostamaan kuvia. Kauppakorkeakoulun aineistossa tällaisia haastatteluja oli kolme.

Haastatteluissa mainittiin seuraavat taiteilijat tai teokset: Anna Tuori, Anssi Kasitonni, Ilja Repin ja Zaporogit kirjoittavat kirjettä Turkin sulttaani Mohammed IV:lle, Leonardo Da Vinci ja Mona Lisa, Salvador Dali ja itselleni tuntematon taiteilija S. Haapaniemi, josta en löytänyt tietoa. Populaarikulttuurin parista mainittiin Don Rosa ja Aku Ankka. Taideteollisen korkeakoulun tapaan myös Teknillisen korkeakoulun väki mainitsi nykytaiteilijoita kuten Anna Tuori ja Anssi Kasitonni.

3. Kauppakorkeakoulu

Kauppakorkeakoulun kuvaileissa esiintyi eniten maisemakuvaileja. Taideteollisessa korkeakoulussa ja Teknillisessä korkeakoulussa puolestaan ihmiset olivat kuvailujen enemmistönä. Abstrakteja maalauskuvaileja esiintyi myös Kauppakorkeakoulussa vähemmän kuin muissa korkeakouluissa. Tämän voisi tulkita, että Kauppakorkeakoulun väki pitää enemmän maalauksista, jotka selkeästi

esittävät jotain.

Erityisen mielenkiintoisena pidän kauppa korkeakoululaisten poliittisia maalaus kuvailuja, joissa ennakkoluuloistani poiketen oli kriittistä pohdintaa taloudesta. Näissä kuvailuissa käytettiin selkeästi asiantuntemusta kauppatieteen alalta. Haasteltavat kritisoivat talouden jatkuvaa kasvua ja puhetta, jossa kaikki mitataan vain rahassa. Muissa korkeakouluissa talouden kriittistä pohdintaa ei samalla tavalla esiintynyt. Taideteollisessa korkeakoulussa oltiin enemmän huolissaan tasa-arvosta ja luonnon saastumisesta ja Teknillisessä korkeakoulussa pohdittiin opiskelijaelämää.

Kauppakorkeakoulussa kaksi haastateltavaa mainitsi omistavansa ja keräävänsä taidetta. Toinen henkilöistä oli Kauppakorkeakoulun professori ja toinen opettaja. Muissa korkeakouluissa tällaista ei mainittu, vaikka näiden haastateltavien joukossa oli myös henkilökuntaa, joilla olisi varallisuutta hankkia taidetta. Suurin osa Kauppakorkeakoulun haastateltavista halusi kuitenkin nähdä kuvittelemansa teoksen joko nykyisellä tai tulevalla kampuksella tai jossain muualla julkisessa tilassa.

Kauppakorkeakoululaiset mainitsivat seuraavat taiteilijat ja teokset: Camille Pissarro, Claude Monet, Eduard Manet, Ester Helenius, Inne Uitto, Leonardo Da Vinci ja Mona Lisa, Pablo Picasso, Reino Hietanen ja Salvador Dali. Populaarikulttuurin parista viitattiin 8-bittiseen Nintendoon, mutta mitään tiettyä hahmoa tästä pelimaailmasta ei mainittu. Verrattuna Taideteolliseen korkeakouluun ja Teknillisen korkeakouluun ei Kauppakorkeakoulussa mainittu tunnettuja nykytaiteilijoita. Kaikissa kolmessa korkeakoulussa mainittiin Salvador Dali.

Sanomatta jääneitä aiheita

Haastatteluissa oli mahdollisuus sanoa mitä vain. Tällainen mieleen juolahtavien ajatusten suora sanominen on kuitenkin haastavaa, sillä jopa kahden keskiössä psykoanalyysissa vapaa assosiaatio kohtaa suurta vastustusta ”minän” ja ”yliminän” taholta (Tähkä 1993, 168). Kasvatuksen vaikutuksesta olemme opineet itsesensuuriin, joka säätelee käyttäytymistämme ja ääneen lausuttuja ajatuksiamme (Tähkä 1993, 38). Alastomuuteen, seksuaalisuuteen ja väkivaltaan viittaaminen haastatteluissa koettiin sopimattomana, eikä näitä aiheita maalaus kuvailuissa juuri ilmennyt. Erilaisten tabu aiheiden ja jopa väkivaltaisen kuvien katsominen herättää kuitenkin kiinnostusta ja nautintoa (Duncum 8, 2010 [Zizek, 1989]).

Haastatteluissa ei mainittu seksiä, seksuaalisuutta tai alastomuutta lukuunottamatta kahta maalaus kuvailua Taideteollisesta korkeakoulusta. Näissä haastatteluissa viitattiin ruumiin eritteisiin. Ensimmäisessä haastattelussa mainittiin sivulauseessa ARS 95:ssä ollut teos Plenge Jakobsen ja Valkea rakkaus, jossa verta ja spermaa oli tehosekoittimessa. Tämä maininta oli kuitenkin vain sivulauseessa, jossa haastateltava toivoi taiteen tekemisessä käden taitoa eikä vain pelkkää ajatusta, jota hänen mielestään edellä mainitussa teoksessa pelkästään oli. Toisessa haastattelussa kuvailtiin kakkaavaa pylyä, jossa pylylireikä olisi vieläpä kiusallisen tarkasti maalattu. Tässä haastattelussa ruumiin kuvaamiseen syvennyttiin tietoisesti. Vaikka alastomuutta ei muuten kuvattu, esiintyy Kauppakorkeakoulun maalauksessa melkein alaston heteropariskunta. Tämä liittyy toiveeseen, jossa haluttiin nähdä ihmiskehoja taidokkaasti maalattuna. Kuvauksen perusteella lähdin hakemaan taidehistorian teoksista mielestäni taidokkaita ihmiskehomaalauksia ajatellen, että heteropariskunta olisi tässä neutraalein vaihtoehto. Haastateltava ei kuitenkaan maininnut suo-

raan alastomuutta.

Myöskään väkivaltaa haastatteluissa ei kuvailtu, mutta koin kahdessa haastattelussa käsiteltävän väkivaltaa epäsuorasti. Kauppakorkeakoulussa eräs haastateltava kuvaili maalausta, jossa olisi rinnastettuna kaksi kuvausta lapsesta: ensimmäisessä lasta kuvattaisiin rakkauden kohteena ja toisessa lapsi kuvattaisiin vanhempien edustuskappaleena. Haastattelun yhteydessä Haastateltava hämmästeli vanhempia, jotka olivat laittaneet lapsensa karppauskuurille. Tämän lisäksi Teknillisessä korkeakoulussa eräs haastateltava kuvaili metsämaisemaa, jossa oli toisiaan vaanivia ja saalistavia eläimiä.

Mitä seuraavaksi?

Haastatteluissa huomasin mielikuvien sanallistamisen onnistuvan niin taiteen, tekniikan kuin kaupan väeltä. Tärkeänä havaintona tutkimuksessani pidän taiteen väen lisäksi myös kaupan ja tekniikan väen halukkuutta osallistua ennakoluulottomasti taiteen nimissä tapahtuvaan toimintaan. Opinnäytteeni myötä olen huomannut taiteen nimissä toimimisen keinoksi kytkeytyä muihin ihmisiin. Seuraavaksi esittelen erilaisia yhteistyön mahdollisuuksia.

1. Kauppakorkeakoululaiset vaikuttavat mielenkiintoisilta yhteistyökumppaneilta, joiden kanssa voisi yhdistää haastatteluissa esiintynyttä talouden kriittistä pohdintaa ja taiteen väen kykyä hahmottaa näitä ajatuksia kuvalliseen muotoon. Tämä voisi tapahtua Teemu Mäen kehittämän kollektiivimaalauksen tyyppisesti, jossa taiteilijoiden lisäksi maalauksen ideoiden suunnitteluun osallistuisi nykytaloudesta kriittisesti ajattelevia kauppakorkeakoululaisia. Yhdessä pohdittaisiin teosten sanallisia lähtökohtia, jotka myös kirjoitettaisiin muistiin. Näiden pohjalta taiteilijat muodostaisivat maalauksia ja kauppakorkeakoulu-

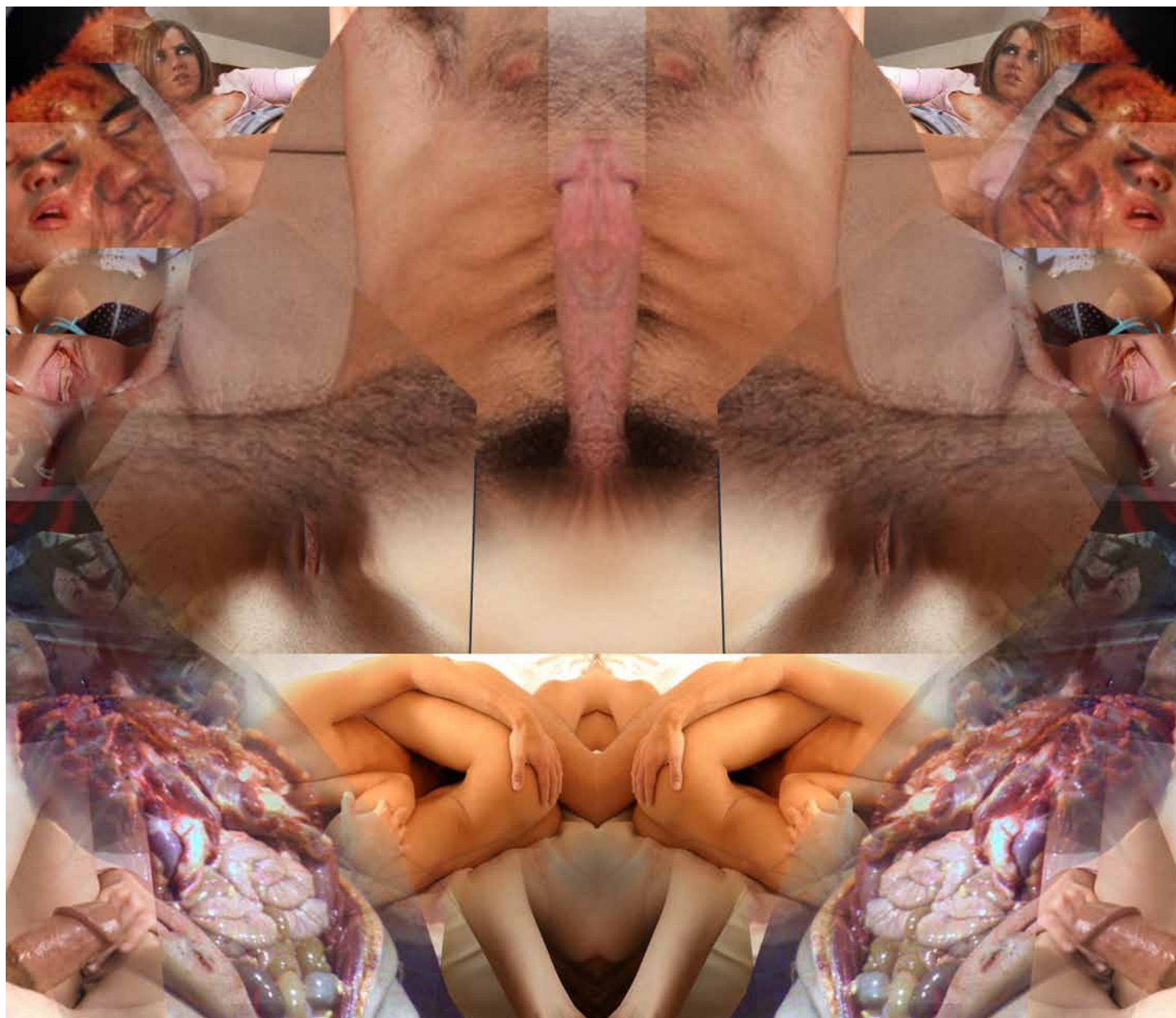
laiset lisää tekstiä. Tällaisen yhteyden kautta teoksille muodostuisi vahva taloustietoon nojautuva pohja. Lopullinen teos olisi yhdessä tuotettujen sanojen ja maalausten kokonaisuus.

2. Pelkän tyhjästä kuvittelemisen sijaan olen pohtinut paperille tehtäviä symmetrisiä musteläiskämielikkuvien herättäjinä. Musteläiskämielikkä on käytetty psykologisissa testeissä diagnostisina työkaluina, jossa ne tunnetaan paremmin nimellä ”Roscharchin testi”. (Gombrich, 1980, 89.) Musteläiskillä olen ajatellut tehdä yhteistyötä taiteilijakavereideni kanssa seuraavanlaisesti: jaan muutamalle taiteilijakaverilleni tekemäni musteläiskän, josta olen ottanut jokaiselle samanlaisen kopion. Musteläiskän pohjalta kukin kirjoittaa muistiin mahdollisimman tarkasti, mitä musteläiskässä näkee. Kirjoitusten perusteella kukin maalaa suureen kokoon kankaalle selkeämmin esitettynä sen, mitä musteläiskässä kirjoitusten pohjalta oli nähnyt. Maalausta tehtäisiin omasta maalauksista riippuen jopa viikkoja. Toisten kirjoitukset ja maalaukset saisi nähdä vasta valmiina. Teokset esitetään seuraavanlaisesti. Kaikille jakamani musteläiskä on tulostettu suureen kokoon ja sijoitettu näyttelytilassa paikalle, jossa se kohdattaisiin ensimmäisenä. Tämän jatkeeksi näyttelytilaan on sijoitettu jokaisen musteläiskän pohjalta tekemä maalaus, joiden vieressä olisi musteläiskän pohjalta tehty kirjoitus. Oletan, että musteläiskässä nähdyt sanat ja niiden pohjalta tuotetut maalaukset ovat jollain tapaa kaikilla erilaisia. Tässä koen mielenkiintoisena sen, mistä (mahdollinen) erilaisuus tulee, vaikka lähtökohdista kaikilla on ollut samanlainen musteläiskä. Lisäksi koen mielenkiintoisena, miltä musteläiskässä nähdyt asiat esittävämmän maalattuna näyttävät.

3. Isäni on jäänyt eläkkeelle muutama vuosi sitten teknologiateollisuuden parista. Hän on väitellyt robotiikasta tekniikan tohtoriksi 80-luvulla ja tehnyt teollisuuden tarpeisiin erilaisia robotteja. Opinnäytteeni myötä olen havahtunut huomaamaan kuinka ennakoluuloinen ja taiteen sisäpiiriin käpertynyt olen-

kaan. Miksi en voisi tehdä taiteen nimissä ennakkoluulottomasti yhteistyötä myös isäni kanssa. Tämä voisi toimia seuraavanlaisesti. Etsimme yhdessä aihepiirin, joka kumpaakin kiinnostaa. Tästä aiheesta lähdemme työstämään oman osaamisen turvin teoksia: minä maalauksia ja isäni teoksia tekniikan osaamistaan käyttäen. Tekemisen lomassa järjestäisimme tapaamisia, joissa kumpikin kommentoimme toistemme teoksia ja tallentaisimme nämä keskustelut esimerkiksi nauhoittamalla. Tässä koen mielenkiintoisena erilaisten maailmojen ja sukupolvien kohtaamisen. Miten komentoimme toistemme teoksia ja pysyimmekö muuttamaan tekemistämme toistemme ehdotusten pohjalta. Syntyneet teokset ja niiden pohjalta käytyt tallennetut keskustelut olisivat osa esitettävää aineistoa. Taiteen tekemisen ja ajatustenvaihdon lisäksi tämä olisi myös tapa viettää aikaa yhdessä.

Ja lopuksi kuva, jota ei haluttaisi nähdä (tai salaa haluttaisiin nähdä) näyttää tältä:

Kuva 36. Haastatteluissa sanomatta jääneiden aiheiden perusteella muodostamani kuva. Pornoa, seksiä, alastomuutta ja väkivaltaa sisältävä kuvakollaasi.

Lähteet

Painetut lähteet:

Bourdieu, Pierre. 1984. *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*. London : Routledge.

Berger L. Peter & Luckman, Thomas. 2003. *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen* (suom. Raiskila, Vesa). Helsinki: Yliopistopaino.

Dewey, John. 1980. *Art as Experience*. New York: Perigee.

Duncum, P. 2010. Seven Principles for Visual Culture Education. *Art Education* 63 no. 1 January 2010.

Duncum, P. 2010. The Promiscuity of Aesthetics. *The Journal of Social Theory in Art Education* vol. 30. 2010.

Ettinger, L. Bracha. 2009. *Yhdessätuotanto* (suom. Leena Aholainen). Helsinki: Tutkijaliitto.

Ettinger L. Bracha. 2009. *Johdanto Bracha L. Ettingerin yhdessätuotantoon*. [Helsinki]: [Mollekulaarinen organisaatio]

Gombrich, E. H. 1980. *Art and illusion : a study in the psychology of pictorial representation* . Oxford : Phaidon.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena. 2001. *Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Yliopistopaino.

Mäki, Teemu. 2005. *Näkyvä pimeys – esseitä, taiteesta, filosofiasta ja politiikasta*. Helsinki: LIKE.

Rantavaara, Irmeli. 1971. *Nykyestetiikan ongelmia*. Helsinki: Otava.

Seppä, Anita. 2012. *Kuvien tulkinta*. Helsinki: Gaudeamus University Press.

Siukonen, Jyrki. 2011. *Vasara ja hiljaisuus: lyhyt johdatus työkalujen historiaan*. Helsinki: Kuvataideakatemia.

Tähkä, Veikko. 1993. *Psykoterapian perusteet psykoanalyttisen teorian pohjalta*. Helsinki: WSOY.

Virno, Paolo. 2006. *Väen kielioppi*. Helsinki: Tutkijaliitto.

Wypijewski, JoAnn. 1997. *Painting by numbers: Komar and Melamid's scientific guide to art*. New York: Farrar Straus & Giroux.

Määttänen, Pentti. 2011. Tacit Meanings of Art. *International Journal of the Arts in Society, Volume 6, Issue 2. Article: Print (Spiral Bound)*.

Internet lähteet:

Aalto-yliopiston kotisivu / historia: <http://www.aalto.fi/fi/about/history/> (luettu 23.12.2012.)

Aalto-yliopiston kotisivu / korkeakoulut ja yksiköt: <http://www.aalto.fi/fi/about/organization/schools/> (luettu 23.12.2012)

Aalto-yliopiston kotisivu / Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu: <http://arts.aalto.fi/fi/for/aalto/> (luettu 23.12.2012)

Aalto-yliopiston kotisivu / Teknillinen korkeakoulu: <http://www.aalto.fi/fi/about/history/tkk/> (luettu 23.12.2012)

Aalto-yliopiston kotisivu / Kauppakorkeakoulu: <http://biz.aalto.fi/fi/about/campuses/> (luettu 23.12.2012)

Aalto-yliopiston kotisivu / Taiteen talo: <http://www.aalto.fi/fi/current/news/view/2011-07-01/> (luettu 23.12.2012)

Helsingin taidemuseon Julkiset veistokset tietokanta: <http://www.taidemuseo.fi/suomi/veisto/veistossivu.html?id=222&sortby=artist> (luettu 12.2.2013)

Jyväskylän yliopiston Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen kotisivut. Oppimismateriaalit. Leonardo Da Vinci: Mona Lisa. https://www.jyu.fi/hum/laitokset/taiku/taiku_opiskelu/kurssit/klassikot/materiaalit/leonardo (Luettu 25.12.2012)

Karttunen, Sari. 2000. Julkisen taiteen monet käytöt: poissulkemisen symboleista kadonneen yhteisöllisyyden rakentajiksi. http://www.stat.fi/tup/hyvintointikatsaus/hyv_003.pdf (luettu 23.2.2013)

Komarin ja Melamidin kotisivu: <http://awp.diaart.org/km/fin/working.html>

(luettu 11.3.2013)

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Yliopistolaitoksen ja yliopistolain uudistaminen. http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/Yliopistolaitoksen_uudistaminen/index.html (luettu 30.1.2013)

Sinebrychoffin taidemuseo / Michelangelo ja Sikstuksen kappeli: Piirustuksia ja taideteoksia Casa Buonarrotin kokoelmista Firenzestä. <http://www.sinebrychoffintaidemuseo.fi/tutustumuseoon/nayttelyt/tamanhetkiset/michelangelo> (Luettu 10.3.2013)

Pilvi Takalan kotisivu: <http://www.pilvitakala.com/thetrainee01.html> (luettu 15.3.2013)

Tokyo ry:n kotisivut. TOKYO ry:n vastalause AYY:n ja Neste Oilin yhteistyölle. <http://tokyo.fi/tokyo-ryn-vastalause-ayyn-ja-neste-oilin-yhteistyolle/> (Luettu 22.1.2013)

Kunstmuseum Basel / Paul klee. <http://194.176.109.156/eMuseumPlus> (luettu 1.1.2013)

Kuvaluettelo:

Kuva 1. Helsingin Alppipuistoon Taidetapahtuma Hekumaan ripustamani teoskokonaisuus ”Profeetta”. Öljyväri kankaalle., 50 x 60 cm. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 2. Ennakkoluuloni eri korkeakoulujen väkeä kohtaan kuvien avulla ilmaistuna. Seitsemästä eri kuvasta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013.

Rahakäsi:

<http://moneymindedlearning.com/wp-content/uploads/2013/03/money-makers-.jpg>

Hammasratas:

<https://sparewheel.fi/images/1-22-20-G53S.jpg>

Värivaluma:

http://micador.com.au/resources.ashx/Products/796/Assets_Others_2/C49BD8733E70636E B1EEB28E5E9F2F32/PTT_EasyWashPaint_splodge.jpg

Jalat:

<http://braingamesoftware.files.wordpress.com/2008/05/walking2.jpg>

Albert Einstein:

http://ww1.prweb.com/prfiles/2012/08/06/9771671/Albert_Einstein.jpg

Punainen pipo:

<http://i00.i.aliimg.com/wsphoto/v0/495363716/Wholesale-Brand-Winter-Beanie-Hand-Knitted-Winter-Hat-Icelandic-Wool-Beanie-KM-1209-03-Red-hut.jpg>

Aurinkolasit:

<http://www.holidaymatinee.com/wp-content/uploads/2009/07/superfuture-sunglasses-1.jpg>

Kuva 3. Vitaly Komar & Alexander Melamid, Halutuin maalaus, Suomi, jääkaapin oven kokoinen. <http://awp.diaart.org/km/fin/most.html>

Kuva 4. Vitaly Komar & Alexander Melamid, Vähiten haluttu maalaus, Suomi, kirjan kannen kokoinen. <http://awp.diaart.org/km/fin/least.html>

Kuva 5. Haastatteluita keräämässä Kauppakorkeakoulussa. 2011. Kuvaaja Janne Kärkkäinen

Kuva 6. Arabian tehtaan julkisivu. 2007. Kuvaaja Markus Koljonen. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f0/Arabia_factory_building.jpg

Kuva 7. Teknillisen korkeakoulun päärakennus. Aalto-yliopiston kotisivu. <https://into.aalto.fi/display/ficampuses/Otaniemi>

Kuva 8. Kauppakorkeakoulun juhlasali. Kuvaaja Aino Huovio. http://biz.aalto.fi/fi/about/communications/juhlasali_300dpi.jpg

Kuva 9. ”Metsän palo” kuvailun perusteella Internetistä haettu kuva. <http://sun-surfer.com/photos/2012/08/Forest-sunrise.jpg>

Kuva 10. ”Metsän palo” kuvailun perusteella internetistä valitsemani kuva <http://www.1280x800wallpaper.com/details/fv5kc/download.php>

Kuva 11. Neuvostoliiton lippu. http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/58/Flag_of_the_Soviet_Union_%281923-1955%29.svg/1000px-Flag_of_the_Soviet_Union_%281923-1955%29.svg.png

Kuva 12. Taideteollisen korkeakoulun figuratiivisten maalauskuvausten perusteella muodostamani kuva. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 13. Taideteollisen korkeakoulun abstraktien maalauskuvausten perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 14. Taideteollisen korkeakoulun poliittisten maalauskuvausten perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 15. Taideteollisen korkeakoulun maisemakuvausten perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 16. Taideteollisen korkeakoulun Aalto-yliopistoa käsittelevien maalauskuvausten perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 17. Taideteollisen korkeakoulun eläinkuvailujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 18. Taideteollisen korkeakoulun maalauskuvaillut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 19. Tietokoneella tekemääni kuvatiivistelmään perustuva Taideteollisen korkeakoulun öljyvärimaalaus. Öljyväri kankaalle. 120 x 140. 2012. Janne Kärkkäinen.

Kuva 20. Taideteollisen korkeakoulun haastattelut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi ja tämän kuvan pohjalta tekemäni maalaus. Kuvat muodostettu yhdistämällä kuva 18 ja kuva 19. Janne Kärkkäinen.

Kuva 21. Teknillisen korkeakoulun esittävien maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 22. Teknillisen korkeakoulun maisemamaalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 23. Teknillisen korkeakoulun abstraktien maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 24. Teknillisen korkeakoulun Aalto-yliopistoa käsittelevien maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 25. Teknillisen korkeakoulun poliittisten maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 26. Teknillisen korkeakoulun maalauskuvaillut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 27. Tietokoneella tekemääni kuvatiivistelmään perustuva Teknillisen korkeakoulun öljyvärimaalaus. Öljyväri kankaalle. 120 x 140. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 28. Teknillisen korkeakoulun haastattelut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi ja tämän kuvan pohjalta tekemäni maalaus. Kuvat muodostettu yhdistämällä kuva 26 ja kuva 27. Janne Kärkkäinen.

Kuva 29. Kauppakorkeakoulun maisemamaalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 30. Kauppakorkeakoulun esittävien maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 31. Kauppakorkeakoulun poliittisten maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 32. Kauppakorkeakoulun abstraktien maalauskuvaillujen perusteella muodostamani kuva. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 33. Kauppakorkeakoulun maalauskuvaillut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi. Internetistä hakemieni kuvien pohjalta muodostamani kuvakokonaisuus. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 34. Tietokoneella tekemääni kuvatiivistelmään perustuva Kauppakorkeakoulun öljyvärimaalaus. Öljyväri kankaalle. 120 x 140. 2013. Janne Kärkkäinen.

Kuva 35. Kauppakorkeakoulun haastattelut tiivistettynä yhdeksi kuvaksi ja tämän kuvan pohjalta tekemäni maalaus. Kuvat muodostettu yhdistämällä kuva 33 ja kuva 34. Janne Kärkkäinen.

Kuva 36. Haastatteluissa sanomatta jääneiden aiheiden perusteella muodostamani kuva. Porno, seksiä, alastomuutta ja väkivaltaa sisältävä kuvakollaasi. 2013. Janne Kärkkäinen.

Liitteet

Kysymyslomake:

Haastattelun tarkoitus:

Teen Aalto-Yliopiston Taideteolliseen Korkeakouluun lopputyötä, jossa haastattelen Aalto-Yliopiston henkilökuntaa ja opiskelijoita kysyen, millaisen maalauksen he haluaisivat nähdä. Haastatteluaineiston pohjalta maalaan jokaiselle kolmelle korkeakoululle oman maalauksen.

1. Mitä opiskelet

2. Mikä on lempivärisi?

3. Mistä väristä pidät toiseksi eniten?

4. Minkälaisen maalauksen sinä haluaisit nähdä / Mitä sellaisessa maalauksessa voisi olla?

5. Minkälainen tunnelma maalauksessa olisi?

6. Mitä värejä maalauksessa ehdottomasti esiintyisi?

7. Olisivatko värit voimakkaita vai hillittyjä?

8. Kuvaile, millä tavalla / tyylillä maalaus olisi maalattu?

9. Minkä kokoinen maalaus olisi?

10. Minkä niminen maalaus voisi olla?

11. Missä haluaisit kuvailemasi maalauksen nähdä?

Haastatteluluettelo:

Taideteollinen korkeakoulu

Haastattelu 1. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 30-35-vuotta. Kuvataidekasvatus.

Haastattelu_2. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 30-vuotta. Kuvataidekasvatus.

Haastattelu 3. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 20-25-vuotta. Kuvataidekasvatus.

Haastattelu 4. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 20-25-vuotta. Kuvataidekasvatus.

Haastattelu 5. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 20-25-vuotta. Sisustusarkkitehtuuri- ja huonekalusuunnittelu.

Haastattelu 6. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies 30-vuotta. Lavastustaide.

Haastattelu 7. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies 30-vuotta. Media-laboratorio (henkilökuntaa).

Haastattelu 8. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 30-35-vuotta. Kuvataidekasvatus.

Haastattelu 9. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies 25-vuotta. Elokuvaohjaus (vaihto—opiskelija).

Haastattelu 10. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies 30-vuotta. Teollinen muotoilu.

- Haastattelu 11. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies 30-vuotta. Teollinen muotoilu.
- Haastattelu 12. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 30-vuotta. Medialaboratorio.
- Haastattelu 13. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 30-35-vuotta. Medialaboratorio.
- Haastattelu 14. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen 20-25-vuotta. Keramiikka- ja lasitaide.
- Haastattelu 15. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies noin 20-vuotta. Henkilökuntaa.
- Haastattelu 16. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies. 20-25-vuotta. Sisustusarkkitehtuuri- ja huonekalusuunnittelu.
- Haastattelu 17. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen. 20-25-vuotta. Sisustusarkkitehtuuri- ja huonekalusuunnittelu.
- Haastattelu 18. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen. 20-25-vuotta. Sisustusarkkitehtuuri- ja huonekalusuunnittelu.
- Haastattelu 19. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies. 20-25-vuotta. Kuvataide.
- Haastattelu 20. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen. 20-vuotta. Sisustusarkkitehtuuri- ja huonekalusuunnittelu.
- Haastattelu 21. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. nainen. 25-30-vuotta. Ympäristötaide.
- Haastattelu 22. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen.50-60-vuotta. Henkilökuntaa.
- Haastattelu 22. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Nainen.50-60-vuotta. Henkilökuntaa.
- Haastattelut 23 & 24. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Naisia. 20-25-vuotta. Keramiikka- ja lasitaide.
- Haastattelu 25. Taideteollinen korkeakoulu. 6.12.2011. Mies. 35-40-vuotta. Medialaboratorio.
- Haastattelut 26 & 27. Taideteollinen korkeakoulu. 15.1.2012. Naisia. 25-vuotta. Keramiikka- ja lasitaide & Graafinen suunnittelu.
- Haastattelu 28. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Mies.Noin 35-vuotta. Medialaboratorio.
- Haastattelu 29. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin 25-vuotta. Keramiikka- ja lasitaide.
- Haastattelu 30. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. 50-55-vuotta. Elokuvataiteen ja lavastustaiteen laitos.
- Haastattelu 31. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin. 25-vuotta. Sisustusarkkitehtuuri- ja huonekalusuunnittelu.
- Haastattelu 32. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin. 25-vuotta. Kuvataidekasvatus.
- Haastattelu 33. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin. 31-vuotta. Dokumentaarinen elokuva.
- Haastattelu 34. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin. 31-vuotta. Valokuvataide (Henkilökuntaa).

Haastattelu 35. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin. 31-vuotta. Valokuvataide (Henkilökuntaa).

Haastattelu 36. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin. 35-vuotta. Lavastustaide.

Haastattelu 37. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Mies. 50-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelu 38. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Mies. 20-25-vuotta. Lavastustaide.

Haastattelu 39. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Nainen. Noin. 25-30-vuotta. Graafinen suunnittelu.

Haastattelu 40. Taideteollinen korkeakoulu. 16.1.2012. Mies. 35-45-vuotta. Henkilökuntaa.

Teknillinen korkeakoulu

Haastattelu 1. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies. 25-30-vuotta. Teknillinen fysiikka ja matematiikka.

Haastattelu 2. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Nainen. 25-vuotta. Informaatioverkostot.

Haastattelu 3. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies 20-vuotta. Energia ja LVI-tekniikka.

Haastattelu 4. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies 25-30-vuotta. Lääketieteen laitetekniikka ja tuotantotalous sivuaineena.

Haastattelu 5. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Nainen 25-vuotta. Maisema-arkkitehtuuri.

Haastattelu 6. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Nainen 20-25-vuotta. Arkkitehtuuri.

Haastattelu 7. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies. 25-30-vuotta. Sähkötekniikka.

Haastattelu 8. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Nainen. 25-30-vuotta. Teknillinen fysiikka ja systeemianalyysi

Haastattelu 9. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies. 50-60-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelu 10. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies. 20-25-vuotta. Sähkötekniikka.

Haastattelu 11. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies. 30-vuotta. Sähkötekniikka.

Haastattelut 12 & 13. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011 Nainen. 35-40-vuotta. Henkilökuntaa & Mies. 40-50-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelu 14 & 15. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Miehiä. Noin 20-vuotiaita. Kummatkin teknillinen fysiikka.

Haastattelu 16. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Mies. 25-vuotta. Tietoliikenne- ja tietoverkkotekniikan laitos.

Haastattelu 17. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Nainen. 25-vuotta. Puunjalostustekniikka.

Haastattelu 18. Teknillinen korkeakoulu 12.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta.

Arkkitehtuuri.

Haastattelu 19. Teknillinen korkeakoulu 12.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. Arkkitehtuuri.

Haastattelu 20. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. Maisema-arkkitehtuuri.

Haastattelu 21. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Nainen. 40-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelu 22. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011 Nainen. 20-25-vuotta. Maisema-arkkitehtuuri.

Haastattelu 22. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011 2011. Nainen. 50-60-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelut 23 & 24. Teknillinen korkeakoulu. 12.12.2011. Miehiä. Noin 25-vuotta. Materiaalitekniikka & Sähkötekniikka.

Haastattelu 25. Teknillinen korkeakoulu 19.1.2012. Nainen, 55-60-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelu 26. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 20-vuotta. Bioinformaatioteknologia.

Haastattelu 27. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 20-25-vuotta. Bioinformaatioteknologia.

Haastattelu 28. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 20-25-vuotta. Bioinformaatioteknologia.

Haastattelu 29. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Mies. 20-vuotta. Sähkötekniikka.

Haastattelu 30. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012 Mies. 25-30-vuotta. Tietotekniikka / Mediatekniikka pääaineena.

Haastattelu 31. Teknillinen korkeakoulu 19.1.2012. Mies. 25-vuotta. Tuotantotalous.

Haastattelu 32. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 25-30-vuotta. Tietoliikennetekniikka.

Haastattelu 33. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Mies. Noin 25-vuotta. Tietoliikennetekniikka.

Haastattelu 34. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 20-25-vuotta. Energiatekniikka.

Haastattelu. 35. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 30-vuotta. Arkkitehtuuri.

Haastattelu 36. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 25-vuotta. Arkkitehtuuri.

Haastattelu 37. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Nainen. 20-25-vuotta. Maisema-arkkitehtuuri.

Haastattelut 38 & 39. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012 Naisia. Noin 25-vuotta. Tuotantotalous.

Haastattelu 40. Teknillinen korkeakoulu. 19.1.2012. Mies. 25-vuotta. Tietotekniikka.

Kauppakorkeakoulu:

Haastattelu 1. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. 25-30-vuotta. Laskentatoimi.

Haastattelu 2. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. 20-25-vuotta. Yrittäjyys.

Haastattelu 3. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. Logistiikka.

Haastattelu 4 Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. Noin 20-25-vuotta. Markkinointi.

Haastattelu 5 Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. Noin 20-25-vuotta. Business technology ja rahoitus.

Haastattelu 6.Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. International business communication.

Haastattelu 7.Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. 25-vuotta. Johtaminen.

Haastattelu 8. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 20-vuotta. Markkinointi.

Haastattelu 9. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. 50-60-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelu 10. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. 25-30-vuotta. Kauppätieteet ensimmäinen 1 vsk.

Haastattelu 11. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. Laskentotoimi ja kansainvälinen viestintä.

Haastattelu 12. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. Markkinointi.

Haastattelu 13. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. 45-55-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelut 14 & 15. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Miehiä. Noin 20-vuotta. Kauppätieteet 1 vsk.

Haastattelu 16. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 30-vuotta. Yritysjuridiikka.

Haastattelu 17. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. Noin 25-vuotta. Laskentotoimi.

Haastattelu 18. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. Markkinointi

Haastattelu 19. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 20-25-vuotta. Yritysjuridiikka.

Haastattelu 20. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. Noin 60-65-vuotta. Henkilökuntaa.

Haastattelu 21. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. Noin 25-vuotta. Markkinointi.

Haastattelu 22. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. Noin 30-vuotta. Yritysjuridiikka.

Haastattelu 23. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. Noin 25-vuotta. Business technology.

Haastattelu 24. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Mies. Noin 25-vuotta. Rahoitus.

tus.

Haastattelu 25. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen 25-30-vuotta. Tieto- ja palvelujohtaminen.

Haastattelu 26. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. 25-vuotta. Rahoitus.

Haastattelu 27. Kauppakorkeakoulu. 19.12.2011. Nainen. 30-35-vuotta. Johtaminen.

Haastattelu 28. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Mies. 30-35-vuotta. Kansainvälinen johtaminen ja rahoitus sivuaineena.

Haastattelu 29. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Mies. Noin 25-vuotta. Informaatio- ja palvelutalous.

Haastattelu 30. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Mies. Noin. 20-vuotta. Kauppatieteet 1 vsk.

Haastattelut 31 & 32. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Miehiä noin 20-25-vuotta. Kauppatieteet 1 vsk.

Haastattelu 33. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Mies. 20-25-vuotta. Rahoitus.

Haastattelu 34. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Mies 20-25-vuotta. Markkinointi.

Haastattelu 35. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Nainen. 20-25-vuotta. Viestintä.

Haastattelu 36. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Mies. Noin 35-vuotta. Jatko-opiskelija johtamisen laitoksella.

Haastattelu 37. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Nainen. 20-25-vuotta. Kaup-

patieteet 1 vsk.

Haastattelu 38. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Nainen. Noin 25-30-vuotta. Johtaminen.

Haastattelu 39. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Nainen. Noin 25-vuotta. Information ja servicemanagement.

Haastattelu 40. Kauppakorkeakoulu. 23.1.2012. Nainen. 20-25-vuotta. Taloustiede.

